Solēnis ⁊ ellegans disputatio
in materia legittimatio
num per famosum .d.
Martinum carra
ctum lauden
sem.

¶ Solemnis et elegans disputatio in materia legitimationum per famosum in utraque censura interpretem dominum Catelianum Cottam Laudensem cum actu ordinarie legente in Ticinensi gymnasio. Anno domini. M.cccc.lxxv. die. xiii. Aprilis.

Rogerius Seio

enus patre feudatario ecclesie cōsentiente legitimatus extitit a comite cesareo in ciuitate cesarea habente potestatem et legitimandi ad feuda. Decessit dictus Seius. Oritur controuersia inter ecclesiam et dictum Rogerium legitimatum respectu feudi predicti. Ex hoc themate eliciuntur dubium Scilicet An legitimatus a comite Cesareo in urbe cesarea succedat in feudo ecclesiastico pro huius dubij clariori indagine arguam ad partes affirmatiuas et negatiuas inferendo solutiones. Pro parte affirmatiua quod legitimatus ut supra succedat in tali feudo. adducitur primo tex. in. c. per venerabilem extra qui filij sint legit. in prin. in ver. quod autem, ubi papa pōt in temporalibus legitimare. ergo et econtra debet et imperator posse in ecclesiasticis. Sol. non est arguendum a potestate summi pontificis ad potestatem imperatoris affirmatiue. Maior est enim potestas pape quam Imperatoris cum potestas utriusque gladij sit naturaliter et habitu in summo pontifice licet in temporalibus non exerceat ut plene per Jo. an. in. d. c. per venerabilem. Secundo adducitur. Nam factus episcopus liberatur a patria potestate auten. sed dignitas episcopalis. C. de epi. et cle. ergo eadem modo legitimatus debet liberari ab omni macula. Sol. id est receptū ob excellentiam dignitatis episcopalis. ergo nō debet trahi ad consequentiam. l. ius singulare. et l. quod vero. ff. de ll. Tertio facit maxime quippe mōstruosum foret quod quis foret pro parte legitimus et pro parte non. nam pro bonis subiectis imperatori iudicaretur legitimus. pro bonis vero subiectis pape non. ita arguit gl. in. d. c. per venerabilem Sol. monstruosum foret quod quis esset legitimatus in maioribus in minoribus vero nō. puta quod esset legitimatus in spiritualibus et in temporalibus vero nō, que rō cessat in casu nostro cū volumus inferre de pari ad parem: vel de minori ad maiorem: scilicet de re temporali ad rem ecclesiasticam. Quarto adducitur nam una et eadem persona nō debet iure diuerso censeri idest pro parte legitimatus scilicet quo ad imperatorem et pro parte non. scilicet quo ad Papam vulgata. l. eum qui edes. ff. de usucap. Sol. potest una et eadē res, vel eadem persona diuersis respectibus iure diuerso censeri. l. in numerationibus. ff. de solutionibus no. in. d. l. eum qui edes. et in. l. petens. C. de pac. sed hic est diuersa ratio nā Imperator nō habet iurisdictionem in ecclesiasticis et per consequens nec comes palatinus habens ab eo potestatem ergo eius legitimatio non debet extendi ad ecclesiastica limitata enim causa limitatū producit effectū. l. i. C. de trosac. facit. l. i. ff. de iurisdi. omni. iudi. Quinto adducitur nam quedam veniunt in consequentiā que principaliter non. l. i. in prin. ff. de auc. tuto. ergo licet comes Ipalatinus non possit principaliter disponere de re ecclesiastica debet tamē posse in consequentiam. l. si quis. ff. si cer. pe. attenditur enim quod fit principaliter magis quam quod venit in consequentiā. l. si quis nec causam. ff. eo. Sol. argumentū procedit quādo consequēs necessario venit in consequentiam ita dy. et Cy. in. l. quotiens. C. de iudi. Bar. in. l. cunctos populos in. v. q. principali in versi. prima aūt ratio Guil. non placet in. viii. col. C. de summa tri. et fi. cathol. sed in casu nostro cōsequens necessario non venit in consequentiam igitur et c. Sexto adducitur. nā voluntaria iurisdictio extenditur extra territoriū. l. i. C. de emancipa. li. l. ii. ff. de offi. procōsul. et leg. Jmmo et fortius et in contentiosa fit prorogatio de tēpore ad tempus et de re ad rem et de psona ad personam. l. i. et. ii. et ibi no. ff. de iudi. et no. Cy. et Bal. in. l. si quis ex cōsensu. C. de episcopali audien. ergo et multo magis hoc debet posse fieri in voluntaria que fit in volente, illa vero in inuito, ut est glo. in. d. l. ii. ff. de offi. procon. et leg. Sol. in. d. l. i. C. de emanci. lib. non fit aliqua extensio cum esset generalis consuetudo emācipandi filios alienigenas, ut dicit ibi glo. ad. l. ii. de offi. proconsul. respondetur quod ibi exercetur iurisdictionem voluntariam et de materia subdita.

sed in casu nostro non tam res ecclesiastica non est subdita iurisdictione temporali. c. ecclesia sancte marie. de consti. vel aliter respondetur quod dicte. ll. loquuntur in iurisdictione voluntaria in casu autem isto iurisdictio est contentiosa quod ostenditur nam cum tractemus in eo de preiudicio agnatorum succedentium in feudo vel saltem de preiudicio ecclesie que est domina directa. et per consequens eorum citatio requiratur in legitimatione. l. nā ita diuus. ff. de adop. ubi Albe. et Bal. et Bar. Bal. et Ange. in l. gallus. §. et quid si tantum. ff. de lib. et posthu. ergo est iurisdictio contentiosa cum requiratur citatio agnatorū vel ecclesie que fit in inuitum. l. inter stipulantem. §. si. ff. de ver. obli. vel aliter respondetur dicte. ll. quod est considerandum quod iurisdictio voluntaria exercetur et extenditur in alio loco non sue iurisdictionis respectu eiusdem fori Cesarie. et respectu eiusdem fori papalis. et loquūtur dicte. ll. si autē loquamur respectu duplicis fori eque principalis. scilicet summi pontificis et Imperatoris et tunc neque iurisdictio voluntaria exercetur in alio foro eque principali, sicut in simile dicit Bal. in. d. l. quotiens. C. de iudi. Septimo adducitur nam ius legitimandi nihil aliud est quam facere aliquem habilem ad honores et ad successiones. super qua quidē materia et iura potest imperator disponere in auth. quibus mo. naturales effi. legitimi. § primo. colla. vi. et in auth. quibus mo. naturales effi. sui. colla. vii. Sol. potest disponere super tali materia disponendo respectu bonorum existentium in sua iurisdictione. non autem respectu bonorum non sue iurisdictionis ut sunt bōa ecclesiastica. c. que in ecclesiarum. et c. ecclesia sancte Marie. de consti. Octauo adducitur. nam Imperator potest disponere de persona et etiam de re ecclesiastica. l. si. C. de epi. et cle. ergo et eius legitimatio debet trahi et extendi ad rem ecclesiasticam. Sol. illa lex est approbata ab ecclesia et ei est fauorabilis, sed in casu nostro legitimatio ei esset nociua. ¶ Nono facit, Nam legitimatio est in signum supreme priuilegii. §. fina. in auten. quibus mo. naturales effi. sui colla. vii. et traditur per Bal. in. l. imperium. ff. de iurisd. omni. iudi. et ibi scribentes ergo imperator in donatione generali cōstantini in ecclesiā nō transtulit ius legitimandi arg. in. c. ex litteris de pigno. Sol. īmo naturaliter et habitu a principio et nūc omnis potestas et usque iurisdictio ē in summo pontifice ut in. d. c. p venerabilem q filij sint legiti. ergo faciliter exercitium temporalis iurisdictionis reuertitur ad naturā suam et sic ad summū pontificē. l. si unus ex sociis. quod et i specie. ff. de pac. Decimo facit nā imperator disponit in psona sibi subdita sicut et comes palatinus et in loco sibi subdito ergo debet valere legitimatio quo ad bona et ecclesiastica cum psona sit nobilior quam res. l. sancimus. C. de sacrosan. eccle. ergo si psona dicitur legitimata debet et esse legitimata quo ad bona ecclesiastica. Sol. licet legitimata sit psona sibi subdita et in loco sibi subdito non debet tamen extendi legitimatio ad bona ecclesiastica et sic ad feudum ecclesiasticum cum super illis laicalis dispositio nō valeat cum nō sint sibi subiecta. d. c. ecclesia sancte Marie. Undecimo facit: nā cū materia et psōa sint bñ disposite ergo actus et sic legitimatio valere debet. l. filio naturali. ff. de confir. tuto. Sol. imo materia nō est bene disposita quia feudum est ecclesiasticum. Item quia fieret preiudicium ecclesie. ut dixi. s. in aliis solu. Duodecimo facit: nam delegatio fit extra iurisdictionem. et etiam in non subditos. l. fi. ff. de offi. prefecti urbis. l. iii. ff. de offi. presi. ergo eodem modo legitimatio debet extendi extra territorium. Sol. delegatio fit ex iure proprio quod patet quia non requiritur citatio partium nec cause cognitio. ut est glo. l. e. nouit. de offi. lega. sed in legitimatione requiritur citatio. l. nā ita diuus. ff. de adop. et etiam cause cognitio, ut. s. dixi. in tātum ut a legitimatione minus legitime facta possit appellari ad papam et ad Imperatorem ita Bal. in. l. eam quam. C. de fideicō. in. viii. col. et dixi in tractatu meo de principibus. §. cccclviii. in. epi. ubi comes. Decimotertio facit. Nam delegatio pōt fieri in non subditum volentem. l. i. et ibi glo. C. qui pro sua iurisdi. ergo eodem modo in cāu nostro debet valere legitimatio. Sol. nō fit in volentem respectu agnatorum vel ecclesie. licet pater consenserit. Decimoquarto de hoc est casus in dicto. c. per venerabilem hoc modo inducendo. nam ibi queritur a summo pontifice an possit legitimare sibi nō subditum: et dicit quod sic. Sol. secundum intellectum Bernar. Papa ibi determinat contrarium vel aliter et secundo dico quod ibi Papa legitimat quo ad matrimonium et matrimonialia non autem quo ad bona temporalia in quibus ipse iurisdictionem non habet, ut ibi dicitur in glo. i. Quintodecimo facit nam testium extenditur extra territorium et iurisdictionem. quia actus voluntarie iurisdictionis extenditur extra territorium. l. i. C. de emanci. lib. Sol.

vt.§.vixi in p̄no.v.l.i.vel aliter respondeo faciendo differentiā inter solemnitatem actus ⁊ solēnitate persone:nā solennitas actus ligat etiam forenses ⁊ extenditur ex territorium.v.l.i.C.de emā cipa.li.Solemnitas autem persone non ligat forenses.d.l.i.⁊.l.pupillo.ff.de tu.⁊ cura.da.ab his.hanc doc ponit Bar.in.l.cunctos populos in.vi.col.in ver.mihi autē vr̄ dicendum.de sum.tri.⁊ fide ca.[...] Sextodecimo sententia extenditur vltra territorium.l.a diuo pio.ff.de re iudi.l.properandum.§.sin autem.C.de iudi.ergo ⁊ legitimatio.Sol.ibi loquitur de actu iam disposito.hic de actu disponendo.ut Bar.in d.l.cunctos populos vel aliter respondeo ibi ideo extenditur ne elusoria sit sententia parum enim.si.l.ii.§.post originem.ff.de origi.iur.l.nullus.C.de iudeis cum similibus vel aliter imo illa iura loquuntur in iudice loci in cuius territorio sunt bona.l.cum vnus.§.in qui.ff.de bonis auc.iudi.pos.

Pro parte negatiua. adduco ter.i.§.naturales in ii.fi de feudo cōtentio sit inter dominū ⁊ agna.colla.x.Sol.ille ter.requirit limitatam eodem nisi princeps legitimauerit vel dederit potestatē comiti legitimandi cum clausula non obstante.v.§.naturalis ita gl.ibi sic dic gl.i.l.i.C.de natu.li.in vbo rescriptum ⁊ Bal.i.l.eā quā.C.de fideicom.vbi princeps licet nō possit scd'm eū legittimare spurios vel naturales futuros ne detur materia delinquendi tamen pōt aliquo nō obstante legittimare iam natos ⁊ pro dictis sol.facit qa eius est tollere cuius ⁊ condere.l.fi.iussi.ff.de re iudi.no.in.l.digna vox.C.de ll.ergo princeps potest tollere.§.naturales in cōtrarium tamen facit quia imperator tenetur seruare consuetudines feudorum c.i.de no.succes.feudi sol.loquitur ibi in pacto vt ibi p Bal.nos aūt loquimur an possit tollere legē vel consuetudinem quod pōt arg.in.l.si quis in prin.testamenti ff.de testa.Secūdo facit maius dignū etiā si veniat in consequētiam trahit ad se minus dignum c.tuam de ordi.cogni.c.lator qui filij sint legitti.ergo regula phibitiua rei ecclesiastice trahet ad se regulam pmissiuam rei secularis ⁊ sic erit fortior phibitio legitimandi in re ecclesiastica.Sol.pcedit arg.si principaliter secus si in consequētiam hec sol.videtur contra.v.l.i.mox ideo soluo aliter qd.c.tuam non hz locum in voluntaria iurisdictione ita eleganter dic Bal.in.l.quotiens.C.de iudi.allegat spec.in ti.de reconuentione.§.nunc dicamus vel aliter quedam q alias sunt phibitiua dicuntur permissiua si fiant cū vniuersitate.l.i modicis.ff.de contrahen empt.l.quedam.ff.de acqui.rerum do.cum similib⁹ ideo legitimatio tanqz vniuersalis dz trahi ad bona ecclesiastica.Tertio fac nulla dispositio laicalis pōt dispōere super re ecclesiastica.c.ecclesia sancte Marie de consti.Sol.d.c.non hz locum in Imperatore ita host.in.c.nouit de iudi.vel aliter dico qd ex generali approbatiōe facta ab ecclesia impator hoc potest quia.ll.recipiunt in re ecclesiastica ex approbatiōe generali.c.si in adiutoriū.decima dist.vel aliter dic vt.§.proximo fundamēto vel aliter respondeo qd aliquādo dispositio laicalis pōt trahi ad psonas ⁊ res ecclesiasticas.c.cum venissent de eo q mitti.in pos.dico si cōsuetudo disponens sit laudabilis vt inquit glo.in c.cum ea de re iudi.⁊ Bar.in.d.l.cunctos populos.in vi.col.in versi.quero.Quarto facit nam limitata eā se.l.fi.C.de transac.l.fi.ff.de iurisdi.omni.iudi.Sol.arg.pcedit in iurisdictione cōtentiosa nō autem voluntaria sz hic est voluntaria qa potest consensu patris fieri legitimatio nec obstat si dicatur qd imo etiam requiritur citatio ⁊ consensus agnatorū de quorum preiudicio agitur qa respondeo quod attendit principale preiudiciū patris cum ius agnatorū nondum pfecte esset in esse deductum arg.l.si quis.ff.si cer.pe.vel aliter respondeo qd cum tale feudū sit impetrabile nō tractatur hic de magno preiudicio agnatorum qa ⁊ si ille pater nō relinquet filios masculos legitimos poterit tñ relinquere alios heredes qui poterunt impetrare tale feudū vt probat ter.in.l.i.§.premittitur de aqua quotidi.⁊ estiua imo poterit appellari si nō concedatur vt ibi dicit Bar.Quinto facit de.pastoralis de re iudi.Sol.ibi loquitur in cōtentiosa iurisdictione nos aūt in voluntaria vel aliter respondeo qd ideo legitimatio extenditur extra territorium ne sequatur absurdū quod quis sit pro pte legitimus ⁊ pro pte non.v.c.per venerabilem qui filij sint legitti.Sexto adducitur nā legitimatio nō extenditur vltra territorium.§.filium in auten.quibus mo.naturales effi.sui colla.vii.Sol.loquitur in legitimatiōe que fit p oblationem curie que ē stricti iuris ⁊ nō plena legitimatio.nos vero loquimur in legitimatiōe facta p rescriptum vel alijs vt in.§.sicut autem in v.auten.quibus mo.his naturales effi.sui.nā legitimantur regulariter sic legitimati⁹ que ad oīa iura persone ⁊ restituuntur pristine nature.§.si qs igitur in.d.auten.quibus mo.naturales effi.sui colla.septima.Septimo facit;potestas summi pontificis est in plena vt latealis iurisd.ergo nec laicus eā habeat potestatem dicto.c.per venerabilem in verbo plenitudine adeo vt similiter dicamus quod non admittit ampliationem dominio.[...] dominio autem rei cuius dominium est plenum nō [...].§.ex pluribus.ff.de acq.pos.no.ii.l.nāque [...] C.de pat.Sol.ideo est plena iurisdictio qa pōt plene summus pontifex exercere ideo [...] ⁊ qd aliās nō possit exercere phatur.l.i.fi.in alia.§.fi.ill.l.fi.ff.de offi.pconsul.⁊ leg.in vbo plenissimā vel.ii.dico qd loquitur ille tex.in legitimatione facta intra territorium ⁊ in subditum que an extendi debeat extra territorium est questio de qua in themate nostro queritur.Octauo facit nam Papa habz liberam iurisdictionem.v.c.per venerabilem.ergo non Imperator.Sol.intelligo ibi verbum libere idest sine alterius iniuria ⁊ lesione,ita intelligit Ange.in consilio suo.cxxxviii.incipit,visis omnibus statutis in.ii.col.Nono facit prorogatio iurisdictionis in his que sunt in signum suppreme potestatis vt est ius legitimandi non habz locum in eo qui recognoscit superiorem.v.c.per venerabilem in versi.insuper.ergo feudatarius qui recognoscit.v.feudi non poterit prorogare.Sol.subaudio ibi ad tex.in dicto versi.insuper dictionem mox.⁊ hanc glo.ponit ipe Papa in.v.c.p venerabilem in versi.ex qua verisimilius in verbo preferrum,vel secundo respondeo quod ibi papa loquitur argumentatiue non diffinitiue vel aliter ibi loquitur in legitimatione fienda in radicem matrimonij.nos aūt in ea que fit ad iura legitimationis obtinenda.non autem ad radicem matrimonij.Decimo casualiter papa exerceret iurisdictionem in aliena iurisdictione.c.lic.de foro compe.⁊.v.c.per venerabilem in verbo casualiter.⁊ sic est regula in contrarium.ergo idem in imperatore vel Comite.Sol hic est vnus ex illis casibus casualibus vt valeat legitimatio de nō subdito vel subdito ⁊ extendatur ex territorium quia fit per viaz voluntarie iurisdictionis arg.in.l.ii.ff.de offi.pcō.⁊ le.Vndecimo facit nam cum hoc sit magnum dubium ergo ptinet ad iurisdictionem Pape.v.c.p venerabilem in verbo cum quid difficile fuerit aut ambiguū Sol.ille tex.dz intelligi cum est dubium an ptineat ad Papam vel imperatorem nam ⁊ Imperator ipse decidit dubia l.cū de nouo ⁊.l.fi.C.de.ll.Duodecimo remo inferior a summo principe pōt alij dare potestatem ita vt extendatur ex territorium quantumcūqz esset iurisdictio ⁊ potestas volūtaria.l.ii.ff.de offi.pconsul.⁊ leg.Sol hic comes palatin⁹ habuit potestatem a summo principe ⁊ ex hoc infert Ang.cōsilio suo lxxxiii.incip.v.visis ⁊ inspectis omnibus in.ii.col.quod si comes palatinus faceret alium locum tenentem vel delegatum nō poterit eius iurisdictio prorogari ⁊ sic sentit Ang.ibi.§.quod comes palatinus pōt delegare sed dubito qa ea que sunt meri vel mixti imperij nō delegantur l.i.imperium.ff.de iurisdi.omnium iudi.ideo cogita.¶ Addo.tu dic in hoc quod potestas legitimandi aut creandi tabelliones ex pse concessa p imperatorem comiti palatino non potest per eū alij delegari ita dicit Bal.in rep.l.C.de offi.deleg.in.v.co.ad fi.in versi.Item nota qd non potest delegari legitimatio ⁊ in.c.quoniam apostolica ad fi.eo.ti.sequitur aliter.in.l.imperiū col.v.in versi.quod ōis.ff.de iur.omni.iudi.⁊ ibi Jas.vi.xiii.col.⁊ in.l.i.in.vii.col.in versi.vii.ista regula.ff.de offi.eius cui man.est iurisdi.⁊.d.prepo.in.d.c.p venerabilē col.ii xxxv.in.§.qd autem in versi.concatenatur huic digno indagatione.q.⁊.d.Feli.in.c.ii.in.ii.col.i prin.de offi.ordi.⁊ hoc indubitanter pcederet si in priuilegio adesset clausula super quo tuam ⁊ tuorum conscientiaz oneramus.vt per Jas.in.d.versi.septimo ista regula ⁊ natam i repe.de.sepe de verb.sign in.fi.§.non sic dicit in.xiii.col.ad fi.de quo verbo est aliquid per Phelin.in.c.canonum statuta.col.antepe.ad fi.de consti.Decimotertio facit.nam facere quem legitimum est difficile.§.quos autem.i fi.de bo.pos.ergo non dz extendi.l.apud iulianum.§.fi.ff.de le.primo.Sol.non est difficile Imperatori vel habenti potestatē ab eo.lz sit difficile pretori facere quem heredem vel non.Quartodecimo vasallus non pōt prorogare iurisdictionem in aliquem iudicem.c.imperialem.§.i.de prohibi.alie.feudi per Frede.c.ceterum.de iudi.⁊ ponit rōnem Bar.in.l.i.§.⁊ post operis adfi.ff.de oper.no.nun.Sol.arg.procedit in contentiosa iurisdictione non autem in voluntaria.Quintodecimo cōmissio legitimādi facta Comiti dz intelligi sine alterius preiudicio.l.ii.§.si qs a principe.ff.ne quid in loco publico.Sol.in priuilegio sunt clā

cum potestate legitimandi etiam ad feuda vel aliter hic nõ tra ctatur et in preiudicio alterius principaliter. Sextodecimo Impe rator iurasse non intromittere in terris ecclesie, dicitur, romani de iure, Sol. illam de. intelligo in contentiosa iurisdictione vel dic q3 Imperator male faciat valz tamen actus. vt ipsum dicit Bar. in testamento reuocato in quo aderat iuramentum ne possz reuocari in. l. si quis in prin. testamen. ff. de leg. iii. De cimoseptimo diuisum imperium a Ioue Cesar hz fm Bal. in l. i. C. de iure annulorum aureorum. Sol. ergo procedit in contentio sa iurisdictione non voluntaria vel aliter arg. procedit principa liter non in consequentiam vt dixi. Decimo octauo dacio tu toris non extenditur extra territorium. l. i. et. l. pupillo. ff. de tu. et cur. da. ab his. Sol. arg. procedit nisi esset datus ab Impe ratore vel ab habente potestatem ab illo. glo. est in. l. non solum. §. qui in testo. ff. de excusa. tuto. Decimonono solemnitas perso ne non extenditur extra territorium. l. i. ff. de cu. et cura. da. ab his. Sol. aliud verum nisi actus fiat in volentem q3 forsan accepta ret tutellam. vt sentit glo. in. l. diuus. ea. ti. vel aliter arg. loquitur in datione tutelle que est grauamen vt toto ti. ff. de excusa. tut. Simile dicimus q3 aliquando iudex laycus dat curatorem eccle sie et clericis vt no. Hem. in. i fi. §. fi. ad fi. de iudi. in. vi. Vigesi mo. Nemo dat iudicem qui non est sue iurisdictionis. l. i. C. qui p sua iurisdi. Sol. non datur inuitus. secus si volens. glo. in. d. l. i. facit q3 emancipatio potest fieri in quocunq3 loco. et etiam ex tenditur ad omnem locum. l. emancipari. ff. de adop. fact. l. q bz §. quolibz. ff. de tutel. Ultimo facit q3 actus legitimandi est per sonam officij sicut mandatum procuratoris. ergo non debz extē di. l. diligenter. ff. manda. Sol. actus legitimandi est iurisdictio nis. casus est in. c. per venerabilem in versi. insuper in verbo iurisdi ctioni. qui filij sint legiti. et probatur rõne. q3 in actu legitimatio nis adhibetur cãe cognitio. no. in. l. nam ita diuus. ff. de adop. et ibi per Bal. et in. l. eã quam. C. de fideicõmis.

In christi nomine amen.

Priusq3 ve niam ad de cisionem dubij pmittã quedaz vtilia. Sciendum est itaq3 qd filio rum qdam sunt naturales et legitimi alij naturales tantũ alij legitimi tantũ qdam legitimati alij spirituales primo igitur species est naturalium et legitimorũ qui habent ortum ex legit timo matrimonio. l. filium eum diffinimus. ff. de his q sunt sui vel alieni iur. et. l. si vicinus. C. de nup. et toto ti. ex qui filij sunt le giti. de quorum successione habet in auten. itaq3. C. cõmu. de succes. et l. auten. de her. que ab intesta. defer. colla. viij. et insti. eo. de quibus filijs naturalibus et legitimis nõ loquitur presens tractatus. Secunda aũt species est naturalium tantum q ortum ex soluto et soluta vnica nõ minore. xij. annis ingenua cum protestatione affectioneq3 indubita que oĩa cum ministerio sunt posita et nota pter differentiam aliorum qui nomine filiorum di ci nõ sunt de qbus infra plene subiciaz vt oĩa pulchre habeã tur. Additio. Tu circa hoc adde qd idem dicit Bal. in consilio cxviij. in. ij. pte incip. factum pponitur in. ij. col. secundum im pressionem mediolanen. et. lxviij. incip. pro veritatis indagatio ne. i. v. pte scdm eandez impressionez. Item adde qd licet pprie naturales filij dicant hi de qbus. s. p. cõmune p istum et p Bal. in locis. s. allegatis qd tamen largo modo nati ex soluto et solu ta dicunt naturales glo. est in. d. c. per venerabilem i verbo na turales et ibi no. ad hoc panor. in. viij. col. quẽ videas qa pulchre ponunt eius dicta ad hec et idez tenet Bal. in. c. nisi cum pridez col. fin. ad fi. de renun. et vide et panor. in. c. innotuit col. vi. de el ec. et ibi aliquid p Bal. et alex. consilio. lx. in. ij. col. in versi. nos suppono in. ij. volu. incip. visa legittimatiõe et Bal. i consilijs supra adducens cum cõcordantibus que inuenies in his locis et alteris in. iure faciliter et hoc no. ad statuta vt dicit abbas i. d. c. p venerabilez ibi. s. post. d. Anto ibi i pe. carta et. d. Signoro lum in consilio. ccxxij. incip. in dei noie. factum sic se hz de ãno fil. cxxv. dixi itaq3 prio ex soluto solutaue. qa si ambo essent coniugati filij nõ essent naturales s3 spurij vel noti vt habetur p hoc. in. l. i. C. de cõcubi. ex quo infertur contra reges duces vel alios principes qui cõiugati tenent mulierem ex qua oriuntur filij qa non sunt naturales nec noie filiorum digni. et ã tales possint instituere. vide Bal. consi. cccdxi. incipi. verba Bartholi in. v. parte fm eandem impressionem Mediolanensem. et aliqd etiam consilio. ccccdvij. in eadem quinta parte. Secundo fuit de vnica vnicam. Nam plures concubinas nemo habere potest. et filij nati ex eo qui habz plures concubinas non dicuntur natu rales. vt dicit glo. in. d. l. i. C. de concubinis. et Bal. in. v. consi lio. lxviij. in. v. parte. Tertio dixi non minore duodecim annis. in minore enim duodecim annis non esset concubinatus. l. pri ma in fi. ff. de concubi. Quarto dixi ingenua cum protestatione qz de iure ciuili habens ingenuam presumitur eam habere in vxorem si indubitatus fuit affectus. l. in libere. et ibi glo. ff. de ri. nup. et no. in. l. in concubinatu. ff. de concubi. lz secus si de iure canonico. quo iure sola cohabitatio non inducit presumptionẽ matrimonij. c. i. et ibi bona glo. xxx. q. v. et no. gl. in verbo vxorẽ in. c. illud. de presump. ex quo infertur conclusio quod concubina tus est quando quis tenet ingenuam sine protestatione. cuz ma gis attendamus in matrimonijs ius canonicum q ciuile. vt no. in. c. tanta. et in. c. lator. et in. c. per venerabilem q filij sunt legiti. Additio. no. bene quod debz interuenire protestatio alias ei si quis haberet consuetudinem cum virgine vel vidua non emissa protestatione. vel alis non apparente de consensu concubinali co mitteretur stuprum. ita pulchre Bal. in. l. eam quaz. col. ij. ipn. C. de fideicomis. Ultimo dixi indubita affectione que presumit corpore quod quis tenet concubinam i domo. l. pe. et ibi glo. ff. de concubi. et l. l. i concubinatu. eo. ti. Additio. no. quod iste dixit in domo. alis enim si quis nasceretur extra domum non diceretur naturalis sed spurius. glo. est in. d. l. pe. quam ita ibi intelli gunt et declarant Dy. et Bar. et Bar. d. te i. l. fi. ff. de his qui. vt indignis in versi. quero an succedat. et Alex. consi. cxxiij. col. ii. i. v. volu. incipi. super eo de quo queritur et i l. ex facto. §. si quis rogatus. col. x. ff. ad trebel. Est tamen circa hoc aduertendum qd largo modo natus ex aliqua fanticella extra domum dicitur natura lis. ita Bal. in. c. nisi cum pridem. i. iii. col. ad fi. post Io. an. ibi. de renun. dicens quod legitimatio facta de tali vt naturali va lebit. et qd ita de facto habuij. et ita etiã consuluit in. d. consi. cxviij supra adducto in. ij. col. Est et aduertendum quod licet de iure ciuili concubinatus foret permissus quod tamen de iure canonico est reprobatus ita dicit glo. pe. in. l. in concubinatu. ff. de concub. Immo et hodie secundũ qd magis communiter tenetur de iure ciuili concubinatus nõ est permissus ita dicit Panor. in. c. cum sit generalis col. viij. de foro compe. et ibi arc. in vlti. col. et. d. An to. de bu. et panor. in. c. tanta col. iij. q filij sint legiti. et in. c. vt de ricorum col. i. in. i. no. de vi. et honest. cleri. et pista opi. videtur tex. i. c. i. ibi nolens i peccato existere de matri. od. morga. ptrac. in vsibus feudorum de qua. q. vide. d. Io. Bap. de sancto Seue rino in repe. l. si qua illustris. C. ad orfi. Io. de anna. in. c. ego. ex de adul. d. Augusti. de arimi. i addi. ad Ang. are. in tracta. ma leficiorum sup glo. che tu hai adulterato la mia dona. Quia dixi qui dicantur naturales tantuz nunc subijciam qualiter se se ha beat successio eorum actiua et passiua. Et primo quidem capio successionem descendentem actiuam. nam naturalis tantum suc cedunt ex testamento in totum si pater eorum decedat sine alijs liberis legittimis et naturalibus et nullis relictis ascendentibus relictis vero ascendentibus si illis relinquantur legittima po terit reliquum totum in naturales ipsos distribui. Si ve ro reliquerit alios filios legittimos et naturales tunc non pote rit relinquere naturalibus et eorum matri concubine nisi vna vncia si vero superest isto cum sola concubina sine filijs tunc ipsi poterit relinqui sola media vncia ista habent. i. §. diuersis. et. §. ne igitur i aute. qbus mo naturales effi. sui colla. vij. Addi tio. ad hec vide plene Ang. are. in tractatu de testa. i glo. Item relinquo. C. filio suo naturali tantum et. d. prepo. in. d. c. p vene rabilem col. xlviij. et se. et no. diligenter qd licet tales filij natura les admittant secundũ voluntatem defuncti vt supra prime per illum qd tamen contra voluntatem non admittunt et ideo possunt preteriri et preteriti nõ admittunt aduersus testamentuz ita dicit glo. in. l. i. ff. de contratabul. in prin. in verbo naturales de qua Bal. in. c. ipresentia col. vi. ad medium. de pba. Barba. consilio. lviij. col. vi. in. ij. volu. Alex. i. l. ex facto. §. si quis roga tus col. xiij. ff. ad trebellia. Ab intestato aũt succedunt natu rales tantum vna cum matre patri i duabus vncijs nõ existẽ tibus filijs legittimis et naturalibus nec legittima cõiuge qua lz ipsa ab intestato non admittat tamen fac ne naturales tantuz et concubina admittant existentibus aũt legittimis vel legittima coniuge in nihilum admittunt naturales et concubina sed alĩ de bent arbitrio boni viri ab heredibus defuncti. et que dixi i filijs idem dicit in nepotibus. pronepotibus et vlterioribus. ista habẽ tur in. §. si quis autem defunctus. et in. §. si quis igitur. in aut. quibus modis naturales effi. sui. colla. vij. et in aut. licet. C. de na turali. li. Additio. Ad hec vide. d. Prepo. in. d. c. per venera

bilem, col. i. Ange. Are. in. d. tracta. de succes. ab intesta. in glo. nolens intestatus decedere, max. in .iii. col. et d. Nicol. de Perusio in tractatu suo de succes. ab intestato, col. xiiii. et d. Mathesilanum in tractatu suo successionum ab intestato in prin. col. vi. ¶ Et advertendum est quod licet concubina succedat ab intestato una cum filiis naturalibus concubinarie, quod hoc verum est relictis aliis ex concubinatu, si nullos enim suscepisset liberos in nihilum admitteretur ab intestato, ita dicit glo. singularis in verbo pro les in §. consideremus in auth. de triente et semisse col. iii. de quo bal. in c. per tuas col. ii. de ma. et obe. et circa hec vide etiam Mathesi. ibi. §. in quarto principali articulo quo defert successio marito ad bona uxoris et econtra, col. xii. i. §. sciendum tamen est, et in his locis plene invenies an tales naturales tantum succedant matri ex testamento vel ab intestato, et breviter in hoc concluditur quod succedunt matri et ascendentibus per lineam maternam una etiam cum legitimis, nisi mater esset illustris, tunc enim distinguitur aut habet filios naturales tantum ex masculo suo cum quo stabat ut concubina, ita quod talis concubinatus erat iure permissus, ut quia vir et mulier erant soluti, et tunc tales filii naturales tantum succedunt illi etiam una cum legitimis, aut talis mulier illustris habet filios naturales ut meretrix et habet etiam alios filios legitimos et tunc tales filii non succedunt illi aliis non existentibus legitimis sic. ut hec omnia habentur i. l. si qua illustris. C. ad orfi. ubi vide plene. d. Jo. Baptistam de sancto severino post glo. ¶ Expedita linea descendentium quo ad successionem passivam, et descendentium quo ad activam. Restat nunc videre de linea ascendentium quo ad successionem activam, et qualiter parentes naturales tantum vel ultra ascendentes succedant ipsis filiis naturalibus tantum. Sol. unico verbo, dic quod eodem modo ipsi succedunt filiis quo filii sibi succedunt. §. in quibus enim. in auth. quibus modis natura. effi. sui. colla. vii. Par enim ratio pietatis videtur esse in utrisque. l. nam et si parentibus. ff. de inoffi. test. et sic est expedita utraque linea et descendentium et ascendentium. Nunc veniamus ad successionem collateralium eorum qui sunt naturales tantum. et circa hoc dicendum quod fratres naturales tantum ex eadem matre inter se succedunt. arg. a fortiori, quoniam si hoc est in spuriis l. iii. ff. unde cogna. multo fortius debet esse in naturalibus. Arbitror tamen quod filius naturalis tantum non succedat fratri naturali et legitimo, vel aliis agnatis et cognatis patris per tex. in §. filium in auth. quibus modis naturales effi. sui colla. vii. inducendo sic. nam si legitimatus per dationem curie non fit legitimus agnatis et cognatis patris, multo fortius natu aliis tantum qui nullo modo sunt legitimus sed remansit naturalis semper ¶ Additio. Idem tenet Ange. Are. ibi. §. in glo. nolens intestatus decedere col. x. et Alexan. consilio. lvii. incipi. in casu premisso in §. volu. quarto, et in l. ex facto. §. si quis rogatus, col. viii. ff. ad trebel. et adde quod licet frater naturalis tantum non succedit alteri fratri naturali tantum nato ex alia concubina licet sint nati ex eodem patre, ita dicit glo. in d. l. iii. ff. unde cogna. de qua Are. ibi. §. et Alex. in loc. §. adductis, et Alex. in consilio. lx. in iiii. col. incipi. visa legitimatione in secundo volu. et Imol. et Pau. de ca. in d. §. si quis rogatus. ¶ Tertia vero species est legitimorum filiorum et sunt adoptivi et arrogati, ut habetur plene in. l. si arrogator ubi scribentes. ff. de adop. et in. l. cum in adoptivis. C. eo. Quarta species que magis est in promptu quam alia de qua dicimus in articulo nostro est naturalium tantum qui legitimati sunt, que quidem legitimatio fit pluribus modis. nam aliquando fit legitimatio per oblationem curie puta si naturalis tantum datur in servicium principis vel presidis, ita dicit glo. in verbo curie in. §. fi. insti. de nup. quod intelligo quando datur in servicium sine mercede, et iste modus ponitur in. l. iii. C. de natura. libe. et in. §. si quis igitur. in auth. quibus modis natura. effi. legiti. colla. vii. ¶ Circa istum modum vide plene d. Prepo. in. d. c. per venerabilem. col. xii. et se. et aliquid per Ange. consilio. xvii. incipi. Comes Brandisius. et pulchre. d. Nicol. de Perusio in tractatu de succes. ab testato col. xxviii. ¶ Secundus modus legitimandi est per adoptionem, puta quando quis adoptat naturalem tantum. qui tamen modus hodie non habet locum. l. iubemus. C. de naturali. li. §. tribus ante aliis in. d. auth. quibus modis naturales eff. sui. colla. vii. et ideo teneo quod adoptio naturalium tantum non valeat. ¶ Adde quod ita tenet Roma. singulari suo, cclx. incipi. an naturalis vel spurius. col. lxxi. et Bologninus in addi. ad Ale. ibi. in tractatu de succes. ab intestato in secundo membro principali secundi articuli in add. que incipit in hoc secundo gradu. ¶ Tertius modus legitimandi est secuto matrimonio cum concubina ex qua nati sunt filii. nam tales filii efficiuntur legitimi interveniendibus instrumentis dotalibus. §. i. in auth. quibus mo. naturales eff. legiti. §. fi. insti. de nup. l. cum quis. C. de natu. li. ¶ Adde circa hoc quod communis omnium opinio est quod instrumenta dotalia non requirantur ut tenet Ravennas l. xii. differentia inter ius civile et canonicum in repe. c. primi. § acc. Alex. consilio. in prima col. volu. iii. Panor. in c. tanta in primo no. qui filii sint legi. Dech. in c. ecclesia sancte Marie. col. xxiii. de consti. et communiter scribentes in. d. §. fi. insti. de nup. et in §. a insti. de here. que ab intesta. deferuntur. et d. Nicol. in dicto tractatu de succes. ab intesta. col. xxiii. ¶ Quartus modus est per rescriptum principis vel Comitis habentis ab eo potestatem. §. illud vero a nobis in au. t. quibus modis naturales eff. sui. colla. vii. ¶ Additio circa istum modum, vide d. Prepo. in d. c. per venerabilem, col. xii. in vsi. octavus modus. et Petrus de ancha. consilio. cclv. incipi. ex tenore. Barbo. xxxiii. incipit in. iii. col. volu. ii. ¶ Quintus modus est quando pater fecit testamentum volens sibi filios esse legitimos successores et filii post mortem patris principi testamentum ostendunt. efficiuntur namque hoc modo legitimi, et sic habent donum nature, patris et legis idest principis. tex. est in. §. si vero qui solummodo naturalium in d. auth. quibus modis natu. effi. sui. colla. vii. ¶ Sextus modus est legitimandi. scilicet dando uxorem filium naturalem curiali legitimo ita Ange. in auth. quibus mo. natu. effi. sui. in §. prin. ¶ Septimus modus est ex nominatione facta per patrem in testamento sive in alio instrumento cum subscriptione trium testium. auth. item si quis liberos. C. de naturali. libe. et in auth. ut li. ma. et ovie. §. ad hoc autem colla. viii. ¶ Hoc tamen limita ut per istum. j. ad §. operis in versi. Item quero et vide circa hoc plene fel. in c. per tuas col. iii. et tribus se. de probe. ¶ Octavus modus est secundum Guil. de cuneo in. l. i. C. de sacrosan. eccle. scilicet ut spurius ingrediatur monasterium. ¶ Circa istum modum vide Bal. in. d. l. i. in lectura Alex. in. l. cum qs. C. de naturali. li. et in consilio. lxxxii. col. fina. in. iiii. volu. incipien. viso themate et. xxxv. incipien. super contentis col. fi. in. iii. volu. Rosel. in tracta. legitima. in §. Roma. in repe. auth. similiter in vi. specialiter causa ad ultimas voluntates col. xviii. C. ad. l. fal. Alex. in. l. §. in apposita. ff. de his quibus ut indignis. Item adde tu alium modum scilicet quando imperator promoveret ex certa scientia aliquem illegitime natum ad episcopatum ita plene prestantissimus olim etatis sue doctor et omnium prestantissimorum doctissimus preceptor et pater meus. d. Jason de mayno in. l. barbarius col. iii. ad fi. et se. de offi. preto. Alios omnes modos legitimandi vide p. d. prepo. in d. c. venerabilem col. iii. et tribus se. et scribentes per Ang. in d. consilio. xvii. incip. comes per Jo. fabri. et ibi scribentes in. §. fi. insti. de nup. et in locis supra. §. per me adductis. Qualiter autem succedant legitimati dicendum est quod succedunt ut legitimi. §. tribus ante. Et. §. qua propter in auten. quibus mo. na. effi. legitimi colla. vii. exceptis legitimatione que fit per oblationem curie quia tunc soli patri filii legitimi fiunt non autem eius agnatis et eodem modo patres succedunt istis filiis sic legitimatis preter succedunt legitimis de quibus habetur in auten. defuncto. C. ad tertul. et in. §. consequens in auten. de her. que ab intestato deferuntur et in. §. in quibus in au. en. quibus mo. na. effi. sui exceptis legitimatis per oblationem curie ut. §. si vero et generaliter i. d. auten. quibus mo. na. effi. sui. et. l. ii. et. iii. C. quando et quibus quarta pars li. x. ¶ Circa hec vide Ange. in dicto consilio decimoseptimo et in. §. primo in dicto auth. quibus modis natu. efficiuntur legiti. et in. §. fi. in fi. d. auth. quibus mo. natu. effi. sui Dy. in trac. de succes. ab intestato i. vi. col. Et adverte quod si quis fuerit legitimatus ut possit capere ex dispositione paterna quod hoc casu non veniret ad successionem patris ab intestato nec etiam contra eius testamentum ita pulchre Alex. consilio. clxxvii. in. ii. col. in versi. tanto magis incip. videretur prima consideratione volu. v. et consilio. xxx. incipien. iuxta ea que alias volu. iii. et modernis scriben. in. l. Gallus. §. et quid si tantum. ff. de li. et posthu. ¶ In successione autem transversali est dicendum ut in legitimis ut in auth. cessante et in auth. post fratres. C. de legiti. her. exceptis legitimatis per oblationem curie. §. filium in. d. auth. quibus mo. naturales effi. sui. ¶ Quod tu intellige si agnati vel cognati consenserunt legitimationi alias secus, ut per Ang. in. d. consilio. xvii. Et in hac materia scilicet quando fiat legitimatio et quibus modis et qualiter succedant legitimati et econtra qualiter eis succedatur vide et Ale. post. xx. incipit. sup consultus xxviii. incip. ex the. tria eliciuntur dubia et in consi. lix. cum Cypriano potius post consi. lxxvi. licet dicendum ponatur statim post. lxxxiii. incip. posita promissa et. lxxxvii.

incipien. pro decisione puncti τ c. cc. iiij. incip. quidam Bertholameus τ c. cc. lxxiiij. incipien. verba aũt succedere valeas possem hic infinita consilia τ loca variorũ doctorum ĩ hac materia tractãtium inserẽ sed omnitto ni scriptura fit τ in tergo τ nõdum finita borestre. Quinta species est filiorum spiritualiũ qui quãq̃ non possint sine venia ĩ ius vocare patres spirituales. l. generaliter. ff. de in ius vo. τ ponit Ang. in. l. adoptiuũ ff. co. ti. de quibus qdem filijs habet. xxx. q. iii. c. i. τ ibi glo. τ archi. mibilominꝰ nõ succedunt patribus nec cõtra patres eis succedunt vt pbat in. l. nutritoribus τ in. l. affinianis. C. cõmu. d succes. quãuis ꝓbabiliter dici posset ceteris deficientibus patres admitti debere exclusio fisco vt dicimus in tutore datiuo τ testamentario vt voluit glo. singularis in. l. quo tutela ĩ prin. τ in fi. ff. de regul. iur. sed responde qꝺ ideo hereditas ĩ subsidium põt puenire ad tutorem testamentariũ vel datiuũ quia quo tutella redit hereditas peruenit que ratio cessat in patre spirituali cum ipse nõ sit tutor testamẽtarius neq; datiuus. Circa hoc adde qꝺ idem qꝺ iste qꝺ filij spirituales nõ succedunt parentibus spiritualibus nec cõtra parentes spirituales eis et. d. ꝑpositus in. d. c. per venerabilẽ col. ii. τ. d. Nicol. in tracta. succes. ab intest. col. v. Et hoc q̃uis sit verum nĩ tales filij in subsidiũ sunt alendi a parentibus spiritualibus ita sub dubio forte dicit Bal. ĩ auc. nisi rogati col. iiij. ad ff. C. ad trebel. de quo Barba. in repe. l. cũ acutissimi col. xxv. C. de fideicõmis. vbi ipse propter hoc τ alia quedaz tenet qꝺ d. l. cum acutissimi habeat locum ĩ tali filio spirituali lz Bal. ibi supra sentiat cõtrarium τ circa hec ẽt vide que pulchre põit Alex. consilio suo. xxxiij. ĩ vlti. col. in versi. ad hoc ẽt incip. viso processu volu. iii. Ultima species ẽ eorum qui nomine filij non sunt digni quorum qualitates sunt multe nam qdam sunt manseres q ex scorto idest meretrice nascunt. alij spurij q orĩunt ex cõcubina ĩ domo nõ retenta alij noti qui nascunt ex adulterio vt ẽ glo. de his olbus in. c. nisi cum pridem ĩ verbo manseres ð renun. alij nepharij q oriuntur ex matrimonio interdicto inter ascendentem τ descendentem quidam incestuosi q oriuntur ex in matrimonio interdicto inter collaterales vel affines alij inutiles q oriuntur ex matrimonio ꝓhibito alijs modis quam dixi vi no. glo. in reg. C. de incest. τ inutil. nup. Et no. contra istos pulchra verba Bald. in. c. causam iõlum. ii. de ꝓbatio. vbi dicit quod in virginitate viuitur gloriose in vera viduitate caste. in matrimonio pudici in concubinatu impudice licet tolerabiliter in stupro damnabiliter in adulterio dãnabilius ĩ incestu dãnabilissime. Qualiter autem legitiment hijvi b ientes sum. vide glo. τ ibi scribentes in. § fi. ĩ auc. quibus mo. natu. ĩ ffi. sui colla. vi. Aliqd per Bal. ĩ. l. cum quã. col. viij. τ se. C. de fideicom. τ ĩ consilio. lxxx. incipien. quidam Simoninus ĩ prima parte secũdum impressionem Mediolanẽ. Alex. consilio. ii. col. iii. volu. primo. Ut autem patri non succedunt nec de iure ciuili debent auc. ex complexu. C. de incestis nup. lz secus sit de iure canonico. c. cum haberet. de eo q duxit ĩ matrimonium q̃ pollunt per adul. τ. c. per venerabilem ad fi. qui filij sunt legit. Et nota quod dispositio. d. c. cum haberet habz ẽt locum in terris imperij vt no. glo. in. d. c. cum haberet τ ita affirmant. d. Anto. τ Cardinalis Floren. τ Panor. τ lz Ange. aret. in tractatu suo. de succes. ab intesta. in glo. nolens intestatus decedere in. ii. colũ. ad fi. quem videant ẽt ibidem in glo. Item reliquit. §. filio spurio in p. in. Circa quod etiã vide Panor. Cõsi. l. volu. ii. τ. crv. in primo dubio eo. volu. ii. τ Phelẽ. ĩ. c. eccl̃a sancte Marie. col. xv. ad medium. de constitu. τ Bar. consi. cxvi. τ ĩ. d. auc. ex complexu succedũt. hi nĩ matri τ ante si nõ ẽ illustris §. fi. isti. ad or. fi. τ. l. modestinus. ff. vnde cogna. τ dict. S. in. xiiij. col. ideo non repeto. aduertendum et est quod incestuosi nepharij τ adulterini vel olo inutiles repellantur a successione tam pr̃na q̃ materna. §. fi. in auc. quibus modis na. effi. sui. colla. vii. Item repellũtur ab bonoribus. c. cum in cunctis. τ. c. inotuit de elec. c. i. ð fil. presbi. τ vt ad hec ex. in. l. qui contra. τ in. l. si quis incesti. C. de incestis nup. Ex qua. l. infertur quod si quis ex filio incestuoso vel nephario haberet nepotem legitimũ τ naturalem quod illi nullo modo poss; relinquere. uma circa eum esz pemitus incestabiles per. d. l. si quis incesti. τ ideo caueãt magnates qui sepe solent talia mr̃imonia contrahere. ¶ Pro. decisione em istam q̃ fuit ante istam. Bal. in. d. l. si quis incesti quam sequitur τ multũ exclamat. d. Alex. in. l. gallus. §. quid si his in. ii. col. ad fi. ff. ð li. τ posthu. lz ibi ornatissimus preceptor meus. d. Jason in. iii. τ iiij. carta. in v. secundo limita multum dubitet. Adde tamen qꝺ opi. istam lz ibi consummatissimus preceptor meus. d. Lancellotus decius. τ idem lz Bal. in. c. in presentia. col. vii. in versi. ad de qꝺ lz legitimus. de ꝓba. τ ibi Barba. τ. d. Jo. grassus. Quid autem esset in nepote legitimo τ naturali ex filio spurio dic qꝺ ille bene posset ab auo institui vt per omnes post Bar. ibi in. d. §. quid si is. vbi non extarent alij filij legitim. ad quod vid bar. consilio. crv. τ Fede. lviii. τ Anto de bu. xxx. col. ii. in secũdo dubio. τ Alex. lxxiij. incipi. circa primum dubium in. iii. volu. τ ad primum dictum Bal. per. d. l. si quis incesti. vide etiam correctum in singularibus suis in verbo heres. De successione aũt descendentium talium. idest qualiter eis per ascendentes succedatur. dic per omnia idem τ pari rõne quod dictũ est in successione ascendentium. in successione autem transuersali duo fratres spurij inuicem succedunt ex eadem matre. l. ii. τ. l. spurij. ff. vnde cogna. si autem sunt ex diuersis matribus non. an autem succedant agnatis ꝑres vel cognatis matris puto qꝺ non cum nullo sit inter eos agnatio. Agnatio enim contrahitur per legitimas nuptias. §. si aduersus. insti. de nup. τ. §. i. insti. de legiti. agna. succes. τ cum inter agnatos vel cognatos non inueniantur merito debent repelli a successione. d. § fi. in. d. auc. quibus modis natura. effi. sui. colla. vii. τ sic explicite sunt spẽs τ qualitates filiorum. Est tñ aduertẽdum quod est casus in quo quis ẽ natus ex legitimo mr̃imonio τ tñ nõ est legitimꝰ. vt hʒ ĩ. l. i. C. ð captiui. τ postli. reuer. cuius fundamentũ videtur in. l. cum due. §. fi. ff. eo. ad quem vide Bal. in. l. parentes. ff. de in ius vo. Seuerinuz in repe. d. l. si qua illustris. C. ad orfi. in. iii. col. Item est aduertendum qꝺ quis ex duabus mulieribus ambabus viuentibus habeat filios legitimos vt pulchre habetur per. d. Prepo. in. d. c. per venerabilem col. xxxii. in glo. in verbo dubitari.

Saluo nunc saniori consilio.

venio ad decisionem dubij. Et dico qꝺ quedam sunt feuda disponibilia qdam indisponibilia disponibilia appello feuda irregularia idest que nõ habent ꝓpriam naturam feudi ĩ hoc puta quia vassallus põt disponere ĩ vltima voluntate τ inter viuos sine consensu dñi vt plene notatur in ꝓhemio feudorum illa ãt appello indisponibilia que sunt scdm propriam naturam feudi quia dño incõsulto illa vassallus alienare non põt nec ĩ illis testari. c. i. de ꝓhi. aliena. feudi p Feder. c. i. de succes. feudi nam ĩ feudis disponibilibus ex pacto vel cõsuetudine inter dominũ τ vassallum dz consuetudo seruari sicut in simili dic Ang. in. l. ni. ff. de testa. qꝺ vna familia τ ꝓgenies potest cõsuetudinem ĩducere que inter ipsos seruari debebit allegat Jo. an. in addi. ad specul. in ti. de instr. edi. §. cõpendiose versi. sed qd dicemus vñ si in familia nobilium de vicecomitibus esset aliqua cõsuetudo in ipsorum testamẽtis vel ceteris actibus illa deberet inter ipsos seruari secundum Ang. in. d. l. in. q̃ ou certe menti quia nõ memini me legisse alium doc. qui hoc ponat. Sed tu bene circa hoc vide summi ingenij virum preceptorem meuz. d. Jas. in. l. oẽs populi in repeti. col. x. in versi. an oẽs vne progenies. ff. de iusti. τ iur. τ circa hoc vide etiã Ang. in. l. fi. C. de testa. quem sequitur hic iste lz reprobet ibi. S. preceptor meus. Itaq; in feudo disponibili τ qꝺ potest alienari valet legitimatio consentiẽte patre de cuius preiudicio principaliter tractat. l. fi. C. de pac. nec obstat si qs dicat fit preiudicium agnatis quia hoc negat quia nõdum habẽt aliquod ius tẽpore legitimationis nam posset pater disponere bona sua etiam in mari ꝓijciendo iux glo. in. l. i. C. ð inoffi. dona. cum ꝓponatur feudum esse eiusdem nature cuius sunt alia bona allodialia si aũt feudum nõ esset disponibile sed secundũ propriam naturam tunc nõ valebit legitimatio lz pater cõsentiat in preiudicium ecclesie dñi vel agnatorum cũ pater nõ possit disponere de feudo testando vel alienã eo. d. c. i. de succes. feudi τ. c. i. de ꝓhib. aliena. feu. p Fede. in prin. τ ita intelligo Bal. in. l. cum quam. C. de fideicom. in. viii. col. in versi. consueuit esse. q. vbi vult qꝺ imperator non põt legitimare ad feudum ecclesiasticum nec econtra Papa ad imperiale τ eodẽ modo intelligo Hosti. τ Jo. an. in. d. c. p venerabilem ĩ glo. in verbo acquisitis vbi vide etiam reliquos scribentes τ max. d. Prepositum naz dicunt Hosti. τ Jo. an. qꝺ quo ad hereditatem paternã valet legitimatio volente τ consentiẽte patre alias nõ. l. fi. C. de pac. τ eo mortuo consentiẽtibus his qbus iam ius ẽ acquisitũ alias non τ quo ad feuda consentiẽte etiam dño feudi alias nõ arg. c. nuper de dona. inter vi. τ vxo. τ. c. ex trãsmissa de foro cõpe. τ. c. i. de ꝓhib. aliena. fi. ii. p Fede. nam ideo in allodialibus valet patre consentiẽte legitimatio quia ð eius preiudicio principaliter tractatur τ posset ipse de rebus suis disponere. l. in re tuã

data, C. manda. ergo eodem modo in feuda nõ habente ꝓpriam naturã feudi vt supra dixi. Quatenus dñs nõ possit dispõ-
re vt est in feudo habente ꝓpriam naturam tunc nõ consentien-
te dño et agnatis nõ valeret legitimatio et circa hec vide Bal. in l. Rubrica, C. ad fi. possumus tñ in casu huius remanere, quero an imperator possit legitimare ad feuda in preiudicium agnatorũ et dicendum est q̃ si de absoluta potestate et de plenitudine imperii sui cuius articuli decisio pendet ab illa veteri et trita questione an Imperator possit auferre dominium alterius et suo ne quo plene dixi in l. rescripta, C. de preci. impera. offeren. et ibi te-
neo q̃ imperator nõ possit sine causa in herede. opi. glo. nostro-
rum et Bar. quibus semper in dubio est adherendum optimi enim sunt et veri magistri et ideo consulunt Bal. vt ipse refert in l. Gal-
lus. §. et quid si tantum, ff. de li. et postu. q̃ spurius legitimatus non aufert bona agnatis nisi sit legitimatus pre consentiente. vel pater post mortem suam et admissus est legitimaretur iure aut. item si quis, C. de na. li. nam in re disponibili preiudicabitur ꝓpter talem legitimationem venientibus ab intestato. Et mine alius huius articuli decisionem ordiamur plures sunt casus faciendi. Primus est quando est defectus ratione persone. quia persona non est subdita. Secundus quando est defectus ratione loci. Tertius quando est defectus rõne rei. Quartus quando est defectus rõne temporis. ¶ Circa primum quando est defectus ratione persone puta quando Imperator vel comes palatinus in loca imperii legitimat personam subditam Pape. tamen bona sunt in iurisdictione Cesarea putarem legitimationem valere vi ꝓrogate iurisdictionis nam sibi locum prorogando de persona ad personam in iurisdictione contentiosa, l. i. C. de iuris. om. iudi. l. prima et secunda, ff. de iudi. c. de causis, et c. pe. et fi. de offi. deleg. tanto magis debere locum in voluntaria a quibus autem no-
ceat hec legitimatio, et an extendatur extra iurisdictionem legiti-
mantis patebit ex infra dicendis. ¶ Secundus articulus est an valeat legitimatio que patitur defectum rõne loci puta q̃ Impe-
rator vel Comes palatinus legitimat sibi subditum in rebus si-
bi subditis, sed in loco non sue iurisdictionis et econtra põt põi exem-
plum in Papa vel in habente ab eo potestatem. Hic articulus est valde notabilis et difficilis propter varias maiorum nostro-
rum opi. in quo omittam allegationes hinc inde, sed ad ipsas ma-
iorum opiniones veniam, et prima quidem fuit quod papa põt legitimare in omnibus locis, et quo ad spiritualia et quo ad tem-
poralia. Secunda fuit opi. quod quo ad temporalia potest in con-
sequentiam non autem principaliter. Alia est opi. quod nõ pos-
sit. Quarta est quod possit legitimare in consequentiam etiam le-
gitimando ad spiritualia preterq̃ ad defectus persone adhibi-
les puta quod possit esse iudex vel habere omnes honores. sed quo ad defectus reales et persone nõ adherentes etiam alteri p̃
iudiciales. Dñs Host. est in opi. quod Papa in terris imperii po-
test legitimare solus non alius proprie loquendo de legitimatione et sic non solum in consequentiam vt dicebat alia opi. que fu-
it Jo. an. sed etiam principaliter quod ostendit sic nam ius legi-
tima idest seu legitimatio oritur a fundamento et radice matrimo-
nii. q̃ dicimus legitimum natum ex iustis nuptiis. l. filium, ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. et non legitimum natum absq̃ matrimonio. sed pape proprium est disponere de matrimonio: non autem alterius. ergo disponere de legitimatione ad ipsum solum spectat. legitimatio enim quam facit Imperator non est proprie legitimatio. alias quoq̃ rationes ponit Host. quas omit-
to q̃ ponuntur etiam per scribentes in. d. c. per venerabilem qui filii sunt legiti. Jo. an. in. d. c. per venerabilem in glo. ii. ad fi. dicit q̃ õ pi. Bernar. in glo. que vult quod Papa non possit legitima-
re in terris imperii est vera in prole nata ex coitu nõ matrimo-
niali saltem ex affectu vel consensu. cum Papa non possit face-
re vel supplere consensum naturalem vbi non fuit ergo nec ta-
lem prolem legitimare poterit nisi quo ad forum suum: nisi lo-
cus esset de temporali iurisdictione ecclesie vel nisi eo tempore quo Papa fungitur vice Imperii sm̃ quod no. in c. licet ex suscep-
to. de foro compe. quod dictum Jo. an. est bene no. vult etiam q̃ vbicunq̃ necesse est ad Papam recurrere ex necessitate iuris vel facti. sive vacaret emperium quod tunc Papa cum succedat in imperio. vt no. in. d. c. licet ex suscepto per Inno. et Host. poterit legitimare in terris imperii. prosequor nunc distinctionem Jo. an. Si vero sit genita proles ex coitu naturali licet de facto. vie enim matrimonium non poterat esse impediente lege divina. vi q̃ vxoratus contrahit cum secunda vivente prima vel pater cum filia, et dicendum est idem quod supra. Si vero matrimonium est

non poterat impediente lege canonica tantum, q̃ contra-
cum affine vel consanguinea in quarto gradu, et tunc est v[...]
dicendum quod Papa legitimando aut vtitur verbo legi[...]
mus ad matrimonium et prolem et tunc quo ad vtrumq̃ for[...]
proles legitima. nam impedimentum a l. canonica inductum [...]
Papa tollere sine omnes quod non potest Imperator quo [...]
rtualia. Ex hoc dicto Jo. an. est no. quod in casu suo Impe-
rator nõ possit legitimare quo ad spiritualia prosequor nunc [...]
eiusdem Jo. an. aut Papa simpliciter dispensat. et tunc talis leg[...]
tio trahitur ad illa solum prohibita. de quibus dispensatio [...]
nam tales dispensationes sunt odiose. c. i. de filiis presbi. i[...]
¶ Nec obstat etiam si dicas in gradibus a lege divina prohib[...]
Papa põt ex cã dispensare. c. i. fa. g. et ibi no. de resti. spolia[...]
respondetur quod illa potest ꝓbare vt ex nunc. non autem ex [...]
tunc. contracta vero contra l. canonicam poterit probare ex [...]
vt ex tunc. nec mirum. plus enim potest Papa in his q̃ la[...]
facit. c. ex parte loprimo. de offi. dele. cum ibi no. et c. q̃ de in[...]
ecclesiarum de prole autem legitimanda consuetudinem in fa[...]
vel presbyterorum dicendum est vt in c. cum olim de cle. coniuga[...]
c. rursus qui cleri. vel mona. Jo. An. d. an. Anto de butr. i[...]
c. per venerabilem sic in effectu concludit presupposito prime q[...]
vtraq̃ potestas et spiritualis et temporalis est originaliter i[...]
mo pontifice vt ibi p cum eius fundamenta nõ recto eum [...]
re sit opi. vt etiam ibi predictos scribentes q̃ quedam est leg[...]
etatio plenissima per quam tollitur fundamentum vitii a quo [...]
gi hec differentia legitimatorum et non legitimatorum et hanc s[...]
põt facere Papa cum solus possit sup matrimonio dispen[...]
Quedam est legitimatio plenior que integrat ad iura prim[...]
nature nõ disponendo in vitium et hanc facit Papa et imp[...]
tor in spectantibus eis. Quedam vero est plena vt dispensat[...]
etiam cum aliquo in aliquo actu dispensat nõ autem in totum ea[...]
na reintegrat et hanc etiam vterq̃ põt facere et ideo dic ipse[...]
Papa vult legitimare in terris imperii disponendo in matr[...]
nium et põt quia sua interesse est principaliter disponere de m[...]
trimonio et sic intelligit Host. et Jo. an. in. d. c. per venerab[...]
ideo omnes filii qui producuntur hodie ex matrimonio vltra [...]
supra quartum gradum et omnes qui nascuntur ex tutore et p[...]
la et ex contrahentibus sine cõs nsu patris et ex rectore pu[...]
et subdita etiam hodie in terris imperii sunt legitimi aut Pa[...]
vult legitimare disponendo in radicem matrimonii et in omn[...]
casibus in quibus ita põt disponere põt etiam legitimare in te[...]
imperii dummodo principaliter incipiat a radice matrimon[...]
in omnibus casibus in quibus non põt disponere in radicem [...]
trimonii vel nõ vult legitimat quo ad terras suas non au[...]
imperii patet ratio quia primo casu percipiat in materiam [...]
subiectam secundo casu nõ. Et quando Papa possit incipe[...]
radice matrimonii et quando nõ exemplifica quando Papa [...]
disponere legitimando absq̃ consensu parentis nam tunc n[...]
potest incipere a matrimonio quia esset dare matrimonium [...]
consensu licet posset fingere consensum stante dubio. c. is qui [...]
de sponsa. nam princeps in sacramentalibus non põt fingere [...]
sensum quia alia sacramenta habent formam facti naturali[...] et [...]
gum naturam. In positivis actibus nõ sacramentalibus [...]
fingit princeps consensum vbi nõ est l. i. C. de rei vxo. ac. [...]
ergo legitimare inducen. sola cura legitimationis sed non po[...]
disponere sup essentiali legitimatione disponendo in radi[...]
trimonii quia ꝓ eius forma requiritur veritas et fictio nõ op[...]
tur si autem vult Papa legitimare quo ad formam suam matr[...]
moniis invalido solum existente de iure civili et tunc poterit et f[...]
retrotrahet cum nõ haberet aliquod principium resistens q[...]
simo ex quo solum ius civile resistit filii erunt a principio legiti[...]
Aut matrimonium est validum quo ad formam eiudem er[...]
eam sed hoc impedimento canonicum vel divinum et tunc [...]
poterit legitimare disponendo in radicem matrimonii. quia ita [...]
ponere est per fictionem et ex quo matrimonium habuit resister[...]
iuris est impossibile q̃ fictio operetur contra resistentiam [...]
reintegrando matrimonium vt retro quia deficit in extremo a[...]
etiam q̃ filii sint legiti. l. Paulus, ff. de statu hom. et ideo [...]
legitimatio trahens radicem a matrimonio nõ valet vi r[...]
tegrata licet põt valere vt legitimatio de novo collativa. Qu[...]
est non disponit in radicem matrimonii vt puta quia proles e[...]
ta ex matrimonio cui ius canonicum resistat vel legitim[...]
et proles habet dubitationem probabilem et tunc potest Pa[...]
pa legitimare disponendo in matrimonio, et declarando legitim[...]
tem ꝓpter dubitationem et quia ex quo ius divinum nõ re[...]

An valeat legitimatio q̃ fuerit defectu ratione loci

pōt retrotrahi fictio vsq; ad principiū ꝛ q̄a vbi est ꝓbabile dubium in grauioribus recurrēdū ad Papam. v. c. p venerabilem vnde hoc casu legittimat et in terris imperij qꝫ disponit in radicem matrimonij. v. c. tanta nam legittimatio que fit ex dicto c. tanta fit ex solo matrimonio ablata quacūq; solemnitate instrumentorum dotalium quam. l. cuius requiri ꝛ ꝓbat legittimationem ē in terris imperij qa disponit in radicem matrimonij ꝛ ita alias consulit innue. Aliquādo vero Papa intendit legittimare solum conferendo iura legittimatōis non disponendo ī radicem matrimonij ꝛ ī terris ecclesie certum est quod pōt legitimare. v. c. p venerabilem versi. qꝫ autem ꝛ in patrimonio tenendo qꝫ valuerit donatio constantini secundum cōmunem opi. vt habet. l. i. reg. C. ꝛ. ff. qui vult Papa legittimare ī terris imperij ꝛ tē qui vult listare suppositū vel supponedū rōne clericatus ꝛ pōt quo ad teporalia ꝛ spūalia ne videatur monstrum qꝫ sit legittimus ꝛ non legitim⁹ qui vult legittimare de consensu illius qui nō recognoscit superiorem ꝛ pōt legittimare etiaꝫ non suppositū. v. c. p venerabilem in versi. insuper qui vult legittimare in terris illius q superiorem recognoscit. ꝛ videtur quod non possit dicto capitulo per venerabilem in versiculo rationibus vbi videtur cāue quia hoc est supplicium imperij ꝛ ea que sunt supremi imperij sine consensu supioris ꝓrogatiue fieri nō possunt sꝫ si velles tenere oppositū quod hec potestas esset ꝓrogabilis in habentem similem potestatem sicut dominus in his que sunt meri imperij. C. de cassis cum similibus de offi. dē leg. tunc dicē Anto. de bu. quod Papa nō potest de sibi nō subdito nisi consentientibus omnibus qbus ꝑiudicaretur quia non pōt fieri ꝓrogatio in ꝑiudicium tertij Jo. An. in. d. c. per venerabilem ī versi. libere. Anto. ꝺ butr. ¶ Nunc ē videdū an theorica Anto. de bu. sit vera. Et capio primum membrum duꝫ dixit summū pontificem posse legittimare disponēdo in matrimonio quo ad ꝓlem futurā in terris sui ꝛ imperij bene conclusionem puto veram nisi in casibus ī quibus nō posset disponere ī radicem matrimonij vt ī patrem ꝛ filiā. c. litteris de resti. spolia. ꝛ ibi p gl. ꝛ scribentes deinde dū subdit se intelligere Jo. an. ꝛ Host. in. d. c. p venerabilem hoi modo cum reuerētia Jo. an. in. d. c. per venerabilem in glo. ii. ad fi. nō loquitur d ꝓle futura sꝫ de iā nata vt pꝫ ex verbis eius ibi duꝫ dicit opi. glo. veraꝫ in ꝓle iaꝫ genita in hac tñ conclusione prīa filii geniti ex hoc matrimonio sunt legitimi nō legitimati cum nascunī ex matrimonio canonico ꝛ approbato. l. filium eum diffiniunt. ff. de his qui sunt sui vel alien. iur. ꝛ. d. l. ū. in. i. specie filiorum. tamē no. enim bonum verbum Anto. de bu. in. d. c. p venerabilem in. i. membro qꝫ non ex pupilla ꝛ tutore ꝛ ex rectore ꝓuincie ꝛ subdita sunt legitimi et in terris imperij sꝫ Cy. in. l. i. C. de interdic. matri. dicat qꝫ q̄ antuꝫ ad successiones tenēbimus iure ciui le quo ad ordines iure canonico. Idem dicit Cy. in. l. fi. C. de nup. ī legittimatiōe que fit ex sequēti matrimonio qꝫ dictum nō placet ꝑ no. per Jo. an. ꝛ. d. Anto. in. c. fi. de secūdis nup. qui concludunt vna cum goffredo o lege canonica esse ī hoc ll. ciuiles correctas qa solus Papa nō autem imperator potest disponere in radicem matrimonij. c. fi. ad fi. de consangui. ꝛ of fi. Ex p hoc infert Anto. de butrio singulariter ibi. ū. in. d. c. per venerabilem qꝫ ll. que dicunt qꝫ matrimonio secuto filii legittimarent nō valerent nisi forent approbate o iure canonico qꝫ ī telligo quo ad radicem matrimonij nō ōt ī quo ad legittimationem filiorum q Imperator pōt etiam legittimare sꝫ nō possit disponere ī radicem matrimonij principaliter. l. cum qa. C. de naturali. lib. ꝛ. §. igitur in aut. qbus mo. naturales effi. sui colla. vii. ¶ Capio secundum membrum Anto. de butrio ī quo concludit Papam posse legittimare in omnibus casibus etiam in terris imperij incip. a radice matrimonij. in illis vero casibus in quibus non potest vel non vult incipere a radice matrimonij legittimat in terris suis etnon autem imperij hoc membrum potest limitari quod sī no in terris imperij possit etiam si non incipiat a radice matrimonij eo tempore quo fungitur vice imperij sicut imperator posset. puta vacante imperio. c. licet ex suscepti. ꝛ ibi no. de foro compe. ꝛ est etiam de mente Jo. an. in dictis suis quam supra retuli. Item limitatur Anto. de butr. in hoc membro nisi interueniret consensus omnium quibus fieret preiudicium. qꝛ tunc papa posset etiam legittimare in terris imperij. l. fi. C. de pac. ꝛ per ea que no. Jo. an. in. d. c. per venerabilē in glo. in verbo regiōs. ꝛ. S. retuli. deinde dum subdit Anto. de bu. Papam non posse legittimare natum tempore ꝯsensu matrimoniali inter parentes puto verum quo ad radicem matrimonij sed quo ad legitimationem bene valebit legittimatio. Sed dubium est an possit legittimare quo ad forum non suum. ꝛ Jo. an. in. d. c. per venerabilem in glo. ii. tenet quod non cum duplici limitatione nisi locus esset de temporali iurisdictiōe ecclesie vel nisi eo tempore quo fungitur vice imperij. Addo tertiaꝫ limitationem nisi consentiāt omnes de quorum preiudicio agitur. naꝫ tunc ratione ꝓrogate iurisdictiōis valebit legittimatio in terris imperij. l. ii. ff. de offi. proconsul. ꝛ leg. ¶ Capio aliud membrum in quo concludit Papam posse legittimare natos ex inualido matrimonio propter existentiam impedimenti iuris ciuilis. qꝛ immo dico qꝫ filij a principio sunt legitimi. secus si esset impedimentum canonicum vel diuinum. qꝛ tunc fictio non operatur retro prout ex tunc sed prout ex nunc. Dominus ergo Anto. nō facit differentiam inter impedimentum canonicum ꝛ diuinum quia vtroq; casu non trahitur retro. Hec conclusio non videtur vera. quia plus potest Papa in his que sunt contra ius canonicū quam diuinum no. in. c. litteras de resti. spolia. ꝛ no. in. l. fi. C. si cōtra ius vel vtili. publi. ꝛ cōtra Anto. de bu. in suo dicto tenet Jo. an. in. d. c. p venerabileꝫ ī viii. col. circa prin. vbi dicit quod lꝫ Papa approbet matrimoniū contractum ī gradibus o lege diuina ꝓhibitis quod tñ approbat ex nunc nō autē ꝑut ex tunc cōtracta vero cōtra legem canonicam approbat ꝑut ex tunc nō ob. c. tanta ꝛ. l. Paulus de sta. homi. qa respōdeo primo qꝫ. l. Paulus loquitur de iur ciuili ꝛ tñ non trahitur retro vt ibi dicit glo. cū tex. ergo nō est differentia sit cōtractum matrimonium ꝓhibitum de iure ciuili an canonico cum tñ Anto. cōstituat differentiā preterea si ꝯsideremus mentē glo. in. d. l. Paulus nō videtur ibi cōstituere differentiā inter ius ciuile ꝛ canonicum. ꝓterea non sit faciliter sit extensio in ꝓhibitis o. l. diuina quam in ꝓhibitis a. l. humana. c. nouit de iudi. ꝛ no. in. d. c. p litteras de resti. spolia. naꝫ hec legittimatio que fit p subsequēs matrimoniū siue loquamur de iure ciuili siue canonico fit ex fictione retro trāslatiua quia matrimonium subsequens legittimat retro filios iam natos. v. l. cum quis. C. de natural. li. dicto capitulo tāta. ¶ Capio sequens membrum in quo ꝯcludit quando Papa non disponit in radicem matrimonij ꝛ proles est nata ex matrimonio cui ꝛ legittimitati prolis an ius canonicum resistat est dubium probabile: ꝛ tunc potest legittimare disponendo ī matrimonio ꝛ declarare prolem esse legittimam ꝛ sic tollere dubitationem hoc membrum vꝫ sapere contrarietatem nam dicit in prin. quando Papa nō disponit ī matrimonio in radicem ꝛ postea subdit disponēdo in matrimonio nisi diceres qꝫ casus suus loquitur in dubio ꝓbabili an ius canonicum resistat matrimonio vel legittimitati ꝓlis vt fuit ī legittimatione filiorum regis francie de qua ī dicto. c. p venerabilem vel nisi diceres qꝫ liber ē consuetus qa vellet dicere quādo Papa disponit ī matrimonio ī ratione dubij ꝛ sic affirmatiue nō autem negatiue lꝫ liber e melio locatur negatiue non aut affirmatiue. ¶ Capio aliud membrum quādo Papa intendit legittimare nō disponēdo ī radicem matrimonij sed solum conferendo iura legittimitatis in quo cōcludit qꝫ in terris ecclesie pōt Papa sine dubio ī terris ē ī imperij pōt ratione clericatus vel de consensu eius q superiorem nō recognoscit alias non nisi consentiāt omnes de quorum ꝑiudicio tractatur. Hoc vltimum membrum indiget quo ad ꝯclusionem auctoritate maiorum gl. r. dictum in. c. lege imperatoriā que incip. Imperator dicēdo ꝓincipes videtur tenere qꝫ Papa non possit legittimare in terris imperij. sed illa glo. vult dicere qꝫ quod sꝫ Imperator legittimat aliquem in temporalibus. non ideo est legitimatus in spiritualibus nisi vbi princeps restituit aliquem qui fuit in famis rōne patentis criminis. ꝛ sic concludit illa glo. legittimatum o temporalia non esse legittimatuꝫ ad spiritualia. qꝛ non sequitur q habet minorem. ergo habꝫ maiorem affirmatiue sed negatiue tenet qa cū negantur minora ꝛ maiora similiter. l. q indignus. ff. de sena. nam qꝫ potest esse legittimus quo ad vnum corpus ꝛ non ex ꝛ legittimus quo ad aliud. gl. cadē distin. c. pertinent. ꝛ in. d. c. per venerabilem videtur tenere idem Jaco. butri. in prima rubri. C. tenet quod valeat legittimatio facta in loco non sue iurisdictionis lꝫ si esset facta in terris legittimati. ꝛ quia in terris imperij non esset legittimatio ... iurisdictionis Pape ad quam si legittimatus ... fiet qꝫ sed ... facta sine alterius preiudicio. arg. l. ex ea. ff. d postul. tenendo quod donatio facta per Constantinum valuerit prout cōmuniter tenetur. ꝛ sic concludit Jacobus Butri. legittimationem factam ... extendi. de quo ... supra subiciam. Idem tenuit ipse Jaco. Butri. in. l. praeses. ff. de offi.

ptesidis.ꝛ Bar.in.l.q̄ ī prouincia.ff.de ritu nup. Contrarium
tenent Jacobus de Beluiso in auꝫ.q̄b9 modis naturales ef.
sui.colla.vi.ꝛ Alber.in regula.C.de natural.lib.ꝛ vide Anto.
circa Inno.in.c.per venerabilem.ꝛ Specul.in ti.de dispēsa.
§ fi.versi.sed illud Bar.tamen q̄ consulunt in materia consilio
quod incip.viso instrumento quod consilium refert Bal.in.l.i.
C.de iure aureo.annullo.ꝛ Bal in prima regula.C.vide[illegible]
has opi.Feder.distinctiōnis concordare.aut enim fit legitima
tio ad postulationē eiusdem de cuius preiudicio agitur ꝛ tunc
valet.q. nemini ledit vt paciscitur iurisdictione.l.i.C.de emā.
lib.ꝛ.l.ii ff.de offi procon.ꝛ leg.puta si pater consentiret legitima
tioni filij in bonis super quibus possꝫ disponere.Nec ob.si dica
tur fit preiudicium venientibus ab intestato.q2 negatur cū nun
dum habeant aliquod ius tempore legitimationis cū pater pos
set bona sua in mari proiicere.vt dicit glo.in.l.i.C.de inoffi.do
na.ergo fortius per actum eundem ꝛ permissum.l.vsq3 adeo.ff.
si quis a parente fuerit manumis.adeo male loquitur Anto.de
bu.in.c.per venerabilem q̄ dicit habentem potestatē a Pa
pa vel a principe legitimandi non posse legitimare ad preiudiciū
aliorum et sperga tales concessiones intelligunt sine aliorū
preiudicio.l.ii.§.si qs a principe.ff.ne qd in loco publico qa re
spondeo talem spem non considerari.vt per Bar.i.l.i.C.de pac.
ꝛ in.l.post emancipationem.ff.de liber.leg.ꝛ qa pr̄ pōt dispōe
re ad nutum.d.l.vsq3 adeo.puto tamen potestatem Comitum
pendere ex concessione imperiale vel summi pontificis.adeo tenor
priuilegij debꝫ attendi.c.super eo.de offi.dele.ꝛ.l.i.C.de māda.
prin.ꝛ quod potestas dispensandi ꝛ legitimandi pendeat ex te
nore priuilegij.vide Bal.consilio.lvi.in secunda parte incip.in
pater sm̄ impressionē Mediolanen.ꝛ.c.xxviij.in eadem pte ī ci.
sem̄ preponitur sm̄ eandē impressionem col.ꝛ.c.cv.in.v.parte.
ꝛ.cxviii.in eadē parte ꝛ sm̄ eandeꝫ impressioneꝫ.ꝛ Barba.lviii.
in.ii.volu.v.episcopus in.v.c.per venerabilem in.ii.colū.ad fi.
aut fit legitimatio non consentientibus his de quorum p̄iudi
cio agitur.ꝛ tunc non vꝫ legitimatio facta vt prorogetur iudic
tio nisi in preiudicium consentientium.q2 limitata causa lim
tatum p̄ducit effectum.l.ege cum Gemeniano.C.de transa nā
cū legitimatio debeat fieri citatis his d̄ quorū p̄iudicio agit.l.nā
ita diui9.ff.de adop.nō pōt citari hi q non sunt subditi.l.fi.ff.d
iurisdi.om.iud.An aūt Imperator possit legitimare i terris eccle
sie dicendum ē prout est dictum de summo pontifice vt legib9
ꝛ auctoritatibus.ꝫ adductis excepto q̄ Imperator nō potest
legitimare disponēdo in radicē matrimonij qa hoc solus Pa
pa potest vt.ꝫ.late dixi.Item quo ad spiritualia non pōt ꝛ iō
Imperator non pōt facere plenissimam legitimationem que re
cium deleat originalem secūm doctores in.v.c.p venerabilem
sed quo ad temporalia ꝛ honores ꝛ alias immunitates sic.Et iō
in hoc articulo facerem regulam ꝛ limitationem regule Impera
tor pōt legitimare quo ad temporalia i terris ecclesie ꝛ imperij
in preiudicium consentientiū legitimationi.l.ii.de offi.procon.ꝛ
leg.l.i.C.de emancip.l.iii.qa sicut cōtentiosa iurisdictio fit proga
tio ergo fortius i voluntaria.nō obstat quod non sit progatio
progabilis cum ea que sunt suprēme potestatis nō sint proga
bilia.v.c.p venerabilem quia supra respondidi vel aliter respō
deo q̄ non sunt progabilia nisi duobus cōcurrentibus.l.Iha
bentem eandem potestatem legitimandi fiat progatio ꝛ nisi ad
sit consensus illorum de quorum p̄iudicio principaliter agitur
ideo non placet opi.Anto.de bu.in.v.p venerabile qui dic q̄
est p̄iudicialis saltim quoad spem quia huic respondidi.ꝫ.in ar
ticulo summi pontificis.An aūt Imperator possit legitimare
añ coronationem dic quod sic vt no.in.l.bene a zenone.C.de qua
drie.p̄scrip.ꝛ vide plene ꝑpo.i.v.c.per venerabilē col.xxviii.
in versi.iiii.principaliter quero.¶ Capio tertium articulū quā
do est defectus ratione rei ꝛ p̄iectus bonus q.sta.an legitima
tio facta de subdito i loco sue iurisdictionis extendatur ad bona
alibi sita ꝛ existentia ex̄ territoriū legitimantis Inno.in.v.c.p
venerabilem videtur tenere q̄ non tamen eius dictum intelli
go vt nō extendat ex̄ territorium i preiudicium nō consentien
tium nec progantium iurisdictionum qa limitata cā ꝛc.ꝛ qa
res inter alios acta vt i rubro ꝛ nigro.C.res inter alios a.ta ꝛ
intelligo Bar.in.l.cunctos populos dum loquit̄ d̄ legitimatio
ne q̄ loquitur i ea que fit ab inferiore a principe vel ī eo qui hꝫ
potestatem a tali prata i locum tenente cōmitis pallatini habē
tis potestatē legitimandi ꝛ subdelegādi ꝛ ita dicit Jacobus bu
trig.in i.reg.C.vt dici.ꝫ.nec ob.§.filium in auꝫ.q̄b9 mo.na
tales effi.sui colla.vii.qa loquitur i legitimatiōe principis per

oblationem curie vel respondeo illum tex.nō negare quoniā
legitimatio extendatur ex̄ territorium in p̄iudicium consentienti
um.Conclusio est ergo q̄ legitimatio extendit quia resꝫ iur
ad primeua iura nature q̄ nature nō cepit differentia legiti
morum ꝛ naturalium tantum.§ illud in auꝫ q̄b9 modis na
turales ef.sui.ꝛ § si quis q̄b9 modis naturales effi legiti.col
la.vi.nam a primo illa erat differentia ī naturalis ꝛ legitimi sed
postea iura inuenerunt ꝛ p̄ consequens Imperator eū restituit
vel comes legitimans ꝑ iura ꝛc nature ex tēdit hec legitimatio
ad oīa bona fateor tñ quod progatio iurisdictionis voluntarie fie
ri nō posset o pson ad psonā nec de re ad re p̄hibente iudice in
cuius territorio fit progatio maxī in summo pontifice de.roma
na de [illegible] hoc enim esset turbare aliorum iurisdictionem
ipsis.Ex predic.pōt inferri q̄ si filius vel filia legitimarē pa
tre consentiente ꝛ pater haberet filium qui nō consentiret legit
timationi que fit i alia iurisdictione legitimatio nō p̄iudicaret
filio legitimo qa pater sine causa non pōt p̄iuare filios legi
timos hereditate.Sed hec illatio mihi nō placet quia nō tracta
tur principaliter de filiorum legitimorum p̄iudicio sed de p̄iu
dicio patris in bonis allodialibus cum p̄r possit bona alienare
vel in mari proiicere vt dic glo.in.l.i.C.de inoffi.dona.ꝛ ibi tꝫ
Bal.in prima regula.C.q̄ꝫ hoc teneat Ang i p̄silio suo.ccxi.
ꝛ cum Ang.lꝫ consiliū hoc nō reperiā tenet Alex.in.l.ex facto
in prin.viiij.col.ff.de vulg.ꝛ pupil.Bal.in.l.nam in diuus.ff.
de adop.p̄ceptor meus in.l.Gallus.§.ꝛ qui d si tantum.ff d li.
ꝛ posthu.in versi.limita quarto secundum Paulum lꝫ cōtra
rium sentiat Alex.consilio pc.i.v.volu.Inferebat et Ang ibi
ꝫ.quod si pater haberet filium naturalē ꝛ alios agnatos colla
terales ꝛ patre cōsentiente filius naturalis esset legitimatus nō
erit legitimatus nisi quo ad patrem qui eum fecit legitimari
vt sibi succedat nō quo ad alios agnatos quoad successionē acti
uam qa nō excludet alios attinentes debētes succedere his agna
tis qui non consenserūt legitimationi nec ratam habuerūt sed
in successione passiua idest quaꝫ alius huic legitimato ab inte
stato faceret arbitraꝛ Ang.ipsum esse legitimatū quia ipse le
gitimatus petens vel patrias se legitimari habilitauit ad he
reditatem suam inhabiles ꝛ merito fit iniuria cum principaliter
de bonis suis tractetur vnde ei connectiet ex linea patrina p̄x
imiores succedent exclusis attinentibus p lineam maternam p
gradum remotiores quia leges exclusissent cōiunctos p lineam
paternam.l.spurius.ꝛ.l.hac parte.ff vnde cogna.ꝛ secundū hoc
est dare casum i quo quis pōt esse alius agnatus passiue non
autem actiue dubito debat illatione cuꝫ legitimatus succedat
actiue ꝛ passiue ascendentibus ꝛ descendentibus ꝛ collateralibus
§.quapropter.in auꝫ.quibus modis sui colla.vii.fallit in legiti
matione q̄ fit per oblationem curie.§.filium in eodem auꝫ.nisi
diceres saluādo Ang ipsum loqui quando legitimatio fit ex p
rogatione rōe persone rei vel loci.Tene menti hec.Nam bene
est verum quod si pater fecit legitimari naturalem tātum.ꝛ ha
bet alios agnatos successores quod vꝫ fieri de his mentio.alis si
hoc non foret expressum p̄cipi non valeret legitimatio ad p̄iu
dicium ipsorum agnatorū.vt firmat Jacobus de beluiso in.§.
ꝛ quoniam in.v.auꝫ.q̄b9 modis natu.effi.sui.Pau.de ca cō
si.cccxv incip.In Christi super eo quod primo loco.ꝛ Alex cō
silio lxxv.[illegible] in primo volumine.Tertia est illatō
Ange q̄ si pater per suum testamentum putare non possꝫ veni
entes ab intestato.exemplum in Comite vel Barono cum co
mitatus vel baronia cessāte barōis p̄le ī comitē d̄ territorio ecclesie ex
antiqua consuetudine debeat venire ad proximiores agnatos q̄
tunc talis p̄ ex̄ non potest facere legitimare filiuꝫ naturalē p
Comitem palatinum in terris Cesaris nec in terris ecclesie.qr
non tractatur de p̄iudicio patris sed agnatorum ꝛ subditoꝝ
dicti Comitis vel baronis.ꝛ etiam ecclesie in cuius territorio ē
comitatus vel baronia ideo illis non consentientibus progatio
tio facta Comiti nullum sortiretur effectum.l.pe.ꝛ fi.ff.de natu.
resti.ꝛ.l nam ita diuus.ff.de adop.p hac illatione Ange.alle
go vulgatam glo.in.l.mutus.ff.de suis ꝛ legit.liber.Infert quo
q3 Ange.ibi.ꝫ quod licet legitimatus credatur aliquādo3 sub
stitutum tamen hoc est verū cum legitimatio est fcā a superiore
legitimati.ꝛ similiter ille de cuius hereditate agitur erat subdi
tus.alias secus cum non possit valere dicta legitimatio nisi vi
gore progate iurisdictionis non potuit p̄ progatam substituto p
suam progationem preiudicare.vt.ꝫ.dixi.Tertius est articul9
quando est defectus ratione temporis vt si imperator dedisset
aliam potestatem vsq3 ad.x.ānos.ꝛ sic concessio est temporalis.

in legitimatio extendat ad bona alibi sita

an actio legitimandi possit prorogari ex consensu legitimare facientis puta quod esset in ultima die qua finitur tempus legitimandi, et salua meliori deliberatione putarem prorogationem de tempore ad tempus tenere ad similitudinem prorogantium, c. de cau. sis. de offi. dele. l. ii. §. si iudex. ff. de iudi. nisi fuisset specialiter prorogatio inhibita, ut no. in l. i. C. de iurisdi. om. iudi. et facit quod no. in l. fi. ff. eo. maxime per Ange. possunt tamen alii articuli quod esset defectus duplex, puta ratione rei et loci vel temporis et loci: vel rei et persone etc. sed putarem idem quod dixi in simplicibus, cum eadem sit ratio simplicium et compositorum et multiplicatorum, arg. l. illud. ff. ad l. aquil. cum simi. quod inter consentientes ratione rei persone loci etc. attribuatur iurisdictio. l. prima et secunda. ff. de iudi. c. romana. de foro compet. cum limitationibus tamen supra dict. et facit quod traditur per Jo. an. in glo. in c. romana. de foro compe. in vi. Utrum autem communitas possit per suum statutum legitimare. Sol. dicunt Ja. et Bal. et est communis opi. ut refert Bal. in l. i. C. de iur. aur. anul. quod statutum non potest legitimare spurios natos ex damnato coytu authen. licet. C. de natura. libe. ne detur materia delinquendi. Alios autem spurios non natos ex damnato coytu bene statutum municipale: de hoc tamen articulo me remitto ad plene dicta per doctores maxime Bal. in l. cunctos populos. C. de sum. tri. et fi. catho. et l. ii. ff. de testa. ad que loca recurre, ibi enim et ego scripsi. et vide plene d. Prepo. in d. c. per venerabilem. col. vii. ad fi. l. vi. q. principali. fateor tamen quod si ex pace constantie aliquibus ciuitatibus hoc esset concessum istud esset seruandum, adeo videatis extrauagantes de pace constantie: quatenus loquantur. Tale tamen ius legitimandi non potest prescribi, quia regalia principis prescribi non possunt cum circa hoc derogatum sit consuetudini et statutis sui iuris. auth. nam ius. C. de fur. sm Bal. in l. i. C. de iure aur. anu. quod dictum Bal. est limitandum nisi talis ciuitas possit ostendere se vsam tali potestate tanto tempore cuius initii memoria non extitit in contrarium. quod tale ius habet vim concessionis principis. l. hoc iure. §. ductus aque. ff. de aqua quoti. et esti. c. super quibusdam. §. preterea. de verbo signi. et no. doc. in l. si certis annis. et ibi dixi de pac. nam reseruata principi potest princeps alii concedere. c. quo ad translationem. de offi. dele. ¶ Ad istam limitationem vide d. Anto. in d. c. per venerabilem. qui eam non ponit istud et d. Nicol. in tractatu suo de succes. ab intesta. et d. Mar. etiam in tractatu de principibus. §. xxxv. Phel. late in c. cum a nobis col. ii. de prescrip. An autem potestatem legitimandi spurios et incestuosos possit legitimare spurium et incestuosum simul. hanc questionem ponit Jo. And. in addi. ad Specul. in titul. qui filii sint legiti. versi. huic. q. et d. Ange. de are. in §. primo. inst. de ac. legi. in verbo summa. et quod et per Bar. l. l. si ita scriptum. ff. de li. et posth. et in l. i. ff. de verb. oblig. vidi et habeo consilium. d. Signoroli de hothodelis quod incip. Bertolomeus vxoratus vbi dicit talem concessionem non extendi ad natos ex duplici vitio quia in odiosis concessio in simplicibus non extenditur ad casum mixtum. l. mariti. §. post quinquennium iuncta l. vim passam. §. prescriptione. de adul. et quod potestas legitimandi et legitimatio sint odiosa est textus in c. i. de filiis presbiter. in sexto faciunt ista per Bal. in d. l. eam quam ibi. ff. de fideicom. adeo stricte intelligenda. l. cum quidam. ff. de li. et posth. c. odia de regul. iur. in vi. amplius dic. d. Signorol. in d. consil. quod concessio legitimandi spurios masculos non trahitur ad feminas et allegat Cy. ita consuluisse. ¶ De quo per Bar. in l. i. ff. de verbo. signifi. Cy. et Alber. in l. quicunque. C. de ser. fugi. et preceptorem meum amantissimum pulchre et copiose in l. ii. ff. de iurisdi. omnium iudi. et in l. Gallus in spe. in prin. ff. de liber. et posth. nec placet opi. d. Anto. in d. c. per venerabilem quod valeat legitimatio habentis duplex vitium quando nulli fit preiudicium alias secus quia non erit dare casum in quo non fiat aliquale preiudicium aliis venientibus ab intestato. Item quia est eadem ratia vtriusque casus quia dispositio odiosa etc. vt. s. dixi et de ista q. vide plene d. Prepo. in d. c. per venerabilem col. xv. et tribus se. An autem eius possit legitimare tradit per doc. in d. c. per venerabilem et in c. pe. et fi. de filiis presbiterorum. An autem oportet quod impetrans imprimat qualitates illegitimitatis. Anto. de bu. quod sic in d. c. per venerabilem allegat Jo. an. in ti. qui filii sunt legiti. versi. quero si natus ut si quis dicat se spurium. cum sit spurius duplicatus quia natus ex vxorato et vxorata: nam non valebit impetratio nisi hoc exprimat et idem dic de similibus. Hoc tamen intellige verum nisi constaret quod mens principis fuit velle dispensare super omni defectu et ita cogitasse de omni defectu in genere vt quia dixit defectu quocunque non obstan. ita

Pau. de ca. consilio. ccxviii. d. Prepo. in d. c. per venerabilem col. xlviii. d. Nicol. in d. trac. de succes. ab intest. col. xlii. dicit tamen Bal. in l. cum qui. ff. de sta. hom. dicit legitimationem valere etiam suppressa qualitate spurietatis nisi esset natus ex illustri quia tunc in specie est tenenda mentio et vt vdic et Bal. in c. si naturalis si de feu. fuerit controuersia. d. in Alber. in reg. C. de natura. li. dicit exprimendam qualitatem quia obreptio viciat rescriptum. l. et si legibus. C. si contra ius vel vti. publi. Bal. in l. prescriptione in versi. Nunc redeo ad quartum eo. ti. et est tex. in l. sed si hac. §. patronum. ff. de in ius vocan. limitate nisi in curia romana. nam stilus stilus curie habet quod legitimatio valeat licet non exprimantur nomina vel circumstantie parentum. nec id sufficit generaliter nisi ex solo loco et ex nobili coniugata vt illustri sm d. Hostie. et Jo. an. in c. si. de fili. presbi. qui stilus debet seruari in curia romana. c. cum grati. de crimi. fal. Conclusio est ergo et communis qualitatem esse exprimendam. nisi impetratio fiat in curia romana. de qua vide dicta d. Prepo. in d. c. per venerabilem in d. vi. quarto principaliter quero. c. l. xvi. An autem in legitimatione fieri debeat citatio agnatorum quibus preiudicatur. de hoc articulo traditur per doc. Bal. et Albe. in l. nam ita diuus. ff. de adop. qui videntur concludere citationem esse necessariam. licet Albe. de fe. dicat se vidisse seruari oppositum. d. Bar. Bal. et Ange. in l. gallus. §. et quid si tantum. ff. de li. et posthu. videntur concludere hoc modo quandoque pater facit legitimare in vita sua filium et tunc nulli sit citandi. quia hoc principaliter tangit patrem qui potest disponere de rebus suis pro velle. l. in re. C. manda. et hoc inferunt a cessante ratione quod si pater non potest disponere de rebus puta quia sunt feudalia vel emphiteoticaria tunc requiritur citatio filii et illorum de quorum preiudicio agitur: quia filius petit se legitimari. et tunc si pater hoc in testamento ordinauerit tunc valebit legitimatio sine aliarius requisitione auf. item si quis. C. de natura. libe. quod dictum intellige in bonis disponibilibus a pre. vt. s. dixi. quandoque pater nihil disposuit. et tunc in preiudicium eorum quibus est ius quesitum non potest fieri legitimatio eis irrequisitis immo quod plus est eis non consentientibus. l. pe. ff. de natali resti. ¶ Circa hec adde quod communis opi. est quod in vita patris nemo debet citari. in d. Prepo. in d. c. per venerabilem. col. xviii. quod tamen intellige. vt ibi per eum. et ornatissimum preceptorem in d. §. et quid si tantum carta. vii. et se. Item intelligo nisi pater haberet alios filios naturales et legitimos. nam illis inuitis non potest facere legitimare spurios. Ita Bal. in l. nam ita diuus. col. i. ff. de ado. Alex. in l. ex facto. col. viii. de vulg. et pupil. et preceptor meus ibi. §. gnimo si non est vera legitimatio sed dispensatio. tunc in tali dispensatione requiritur citatio venientium ab intestato etiam viuente patre. ita Pe. de ancha. consilio. cccli. incipit ex tenore. et Socinus in d. §. et quid si tantum. Quod autem mortuo patre sint citandi illi de quorum preiudicio agitur. et quod illorum etiam requiratur consensus tenetur communiter per omnes in d. §. et quid si tantum: nisi princeps vellet hoc facere de potestate absoluta vel Comes habens ab eo in specie talem potestatem. ita preceptor in d. §. et quid si tantum. Sed elegans est dubium quando princeps concedit priuilegium legitimandi Comiti palatino citatis et non citatis his de quorum preiudicio tractatur an valeat talis legitimatio nemine citato: Nam vidi priuilegium domini Ruberti de tornis habens illam clausulam citatis et non citatis. Bar. in l. gallus. §. et quid si tantum in bona lectura videtur tenere quod sic. et quod valeat talis concessio et legitimatio sic vigore illius facta. allegat l. i. in fi. ff. de natal. resti. Idem tenet Ange. in d. §. et quid si tantum. dummodo princeps faciat talem concessionem ex certa scientia derogando iuri legitimorum. et se remittit ad disputationem que incipit nobilis quidam. Contrarium videtur tenere Bal. in l. rescriptum in viii. col. C. de preci. impera. offeren. et dicit se ita consuluisse. vt dicit in d. §. et quid si tantum. quod esset absurdum quod comes palatinus faciens legitimationem possit auferre ius tertii et dare alteri. vt in ista ad quod ipse. hec opi. Bal. que est Bal. mihi videtur verior de iure primo quia Imperator non potest tollere citationem que est de iure naturali clemen. pastoralis de re iudi. l. vt vim. ff. de iusti. et iur. Secundo quia non potest auferre dominium iam alteri acquisitum additione hereditatis. ¶ Circa istam q. adde quod idem quod Bar. in d. §. et quid si tantum tenet Bal. in l. nam ita diuus col. i. ff. de adop. et in l. ii. C. de ser. et aqua col. viii. et in l. fi. C. qui bus res iudi. non nocet Anto. de butr. in d. c. per venerabilem col. xvi. Panor. in c. cum olim col. v. et se. de re iudi. et consilio. lxxxiii. in primo volu. circa vi. col. Pau. de ca. consilio. ccxv. incip. super primo dubio et preceptor meus in d. §. et quid si tantum in vul. carta

An princeps possit sine [illegible] … legitimandi … [illegible]

quod intellige tamen ut hic p(er) istum. et ꝗ aliquid addam nisi adhuc hereditas nõ esset adita tunc posset procedere dictum Bar. Bal. et Ang. quia tunc nõ esset acquisitum dominium sed tantum competeret ius adeundi quod bene Imperator põt tollere secundum glo. et veram sententiam in l. fi. C. si cõtra ius vel utili. publicam et ibi p(er) scriben. et plene dixi in l. rescripta. C. de preci. impera. offe. ren. dictum Bar. tñ etiam Pau. de ca. in d. consilio. cccxv. sup(er) prima dubio Alex. in d. §. et quid si tantum et ibi preceptor meus quinimmo et si hereditas sit adita dũmodo nõ sit apprehensa possessio põt princeps auferre illam hereditatem ita Pau. de ca. in l. iii. ff. de testa. et in l. cum heredes in prin. ff. de acq. her. et in d. consilio. cccxv. et Alex. cõsilio. ii col. xii. volu. ii. An autem legitimatio trahatur retro Dy. consuluit quod sic tribus rationibus prima quia legitimatio equiparatur prime nativitati. §. i. in auth. quibus mo. naturales effi. legitimi colla. vi. Secundo p. l. fi. ff. de li. et posth. Tercia quia legitimatus equiperatur posthumo. Bal. in l. i. C. de iur. aureorum annullorum circa finem tenet legitimationem nõ trahi retro et ideo gesta nullum habent effectum plenum et irrevocabilem Bar. et Ang. in d. §. et quid si tantum tz legitimandum trahi retro dũmodo non fiat preiudicium tertie psone ideo videtur tenere Bal. in l. cum quidam col. x. in versi. quero utrum legitimatio sit fictio et Jo. an. in addi. ad specul. in ti. de success. ab intesta. in versi. sz ex factis.

An legitimatio trahatur retro

An autem in impetratione privilegii legitimandi requiratur citatio dic quod non ut p(er) d. Anto. in d. c. p(er) venerabilem cum hoc sint ex principio liberalitate. l. libertas. ff. de in ius vocan. et vult Bal. in l. nã ita divus ff. de adop. Notandum tñ est unum verbum d. Anto. in d. c. p(er) venerabilem quod si privilegium ẽ concessum a principe ex proprio motu tamen proprius motus non firmat privilegium in preiudicium tertii allegat. C. si motu proprio de preben. in vi. cui addit quod no. Bal. de clausula motu proprio in d. l. cum quam et de clausula nõ obstantium col. x. in versi. sz pone et de hiis et similibus clausulis dicit in l. fi. C. si cõtra ius vel utili. publi.

An in impetratione privilegii legitimandi requiratur citatio

An autem legitimatio possit fieri p(er) procuratorem dic ut p(er) Bar. in l. Gallus. §. forsitan. ff. de li. et posth. et videtur casus in d. c. p(er) venerabilem qui filii sunt legitimi. Curia etiam Imperatoris servat quod sic Bal. in l. neq. ff. de adop. et tz etiam Pau. de ca. cõsilio. cccxvii. incip. viso instrumẽto. d. Prepositus in d. c. p(er) venerabilem versi. sz quis dixit col. xlv. Decius in d. l. Gallus. §. forsitan l. salg. in d. l. neq. dicit quod communiter solent pñsentialiter pñsentare de quo decius ibi.

An legitimatio possit fieri p(er) procuratorem

An autem quis possit legitimari ut nepos mortuo filio Bal. in l. fi. ff. de his q(ui) sunt sui vel alieni iur. tz quod nõ quod limitat Anto. de butri. in legitimatiõe restitutiva secus autem in collativa que limitatio nõ placet quia in utraque militat eadem ratio ut ostendatur persona filii arg. in l. huic scripture. ff. ad l. acquil. Circa hanc q. vide Rosel. in tracta. legitimationum col. lii. q. lxviii. d. Prepo. in d. c. p(er) venerabilem col. xlvii. versi. sz pone createn. singuli sũo xxxi. incipien. ecce habebam Socinum in l. Gallus. §. si eius i prin. ff. de li. et posth.

An autem princeps possit legitimare quo ad quid et quo ad quid non. d. Anto. in d. c. p(er) venerabilem quod sic allegat Bar. in l. sed est questitum. ff. de adop. in recollectis antiquis quas Bar. allegat. c. i. de filio nato ex matri. ad morganaticam contracto in usibus feudorum que nõ posset impugnari quia moribus nostris non cõveniunt ut habeamus p(ro) parte filium legitimum et p(ro) parte nõ. l. si filius. ff. de adop. Circa hec vide Pau. de ca. in l. pactum quod dotali. C. de colla. et in l. si ab eo pos. Ang. ibi. C. de legiti. her. et preceptorem meum Curtium in d. l. pactum Alex. in l. fuit questitum. §. filii. ff. de adop. et consilio. xxv. in primo volu. Feli. in c. veniens col. ii. de pñscrip. Cepollam cautella sua. iii. incipien. cautella ẽ. et Socinum in l. Gallus. §. et quid si tantum in fi. ff. de li. et posthu. ubi dicit isto casu per plura requiri citationem venientium ab intestato.

An princeps possit legitimare quo ad quid et quo ad quid non

An autem in statuto faciente mentionem de legitimo comprehendatur legitimatus. d. Anto. in d. c. p(er) venerabilem cõcludit quod si legitimatio ex iuribus legis cõmunis ut in talibus no. in. c. p(er) tuas q(ui) fil(ii) sunt legiti. cõprehendantur etiam legitimati si aũt ex iuribus rescripti tunc non comprehendatur. ego vero puto quod in statuto omnino comprehendatur etiam legitimatus quia statutum recipit interpretationem passivam a iure cõmuni l. i. §. i. ff. de mu. et oner. l. ii. §. lex falcidia. ff. ad l. fal. Bart. in l. omnes populi. ff. de iusti. et iur. sed legitimatus hz iura legitimi nõ quia restituitur ad iura nature. §. illud i auth. quibus mo. naturales effi. sui colla. vii. hinc dixit Bal. in l. cum acutissimi. C. de fideicom. quod si p(er) statutum femine excludantur a filiis masculis tale statutum hz locum et in filio legitimato cum i legitimans sit verus status legitimo

An in statuto faciente mentionem de legitimo comprehendatur legitimatus

rum lz non sit verum principium hinc etiam dixit Bal. in l. cum quam. C. de fideicõ quod stante statuto quod filia dotata nõ succedat quod non succedet etiam filia legitimata dotata quamqz de proprietate vocabuli filii legitimati non veniãt nomine filiorum. C. naturalis. si de feudo fuerit cõtroversia non ob. quod verba statuti debent proprie intelligi. l. iii. §. hec verba. ff. de neg. gestis quia respondeo quod naturaliter intelligendo legitimatio ẽ veritas sed civiliter loquendo est fictio sm Bald. in d. l. cũ quam sed non placet legitimationem esse veritatem quia fictio nõ est secundum veritatem l. lex cornelia. ff. de testa. l. filio quem. ff. de liber. et posth. pz etiam ex diffinitiõe l. filium eum diffinimus. ff. de statu. hom. ideo respondeo aliter quod appellatione filii continentur legitimati ex quadam interpretatione non ratione fictionis ideo sic Bal. in l. i. C. si ser. exte. se em. mãda. dic. quod si statutum mandat quod pelliparius vendendo pelliparo pelles non solvat gabellam si vero vendant aliis solvat, modo creditor pelliparii sibi vendidit ex pacto aut ex lege an solvi debeat gabella videt quod sic quia attenta veritate creditor pelliparii nõ est pelliparius. l. contrarium determinat Bal. quia ista non proprie fictio sed quedam iuris interpretatio sicut si iudex venderet. l. si ob cãm. C. de evic. et fac quod no. Jo. an. in c. p(ro) possessore de regul. iur. in vi. in mercurial. ubi dicit quod statuentes loquendo de possessore hz locum et in eo qui mala fide desiit possidere ... p(ro)bo evidentissime. nã l. cornelia procedit ex fictiõe. l. lege cor. ff. de testa. et tñ l. falcidia hz locum ubi testim valet ex fictiõe. l. cor. d. l. i. §. lex falcidia. ff. ad l. fal. igitur et ita in casu nro cũ legitimatus habeat iura legitimi d. §. illud ergo interpretatio iuris habebit locum in statuto ut p(er) Bal. l. d. l. i. et ita limita predicta nisi appareret de contraria mente statuti. l. scire oportet. §. sed si max. ff. de excusa. tuto. per Dy. in c. fi. de regu. iur. in vi. Circa ista verba vide Alex. consi. lxxxviii. in vi. col. volu. ii. Bal. in d. l. cum quam in versi. item fuit questitum a me in vii. col. ad fi. Pau. de ca. in l. sed si hec. §. pronum. ff. de in ius voca. et Alex. consi. lx. co. volu.

Secũdo quero an legitimatus habilitetur et quo ad patrẽ et quo ad agnatos et cognatos patris. hãc q. disputat Jaco. de belviso in auth. quibus mo. naturales effi. sui. §. et quoniam variie colla. vii. et concludit quod stantibus legitimis et naturalibus liberis non valeat legitimatio nisi fiat mentio de ipsis liberis legitimis, non extantibus aũt filiis legitimis tunc valeat legitimatio si dictum sit quod possit succedere omnibus agnatis et cognatis patris non obstãte tali l. ut in auth. quibus modis natu. effici. sui. colla. vii. §. si quis. et hoc verum si consentiãt agnati et cognati alis secus. ego puto indistincte quod legitimatus succedat agnatis et cognatis, tex. est rotundus in auth. quibus mo. natu. effi. sui §. quapropter a nobis. et tenuit Dy. in tractatu de succes. ab intestato nisi essz facta legitimatio per oblationem curie. §. filium i auth. quibus mo. na. effi. sui. Adde circa istam opi. huius quod eam tenet. d. Anto. in d. c. per venerabilem. Rosel. in tractatu legitima. q. lxxxviii. col. lxiii. Item quod extantibus filiis legitimis et naturalibus de illis debeat fieri mentio. vide Pau. de ca. consi. cccxi. incipi. super eo. d. Prepo. in d. c. p(er) venerabilem col. xxii. Are. consi. penul. incipi. magnifice. Alex. consi. xxv. sci. circa primum dubium in v. col. et lxvi. incipi. considerate his in x. col. volu. primo. et in consi. lx. incipi. visis codicillis in secũdo volu. Socinum et Moder. in l. gallus. §. et quid si tantum. et §. et quid si his. ff. de libe. et posthu. et ista est cõmunis opi. quod pater debet facere mentionem filiorum legitimorum si habz. et quot hz. et illis non existentibus quemadmodum hz agnatos sibi successuros. ita tz Anto. de bu. in d. c. per venerabilem col. xxvii. Rosellus in tractatu legitima. q. lxxvi. col. lv. Immo non sufficit facere mentionem de filiis legitimis et naturalibus si legitimatio fiat per Comitem palatinum habentem potestatem nisi dictum sit in concessione quod possit legitimare etiam existẽtibus filiis legitimis et naturalibus, ita Pau. de ca. in l. gallus. §. et quid si tantum. ff. de li. et posthu. et in dicto consi. cccxi. Bal. in l. sed si quis. §. questitum. ff. si quis cautio. et in l. ii. C. de servitu. et aq. et in d. §. et quid si tantum.

An aũt legitimatus rumpat testamentum. Jaco. de belvi. in d. auth. quibus modis natura. effi. sui. concludit quod sic quia filius fictus rumpit testamentum. auth. si q̃ mulier. C. de sacrosan. eccle. longe ergo fortius filius verus legitimatus. facit l. filia quem. ff. de li. et posthu. l. non putavit. §. si quis. ff. de contratabul. hoc forte potest esse verum quando legitimaretur filius in vita patris qui pater potuit providere, alis autem si non potuit providere non rumperetur testim et succederet sm formã illius l. singularis que est. l. in. ff. de inoffi. testa. ubi dicit post mortem patris legitimaretur. tunc vz non rumpit testame

An legitimatus rumpat testamentum

tem.qr legitimatio non retro trahit effectus ut no.in.l.gallus.§.et quid si tantum.ff.de libe.et posthu.et.§.viii.tamen super hoc est cogitandum.Et circa hoc adde Bal.in.c.nouit de elec.que refert iste in tractatu suo de principibus sub rubrica de priuilegio.§.lxiiii.incipi.priuilegium Comitis et Barba.consilio.lxviii.in.ii.parte.et Alex.consi.xlii.volu.v.Episcopum Alex.in.d.c.per venerabilem.col.xxxi.versi sed maius dubium.Rosellus in tractatu suo legitimationum.q.xxiii.col.lxv.An autem legitimatus ex clausula substitutum vult Spec.et Jo.an.in ti.de successionibus ab testato.et Bar.in.l.ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad tre.Pro nunc concludo aut pater fecit mentionem de filiis simpliciter aut de filiis legitimis aut de legitime descendentibus.primo et secundo casu excluditur substitutus tertio non.qr testator respexit ad modum descendendi naturaliter non autem ad fictionem iuris arg.l.si.C.de his qui veniam etatis impetrauerunt ita fuit disputatum et determinatum bononie et sequitur Bal.in.l.gallus.§.si eius.et vide no.in.c.naturalis.si de feu.fuerit controuer.nisi esset legitimatus per subsequens matrimonium.qr tunc indistincte excluderet substitutum.arg.glo.in.c.tanta qui filii sunt legi.et fuit de mente.d.Anto.in.d.c.per venerabilem.Circa istam.q.vide doctores in.l.generaliter.§.cum autem.C.de insti.et substi.et ibi preceptores mei.d.Jason et Lancellotus et Alex.consi.lxvi.et.lxxxiiii.in primo volu.et.d.Prepos.in.d.c.per venerabilem.col.xvii.versi.xi.quero.et Alex.consi.xxxv.in tertio volu.Pungit autem.l.si vnquam.C.de reuocan.dona.habeat locum in filio legitimato dic qr non secundum Bal.in.l.si.C.ne quid in fraudem credi.et in.l.i.C.de inoffi.dona.Circa hoc vide Salicetum in.l.si totas.C.eo.preceptorem meum.d.Jasonem in.d.§.et quid si tantum.Alex.in rubrica.ff.de libe.et posthu.Bal.in.c.nouit.de elec.d.Prepo.in.d.c.per venerabilem.§.sed pone quod pater.et Socinum in.d.§.et quid si tantum.col.pe.An autem si post legitimationem filii pater habuit filios legitimos et naturales ab vxore reuocetur legitimatio dic qr non.qr legitimatus veniet vna cum legitimis.ita Specul.in ti.de succes.ab intesta.§.primo.v.ex facto.Bar.in.l.ex facto.ff.de vulg.et pupil.licet Oldra.consuluerit contrarium et male.et vide pulchre not.per Jo.an.in addi.ad Spec.in.d.ti.de succes.ab intesta.vbi dicit quod venit ad successionem vna cum legitimis.et ideo de stillo curie consueuit apponi clausula quod si contingat patrem tuum habere filios legitimos non excuteris cum eisdem.Circa hec vide Alex.consi.xi.in quarto volu.et Pe.de ancha.in.c.ii.de cocess.preben.in.vi.et in.c.suggestum de decimis qui tenent idem qr dominus Martinus hic.d.Prepo.in.d.c.per venerabilem col.xxxviii.Alex.consi.antepe.volu.v.et Rosellum in tracta.legitimationum col.lxvi.q.xxviii.Alber.Galeoti in sua margarita sub rubrica de natis ex damnato coytu.Item no.qr bastardus non dicitur nobilis ita Bal.in.l.cum inter nuptie.ff.de sta.homi.Adde quod immo nec eorum filii dicuntur nobiles qr nati sunt ex infecta radice etiam si mater eorum esset nobilis.ita.d.Prepo.in.d.c.per venerabilem in pri.i quarta col.in tertio no.immo bastardus etiam legitimatus non dicitur nobilis.ita.Bal.in.c.per tuas.de maio.et obedien.Item est notandum quod bastardi non succedunt in emphiteosim ecclesiasticam.ita Bal.in.d.l.generaliter.§.cum autem et ibi Moder.facit.c.naturales.si de feu.fuerit controuer.nam appellatione filiorum non veniunt bastardi quo ad honores.no.glo.in c.de prima de baptismo.Ideo si pater tenetur soluere condemnationem pro filio non intelligitur de bastardo et spurio.et ad predicta vide Bar.in l.liberorum.ff.de ver.signi.et Bal.in.d.l.generaliter.§.si.Adde quod idem quod Bal.in.d.§.cum autem tenet etiam ibi Saly.et Jason.et Decius.et Bal.in addi.ad Specul.in ti.de locato in versi.emphiteosis ecclesie.et Jmol.in.l.quod dicitur.ff.de ver.obliga.col.antepe.Alex.consi.lx.in prin.volu.secundo.et in sua disputatione incipiente Sigismondus in quarto dubio.colum.vii.Ad illud autem de condemnationi vide Alex.in dicto consilio.lx.et Bal.in.l.si.C.de succes.edicto.Alterius fui interrogatus de tali casu.Titius nullos habens ascendentes neque descendentes nisi Sayum filium naturalem tantum ipsum instituit.Frater vult querelare ipsum testamentum tanquam persona turpi instituta qr naturalis est infamis de facto tantum.arg.in summa.C.ex quibus causis infa.irrogatur.facit.l.fratres.C.de inoffi.testa.In contrarium respondi ut non possit querelari.qr hodie pater potest relinquere filio naturali tantum non existentibus legitimis totam suam substantiam.casus est in auth.quibus mo.naturales effi.sui.§.vlt.[illegible] in auth.licet.C.de natu.libe.Et circa hoc quod [illegible] sine spurius sit infamis infamia facti

Adde quod apud ecclesiam hoc est certum.et ita Alex.consi.lx.et.lxxx.et cum.in secundo volu.barba.in rubrica de fide instru.col.lvi.et circa istam.q.vide Bal.consi.cxl.in secunda parte secundum impressionem Mediolanen.est tamen aduertendum quod si frater instituisset alium naturalem tantum non descendentem sed extraneum.quod tunc bene posset testamentum querelari.vt per scribentes in.l.si fratres et ibi scribentes.Quero an legatus de latere possit legitimare vide spec.in ti.de legato.§.ostendendum est versi.xii.no.tamen quod curia romana tenet nullum posse dispensare cum illegitimo seculari quo ad curam et ordinem sacrarum preter Papam secundum specul.in ti.de dispensatio.§.generaliter versi.curia autem romana in quo versi.etiam dicit sedem apostolicam non facile dispensare cum natis de religiosa vel adulterio vel incestu nisi ad religionem transeant.Circa quod vide pulchre alex.consilio.lxxxvii.in.iii.volu.Et no pulchrum quod presumptio.l.si vicinis scientibus habet locum etiam si mulier probetur adultera quia ex quo potest se habere ad esse et non esse presumitur in benigniorem partem.l.miles.§.mulier et ibi vide glo.ff.de adul.et Bal.in d.l.si vicinis.Circa quod vide Bal.in.c.per tuas de proba.barba.consilio.lviii.volu.ii.Quero an bastardus infans possit legitimari et vide quod non:quia non potest consentire.§.generaliter in auth.quibus mo.natura.effi.sui sed contra tenet Bar.in.l.iubemus.C.de emancipa.li.Adde quod cum Bar.in.d.l.iubemus tenet ibi saly.et d.Alex.in appostillis et Rosel.in trac.legitima.q.lxii.et vide et barba.consilio.xxxiii.et.lviii.volu.ii.Pau.de ca.cccxvi.d.Prepo.in.d.c.per venerabilem col.xliii.in versi.consequenter Curtium in.l.liberos.C.de colla.vbi dicit se consuluisse pro opi.Bar.et obtinuisse gentue.Bal.in.l.eam quam.C.de fideicom.et in consilio cxviii.in.v.parte et.ccii.in secunda parte secundum impressionem mediolanen.et roma.dccxxxiii.q tenet contra bar.Et ex hoc potest inferri Comitem pallatinum non posse legitimare infantem nisi specialiter hoc sit in eius concessione dictum quod possit legitimare infantes quia requiritur rescriptum principis.d.l.iubemus Circa quod vide.d.Prepo.vbi.s.col.xlv.in versi.addite Rosillum vbi.s.q.lxiii.Alex.in.d.l.iubemus Ang.in.l.ff.de his q sunt sui vel alie.iur.Socinum in.l.Gallus.§.forsitan.ff.de li.et posthu.barba.d.consilio.xxxiii.Quero de casu qui sepe contingit pone quidam nobilis habuit filium ex famula sua et istam tractabat vt famulam in cibo et potu et vestibus queritur an iste sit naturalis causa sit natus ex soluto et soluta dic quod non quia oportet quod mulier sit in secretate concubine sociata vt in auth.quibus mo.natura.effi.sui.§.si que autem colla.vii.et in auth.de in.et sene.colla.ix.ibi in habitu concubine et faciunt que dicta in clementinalibus et ideo iste non potest relinqui secundum formam auth.licet.C.de nature.li.quia talis non est filius naturalis sed spurius:et sic fuit consultum et determinatum vt refert Alber.in rubri.C.de natura.li.Adde circa quod idem quod Alber.tenet Ange.in auth.quibus modis naturales effi.legi.colla.vi.§.i.et Bal.consilio.cevi.in.iii.parte secundum impressionem mediolanen.et vide que.s.addidi ad istam in clementinalibus circa hoc.Quis autem debet probare legitimationem dic vt in.c.vt circa mat.per archi.de elec.li.vi.no.in c.consultationem et in.c.innotuit de elec.in antiquis.Quero quis habet nepotem legitimum ex filio spurio an auus possit ei relinquere vide specul.in ti.de succes.ab intestato.§.i.versi.sed quid si habens Cy.in.l.si.C.de naturali.libe.De hoc vide late per Bar.et ibi scribentes in.l.Gallus.§.quid si his.ff.de li.et posthu.Quero an legitimatus sequatur originem patris vel matris dic patris glo.in.l.i.ad si.et ibi Bar.ff.ad municipal.Quid autem de infante exposito cuius pater et mater ignoratur Bar.consulit quod sit illius ciuitatis vbi est expositus et nutritus per.l.si ita scriptum in si.ff.de fundo instruc.et adde Bar.in.l.quidam cum filium.ff.de verb.oblig.et circa hoc vide vnum bonum verbum Bal.in.l.si qua illustris.C.ad orfi.vbi dicit quod istis expositis qui nesciunt ostendere patrem aut matrem et non habent vxorem succedit hospitale apud quod sunt expositi pone duos fuisse socios olim bonorum pacta filius legitimus et spurius deinde pater instituit filium legitimum queritur an acquiratur filio spurio respondeo sic non vt relicto sed vi societatis.l.si is qui duos.ff.de liber.leg.et no.Bal.in.l.i.C.pro socio in.xviii.q.et Bar.ponit pulchre modos relinquendi spurio in.l.si.ff.de his quibus vt indignis quibus adde feli.in.c.i.in.iii.col.de prescrip.Cepol.cautella.vii.incipien.nisi indicamus Barba.in rubr.de fi.instr.in si.consentium in singularibus suis in verbo spurius.An sententia lata quo ad legitimationem faciat ius inter omnibus dic quod non secundum canonistas in.c.cum si qui fil.sunt legiti.Quero an pater teneatur filium naturalem do

b

An pater possit filiam spuriam dotare

tare vic non.l.vxorem.§.pr̄ ⁊ ibi glo.ff.de leg.iii.⁊ vide Bar. in.l.si quis alteris.§.i.ff.de b.agnoscen. An pater possit filiaȝ spuriam dotare dic sicloco alimentoȝ: si tamen vt dos sit sibi in vita loco alimentoȝ: post autem mortem spurie sit dos filioȝ vel agnatorum in quibus pōt relinqui: sic de facto respondit Bar. vt refert in.d.l.si.ff.de his q̄bus vt indignis ⁊ facit qđ no.Bar. l.i.§.ff.de his q̄ i fraudem credito. Ad hec vide Bal.in c.canonum statuta.col.§.de consti.⁊ in.c.super litteris.col.ii.d refert. Imol.⁊ Moder.in.l.a.fol.ma.Bar.in.d.l.vxorem.§.si pat.⁊ ibi.d.Alex.ff.de leg.iii. An Comites palatini sint immunes ⁊ a muneribus patrimonialibus interrogatus respondi q̄ sic.l. i.⁊ ibi gl.C.de priuil.eoȝ qui i sacro palatio mili.li.xii. ¶ Pone Comes palatinus habȝ potestatem legitimandi excepti filiis comitum ⁊ baronum, quidam Comes q̄ tamen nō hȝ comitatum vel baroniam petit legitimari filium naturalem tantum a comite palatino, queritur an possit. dico q̄ sic. Nec obstat clausula exceptionis filios ⁊c. q̄a talis exceptio vȝ intelligi de Comite ⁊ barone vero non autem abusiue scilicet q̄ habȝ comitatum vl̄ baroniam non autem de vano nomine.l.ii.§.sed si sui.v.ne nudum nomen.ff.ad tertul.⁊ no.Bal.in.c.primo quis dicatur dux vel marchio.quod est singularissimum. Circa hec vide Phe.l.in.c.rodulphus.col.xii.in versi. comitatus.de rescrip. v.Mar.in tractatu de principibus.§.lxv. Bolognini in sua theodosiana in versi.vel comes.carta.xlviii. Preceptorem meū doctissimum ⁊ inter omnes eximium.d. Iasonem in.l.i.in.ii. col.ff.de offi.eius cui mandata est iurisdi. Alex.in sua dispu.inci. Sigismundus in ietno dubio.col.prima. Bal.in.c.vno. delegatorum in si.de offi.deleg. Corsetum in repe.c.grandi in.iii.col.de supplen.negli.prelato.⁊ d.Martinum etiam in suo tractatu de principibus.§.dxxviii.incipi.barones. Item quero vtrū.d.l. euidentalibus legitimatum quem fieri per nominationem ⁊c. aut.item si quis.C.de natura.libe. Hoc enim intelligendum est quinqȝ requirentibus. Primo quod mulier ex qua natus est filius sic nominatus sit talis conditionis quod tempore testamenti vl̄ instrumenti in quo fit talis nominatio vt cuȝ ea posset matrimonium contrahi.alio secus.vt probatur in.§.ad hec in auț.vt liceat matri ⁊ auie.coll.ix.⁊ per hoc pȝ quod per talem nominationem non posset ab auo legitimari.⁊ id o hoc cāu si non possȝ contrahi matrimonium legitimatio deberet fieri per rescriptum.§.illud in auț.quibus modis naturales effi.sui.colla.vii. Secundo requiritur quod cum ea possȝ contrahi inspectis bonis moribus ciuitatis vnde si esȝ verecunde accepare inspecta qualitate ⁊ dignitate viri non fieret legitimatio per talem nominationem.l.nepos proculo.ff.de ver.signi.l.iii.§.si emancipatus.ff.de bo.pos. Ideo. Tertio requiritur quod verba principaliter propter nominationem filii sint prolata.secus si incidenter propter aliud, puta causa demonstrationis vt diceret lego filie mee ⁊c.vt.d.§.ad hec. ¶ Quarto requiritur q̄ sit natus ex concubina quam quis indubitato affectu tenebat in concubinatu vt.Host.in sūma qui filii sunt legi.§.si. Quinto ⁊ vltimo requiritur quod filii legitimati sint filii.hec quinqȝ ponit Bar.in consi.suo.cxvii incipi.quidaȝ habens filium naturalem ⁊ vide Ange.in auț.qbus modis naturales effi.legiti.§.i.colla.vi. Circa hec vide Ange.consi.xvii. col.si. Alex.in auț.item si q̄s sine.C.de na.libe. Rosellum i tractatu legitimationum.col.xxxii.v.Nicol.de Perusio in tractatu de succes.ab intesta. Cepol.cautella.ccl.vi.incipien.legitimatio.v.Anal.in tractatu clausularum sub rubri.de verbenunciatiuis in liberatoribus ⁊ contractibus absolutoriis. Cremē. notabi.suo dxx.incipi.pater naturalis. Bal.consi.ccc.v.in.ii. parte sm impressionem mediolanē.v.Prepo.in.d.c.per venerabilem.col.i.q̄ filii sunt legi. Bal.in.c.i.in ceteris.col.iii.de ele. ⁊ in.l.ii.in.ii.col.in.v.nono oppo C.qbus res iudi.non nocet. Curtium ⁊ ibi preceptorem meum in.l.neqȝ professio.C.de testa. ⁊ Alex.consilio pe.col.prima ⁊ pe.volu.v. Quero an Comes palatinus habens potestatem legitimandi possit legitimare proprios filios: dic quod sic.ita Bal.in.l.si consul.ff.de adop.ergo fortius filios fratris vel alterius coniuncti.vide tamen gl.bernar.in dicto.c.per venerabilem.que videtur sentire quod non possit vt sibi succedat legitime: sed alias sic. Tu circa hec vide preceptorem meum sūmi ingenii ⁊ doctrine in.l.est receptum col.iii.ff.de iurisdi.om.iudi. Anna.palchie consi.xxviii.in.iii. dubio in secunda col.⁊ ibi addita.⁊ Decium i.l.gallus.§.⁊ quid si tantum.ff.de li.⁊ posthu. Nota autem limitationem ad.c.tanta quifilii sint legiti.quod lȝ habens concubinam eam ducat in vxorem quod tamen filii ante nati non legitimantur si tal' mulier non erat talis conditionis cum qua digne ⁊ honeste posset matrimonium contrahi vt q̄ erat meretrix vel al' vilis, vir autem erat nobilis ⁊ diues. Ad istam limitationem vide Angelum in auten.quibus modis naturales efficiuntur legi. §.i.per illum tex.in versi.neqȝ digna q̄ dicit ibi sic d sed visus servari ⁊c.v.Prepositum in.d.c.tanta col.pe. Cepol.cautella sua incip.debes scire ⁊ cautella sē Albertum galeoti in sua margarita sub rub.de filiis naturali.⁊.v.Prepo.et in.d.c.per venerabilem col.xii.⁊ glo.in.§.si q̄s igitur verbo permittimus in auț.quibus mo.naturales effi.legitti.⁊ i.d.auț.vel li.ma.⁊ auț.§.ad hec autem colla.vi. Bal.in.d.auț.si q̄s.C.de naturali.l. Host.in summa q̄ filii sint legiti.§.si.versi.vere Bal.l.l.n.C.quibus res.iudi.non nocet Bal.i.c.innotuit.col.ii.de elec.⁊ in.c.cō questus ibi. Item qđ mater de seruis. Nota quod i motiuis articulo cōstitue si desponsat cōcubinam ex qua hȝ filios filii legitimātur ita Io.An.in.d.c.tanta q̄ filii sunt legiti.ad quam decisionem vide Alex.in.l.si q̄s posthumos.ff.de li.⁊ posth. Et nota quod filios manens nō legitimatur etiam p subsequens matrimonium. Ita Ang.i auț.qb' modis naturales effi.legitti.§.i. Circa hec valde que scribit Dy. in tracta.suo de succes.ab intesta.v.Nicol. in tractatu suo de succes.ab intest.col.xxviii.v.Prepo.in.d.c.per venerabilem col.xiii.i versi. Octauus modus ⁊ col.xiv.i versi. dubitatur Rosel.in trac.legiti.q.xxii. Are.⁊ moder.in.l.Gallus.§.forsitan.ff.de li.⁊ posth.⁊ Bar.in.l.si.ff.de his qui sunt sui vel alien.iur.⁊ ibi plura addidi. Nota nouū modum legitimandi filium naturalem scilicet qđ copuletur matrimonio curia li vt i auț.quibus mo.naturales effi.legiti.§.si q̄s igitur ⁊.§.qđ vero ad quod vide Nicol.de perusio in trac.suo de succes.ab intest.col.xxviii.⁊ Ang.in.d.§.si q̄s igitur.v.Prepo.in.d.c.per venerabilem col.xv.in versi.xii.modus ⁊ nota qđ filio legitimato non pōt pater plus dare vel relinquere quam habeat vnus filiorum legitimorum q̄ minus habeat ⁊c.⁊ in auț.quibus mo.naturales sui effi.§.⁊ quoniam varie colla.vii. Circa hec vide Ang.consilio.xvii. Bolognini in trac.Matesilla.de succes.ab intest.col.viii.in.l.addi.v.Nicol.i tracta.suo d succes.ab intest.col.v.v.Prepo.in.d.c.per venerabilem col.xiii. Cremensem notabili suo.ii. Benedictus d plombino i dispu.incipien.statuto pisano cauet in v.dubio ⁊ Bal.in.c.per tuas de ma.⁊ obedie.⁊ ex illo.§.quoniam varie habes etiam notare q̄ ad filius qui est passus se legitimari p oblationem curie non hȝ beneficiū abstinendi ab hereditate paterna qđ no.ad materiaȝ.l.q̄ se patris.C. vnde li.cum similibus. Circa h vide Ang.v.cōsilio.xvii.v.Nico.⁊ Bolognini ibi.S.v.Prepo.in.d.c.per venerabilem col.xiii. Ang.ei.v.§.quoniam vbi dixit hoc pendere in quocunqȝ legitimato ⁊ roma.in.l.necessarius.ff.de acq.her.⁊.v.Nicol.et ibi.S. col.xxviii. Et no singulareȝ limitationem ad ea q̄ dixi.§.quod pr̄ naturalis pōt filio naturali vnciam vnciam relinquere exstētibus filiis legitimis nam intellige nisi pr̄ relinqueret vni legitimorum minus vncia q̄a tunc nō potest relinquere filio naturali vnam vnciaȝ ratio ē quia si pr̄ filio legitimato p oblati.ē ex curie relinquere plusquaȝ relinquit vni ex legitimis.v.§.⁊ q̄m varie multo minus ergo pōt relinquere filio naturali q̄ non est legitimatus ⁊ vide Ang.in.§.si.in auț.qbus modis naturales effi.sui col.vii.⁊ ad hec vide etiam Alex.in.l.ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad trebell. A. clericus beneficiatus habens filium p morem ad sacros ordines ex.B.cōcubina ducit.C.in vxoreȝ ex qua suscepit.v.filium demum moritur.C.vxore in extremis agens cum.v.B.matrimonium contraxit primo queritur an ille filius ex illa cōcubina sic legitimatus secundo dato qđ sit an sibi debeat hereditas patris quam inter legitimos loca consuetudo defert primogenito prima.q.hȝ tria dubia primum an qđ dicitur naturalem legitimari p subsequēs matrimonium habeat locum in genito ex clerico beneficiato i minoribus constituto. Secūdum an illud habeat locuȝ cū alter parentum interim matrimonium cōtraxit. Tertiuȝ an valeat talis legitimatio p matrimonium cōtractum a constituto i extremis ad primum dicitur filium legitimatū per virtutem subsequentis matrimonii secundum vt quod medium matrimonium non impedit legitimationem ad tertiuȝ dic legitimationem posse fieri vt dixi.d.c.tanta q̄ filii sint legiti.ad secundam.q.principalem respondeo legitimatū preferri ad quam.q.vide Io.an.in.c.sine culpa de regu.iur.in.vi.⁊ vide Bar.in.l.bonorum.ff.rem ratam haberi sed de his om ibus vide late.v.Prepo.in.d.c.per venerabilem col.xxviii.versi.primo.q.ubi latissime p plures col.hec examinat. Nota qđ legitimatio q̄ fit p rescriptum nō fit de co-

An comes palatinus possit legitimare proprios filios

No li ad e tamen q fil sunt legi.

dinaria potestate nisi de filio naturali tantum nō autem de spurio et similibus vt in aut. quibus mo. naturales effi. sui cum glo. §. fina. que glo. dat exemplum de filio sacerdotis princeps tamen potest legitimare spurios cum clausula nō obstante et vide glo. in. d. §. fi. ad quam vide bal. in. c. innotuit col. fi. de elec. vbi dicit non semper requiri clausulam nō obstante sed sufficere certam scientiam principis cum redditione cause. An autem legitimatio que facta sit filio absente valeat. dic quod nō nisi filius ratificet §. generaliter in aut. quibus mo. naturales effi. sui colla. vii. quod no. quia legitimatio pot ratificari. Et circa hoc vide. d. Prepo. in. d. c. per venerabilem col. xiiii. in versi. requirit et quarto. in solemnitas et Bal. consilio ccvi. et cccl. xxvii. in. v. parte et. cxlvi. in. ii. parte secundum impressionem mediolanen. Ang. in dispu. sua incip. nobilis Alex. consilio. xxxviii. in primo volu. decium in. l. Gallus. §. forsitan. ff. de li. et postbu. post Bar. et scribentes ibi Barba. consilio. xxxiiii. in. ii. volu. Utrum legitimatus ad feuda intelligatur etiam legitimatus ad dignitatem vide Bal. in. l. cum quam col. fi. C. de fideicom. vbi dicit quod legitimatus ad quamlibet dignitatem nunquam intelligitur legitimatus ad regalem dignitatem. Et vide circa hoc. d. Martinum etiam in tracta. suo de car. q. sua. xxxviii. incip. queritur et in tractatu suo de primo genito q. xxxi. et late Alex. in dispu. sua incipien. Sigismundus Lim. domino col. xxiiii. Pone est consuetudo quod primo genitus succedat an primo genitus naturalis legitimatus post hunc legitimum naturalitatem preferatur vide Jacob. de are. et Bal. in. l. quotiens. C. de rei vendi. Bal. in. d. l. ex quā col. xi. et. d. Preposi. in. d. c. per venerabilem col. xxviii. Querit Bal. utrum virgo que concepit ex tiranno vxorato possit illum filium instituere videtur quod sic per. l. si qua illustris. C. ad orfi. in contrarium determinat ipse in. l. ex quam. C. de fideicom. col. vii. dic vt ibi per eū. Circa hec vide Bologninum in tracta. Matesilla. de succes. ab intest. in. i. addi. col. xiii. d. Nicol. de perusio in tracta. de succes. ab intest. col. xvi. in vi. sequitur. viii. species liberorum et Bal. in. l. si qua illustris. C. ad orfi. d. Martinum in tracta. de principibus §. xxx. incip. virgo tales tamen filii nō dicuntur nabiles licet possint a matre institui ita Bal. in. c. innotuit col. fi. de elec. An autem valeat legatum factum filio spurio cum capere poterit et in quod spurius possit capere casu conditionis implende vide bal. in. d. l. ex quam col. ante pe. et pe. ad fi. C. de fideico. et in consi. ccclxxxvii. in. v. parte secundum impressionem mediolanen. Bal. etiam in. d. l. ex quam quam ponit alia addi. ne remittit predicta omnia sunt vera et pro nunc sufficiant. Et no. quod quando pater emit et facit instrumentum in persona spurii presumitur instrumen. fictū. l. i. et ibi Cy. C. de naturali. li. similis presumptio est in. l. si quis incestu. C. de incestis nup. et. l. hac edictali. §. cum circunscripta. C. de secundis nup. Item queritur de dubio in quo iam consului de facto quidam civis mediolanē. habens filium naturalem petiit a Comite palatino vt eius filius legitimaretur ipso etiam filio consentiente et requirente. Qui Comes maior annis. xvii. minor tamen. xviii. annis legitimavit queritur an talis Comes maior. xvii. annis minor autem. xviii. potuerit legitimare et per consequens an valeat legitimatio pro cuius articuli vera decisione est in facto premittendum quod privilegium legitimandi quod habet talis Comes transit ad heredes masculos legitimos in perpetuum descendentes vt apparet ex tenore privilegii. Item ponderandum est quod in privilegio capitule aderat clausula non obstantibus. ll. aliquibus imperialibus sive constitutionibus quibuscumque si et inquantum presenti nostre largitioni aduersare censerentur quibus per omnia derogamus etiam si de iure vel consuetudine deberet fieri specialis mentio in presentibus his sic premissis arbitror. d. Comitem minor. xviii. annis potuisse legitimare per theoricam Bar. in. l. quidam consulebat. ff. de re iudi. versi. pone quere. quod ymmo regi vel Comiti quorum doctrinam Bal. remissiue sequitur et approbat in. l. fi. C. de test. mili. nam interdum princeps concedit iurisdictionem transitoriam ad omnes heredes descendentes et tunc si est pubes pot ea que sunt simplicis iurisdictionis per se exercere quasi sic data sciente principe quod sic dedit regnum vel comitatum vt transiret ad heredes. d. l. quidam consulebat ea autem que sunt administrandis non poterit sine curatore exercere arg. l. spurii. §. i. ff. de decur. si autem esset impubes tutores exercerent iurisdictionem. l. fi. C. de admi. tuto. sic si esset prodigus furiosus vel mēte captus daretur curator. C. quādo de supple. negli. prela. in. vi. Sed sic est quod in themate proponitur Comitem legitimantem nedum puberem sed etiam excessisse annum xvii. et est dignitas sive iurisdictio transitoria ad heredes vt patet ex tenore privilegii de quo supra. igitur potuit per se sine curatore exercere iurisdictionem legitimandi et consequenter valuit legitimatio de qua. d. Ad idem facit quia pubes pot esse iudex ordinarius secundum Inno. in. c. cum vicessimum. de offi. dele. in prin. communiter sui. et ibi est Jo. an. ad hoc quia tanto magis poterit esse iudex in iurisdictione voluntaria. vt in casu nostro. hanc partem corroborat glo. in. l. cum pretor. §. non autem. ff. de iudi. que incipit. dic quod quartum ibi quando princeps. facit est ro tex. in. d. l. cum pretor. §. cum autem. quia impubes reperitur prohibitus. quia iudicio caret que est cessat in existente in pubertate. l. fi. C. de test. mi. li. bene facit etiam. l. i. §. puerilitati. ff. de postul. vbi Bar. et Ange. dicunt quod doctor maior. xvii. annis habet iurisdictionem in scolares. ergo idem in casu themmatis. nisi. i. Ex predictis apparet qualiter Comes habet potestatem legitimandi. Hanc conclusionem sumo ex solutione duarum. ll. que inuicem contradicere videntur scilicet ex. l. prima. §. fi. de offi. consul. et. l. si rogatus. §. fi. ff. de manu. vindic. Nam in. l. prima. §. fi. dicit quod minor. xx. annis. maior autem. xviii. non potest interponere auctoritatem manumissioni. sed in. d. l. si rogatus. §. fi. dicit oppositum. Sol. glo. et doc. et presertim Jaco. butrig. et Bar. dicunt quod aut minor consul vult probare causam manumissionis proprii servi coram se et non potest. sic loquitur. l. i. in fi. aut coram collega et tunc pōt. et est ratio quia cum minor. xx. annis secundum. l. elianscentiam nō possit manumittere proprium seruum nisi ex causa. l. si pater. §. minor. et. l. inita cum sequenti. ff. de manumis. vindi. ergo requiritur cause cognitionem fieri coram alio. puta collega. vt dicit tex. i. l. d. l. i. si autem interponeret auctoritatem manumissioni alterius bene valeret. d. l. si rogatus. §. fi. quia casus est decisio huius. q. nam cum minor. xx. annis omnimodo sit pubes pōt interponere auctoritatem manumissioni alterius. sic etiam Comes pubes potest legitimare filium alterius. Nam proconsul et Comes habere potestatem legitimandi equiparantur. l. si consul. ff. de adop. et ibi per bal. quia vterque habet iurisdictionem voluntariam. et quemadmodum proconsul pōt seruum suum penes se manumittere et adoptare ita Comes possit proprium filium legitimare. ita dicit bal. in. d. l. si consul per tex. ibi quod est menti tenendum. ¶ Circa hoc tamen quod. S. addidi in versi. quero an comes palatinus. colū. hui. quibus ibi adde. d. benedictum de plombino in. d. l. si rogatus §. si consul. ff. de manu. vindi. Alex. consi. pe. volu. v. Jas. in. l. quo iurisdictio. col. ii. ad fi. ff. de iurisdi. om. iudi. et Decium in. l. Gallus. §. et quid si tantum. ff. de li. et postbu. et Ancha. consi. ccc. x. et Moder. in. d. c. per venerabilem. Et equitas in hanc partem inclinat quia patre petente et consentiente fuit facta hec legitimatio de cuius preiudicio tractatur non alterius vt in simili inquit bar. in. l. Gallus. §. et quid si tantum. ff. de libe. et postbu. facit aut. item si quis. C. de natura. libe. Preterea postquam non tractatur de preiudicio ipsius comitis neque alterius. nisi patris consentientis huic legitimationi. ergo actus equissimo iustitie libertatemque debet valere. ita arguit gl. que incipit ergo circa fi. in. l. i. §. puerilitati. ff. de postul. Relinquitur ergo concludendum dictum Comitem puberem potuisse legitimare licet esset minor. xviii. annis. Sed quia contra hanc conclusionem posset opponi de statuto alme ciuitatis Mediolani in qua facta fuit hec legitimatio et cuius ciuis est dictus Comes disponente statuto quod minor. xviii. annis non habet legitimam personam existendi in iudicio. in aliis vero casibus nisi habeat. xx. annos non dicatur habere legitimam personam. quia respondeo primo quod tale statutum tollitur et ei derogatur per clausulam insertam in privilegio ibi sive constitutionibus quibuscumque quibus omnibus et c. que clausula nedum tollit predictum statutum sed etiam futura derogatoria tali privilegio ita decidunt doctores. maxime bal. in. l. si mihi et tibi. §. fi. ff. de leg. i. facit. l. si seruitus in pri. ff. de serui. vrba. predio. et Nec ob. c. i. de consti. in. vi. quia procedit nisi adsit clausula nō et obstantibus. vt inquit Bal. in. d. l. si mihi et tibi. §. fi. Secundo respondetur quod in statuto generali siue dispensatione generali non comprehenditur persona vel res super qua statuentes non potuerunt disponere. vt no. in. l. codicillis. §. instituto. ff. de leg. ii. et in. l. obligatione generali. ff. de pigno. et Bal. in. l. i. C. si fundus exter. se emi. manda. in sol. contrariam. l. cum seruus sed non valet statutum super legitimatione filiorum. quia tractaretur de preiudicio superioris. vt no. Bar. in. l. seyus et augerius. ff. ad. l. falci. et no. in. l. omnes populi. ff. de iusti. et iure. ergo et c. tamē prima solutio est magis clara. Liquet igitur ex predictis dictum statutum non obstare. facit etiam quia inferiores vt sunt populi et ciues mediolanenses non habent potestatem tollendi privilegium principis neque potestatem disponendi super dispositis a principe.

qz inferior in superiorem non habz imperium, l. nam & magistratus, ff. de arbi. l. ille a quo. §. tempestiuum, ff. ad trebel. fa. c. venientes de iureiurand. cum similibus non ob. si forte allegaret decisionem Oldra. in consilio suo, quem refert Alber. in rubrica, C. quando tutor vel curator esse desi. qz Oldra. arguit pro & contra & non soluit, & sic sentit Gemi. in. d. c. grandi de supplen. negli. prela. in. vi. Secundo respondetur quod dicti Oldr. & Alber. loquuntur quando tractatur de magno preiudicio vt est in regni administratione & gubernatione secus vbi no tractatur de tanto preiudicio vt est in casu nostro qz postqz pater consensit huic legitimationi certe non tractatur de preiudicio alterius principaliter, vt in simili dicit Bartholus in. l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de liberis & posthumis. & quod no. in. c. grandis de pac. in. vi. vel tercio respondeo limitandum dictum Oldr. & Alber. & sic concordando cum Bar. & Bal. qz doctores sunt ad concordiam reducendi lege ita stipulatus la grande. ff. de verbo. oblig. & c. super literis de rescrip. videlicet qd dicti Albericus & Oldr. procedit nisi iurisdictio vel dignitas esset ad heredes transitoria vt an Bar. in. d. l. qdam consulebat & Bald. in d. l. si. C. de test. mili. quia tunc e fortior cum competatur quoddam iur pprietatis vt an Ang. in. d. l. eum pretor. §. non autem de iudi. & sic reperio Jo. de imol. & Gemi. tenuisse in. d. c. grandi in versi quero an possit ex predictis omnibus concludo Comitem palatinum maiorem. xvii. annis minorem tamen. xxv. annis posse legitimare dictum filium naturalem tantum patre consentiente & petente no obstante dicto statuto cuius mihi & est pars egsima & vera pastqz pater ita volunt. Quero an. l. hac edictali. C. de secundis nup. habeat locum i filiis spuriis vel naturalibus tantum responde qd no, ita Bal. in. l. cum pater. §. mr. ff. de leg. ii. vbi etiam dicit quod mater potest talibus filiis donare causa mortis ad hec adde Alex. in. d. l. hac edictali & roma. singulari suo. cccxii. Iac. an. l. hac edictali. col. xx. & cremen. singul. lxxxvii. Vidi etiam dubitatum an Comes palatinus qui hz potestatem legitimandi ab Imperatore possit legitimare filios spurios sacerdotis quo ad successionem temporalem & fuit determinatum quod sic p no. in. c. p venerabilem qui filii sunt legitimi per Jo. an. & d. Anto. de butrio p no. in aut. quibus mo. naturales effi. legiti. §. si. colla. vi. & in. d. l. eam quam. C. de fideicom. Adde circa hec bal. in. l. si contra. C. de nup. Pau. de ca. consilio. ccxix. incipi. videndum est primo. Cal. in c. qui filii sunt legiti. consi. vi. & in. d. c. per venerabilem. Socinum in. l. Gallus. §. forsitan. ff. de libe. & posthu. & bal. consi. cccxiii. in. v. parte sui impressionis Mediolanen. barba. consi. lviii. in secundo volu. Phelin. in. c. postulasti col. iii. & se. de rescriptis. Item fuit dubitatum an cui pe quod in priuilegio legitimationis est descriptum qz possit legitimare quo ad honores & dignitates possit etiam legitimare ad feuda dicatur priuilegio no obstan. quacunqz l. & fuit notabiliter decis. quod sic. per no. in. l. si. C. si contra ius vel vtil. publicam. & in. c. naturales. si de feudo fuerit contro. vide circa hoc Alex. consilio. lx. in secundo volu. & in disputatione sua mer. Sigismondus in quarto dubio col. ii. Roscius in tractatu legiti. col. lxv. q. xcvi. d. Nicol. in tractatu suo de succes. ab intest. col. ii. xxv. & vide bal. in margarita sua in verbo legitimatus. An filius naturalis possit agere p patre sine mandato. dic quod sic. ita Ange. in. l. sed hec i prin. ff. de procur. & ego etiam dixi in. l. exigendi C. eo. ti. de procur. qd autem in filio spurio dic qz non vt per Ange. ibi. & dixi ego in. d. l. exigendi An valeat relictum si a patre relinquitur filio spurio in ca alimentorum dic qz sic. c. cum haberet de eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adul. & ego dixi late in. l. i. C. de sacrosan. eccl. & circa hec vide bal. in. l. i. C. de lati. liber. tol. x. & d. Prepo. in. d. c. cuz haberet. col. ii. & Dy. consilio. xvii. & Bal. in. l. id quod pauperibus in si. C. de epi. & cle. Finis. Laus Deo.

Circa hanc materiam que est profunda. vide plene. d. Prepo. in. d. c. per venerabilem. Scribentes omnes in. l. gallus. ff. de libe. & posthu. in. l. i. §. in filii. & ibi per me addita ad trebel. Jas. in. l. est receptum. col. iii. ff. de iurisd. om. iudi. & doc. in locis hic ad istum per me additis. Reliqua enim omitto ne sim verbosus & tantum recitator & transcriptor eorum que ornate & copiose in aliorum libris habentur.

Finis.

Dubia disputata per. d. Martinum in carnacum Laudeñ. de anno. Mcccclxiiii. dum legeret in studio Ticinensi.

Laudensis cum titulo & bona decem annis possedit predium Mediolanensis cuius dominium dictus Mediolanensis ad se pertinere ignorabat. Mediolanensis accedens ad ciuitatem Laudensem porrexit libellum in rei vendicatione contra dictum Laudensem qui prescriptionem decennii opposuit contra quam in integrum restitutio petita est ex capite ignorantie iuste dicti Mediolanen. contra quam restitutionem duplicatur quadriennium esse lapsum a die complete prescriptionis. Inter partium dictarum aduocatos circa tres articulos qd iuris sit dubitatur & decisio querit.

Primum dubium verum laudensis habitans laude decem annis prescripserit cum titulo & bona fide contra mediolanensem habitantem mediolani vel ibi habentem domicilium.

Secundum dubium concessa prescriptione decennii an ex iuste ignorantie dicti mediolanensis ex capite i integrum restitutio contra prescriptionem de iure competat.

Tertium dubium supposita i integrum restitutionis concessione an quadriennium petende in integrum restitutionis currat a die superuenientis scientie an vero completa prescriptione.

Aggredior primum articulum probans partem affirmatiuam esse veram scilicet decem annos sufficere inter mediolanensem & lauden. primo allego casum qui videtur prima figura decisum in. l. si. C. de prescrip. longi temporis vbi domicilium diuersorum ciuitatum i eadem prouincia existentium non dat. xx. annos sed decem annos cum titulo & bona fide. Sed in ciuitate nostra ciuitas laudensis & alma ciuitas mediolanensis sunt in eadem prouincia lombardie igitur decem anni sufficiunt & facit quod no. in aut. quas ac. iones. C. de sacro san. eccl. Secundo qz hodie sub prouincia alias ducatu mli est ciuitas lauden. vt patet ex priuilegio illustrissimo duci concesso ab imperiali maiestate igitur & c. nam tenor priuilegii e attendendus. c. porro. de priuilegiis. c. super eo. in glo. de offi. deleg. cum similibus. Tertio communis vsus loquendi in dispositione e seruandus. l. librorum. §. qd tamen cassius. ff. de leg. iii. sed communis vsus loquendi hz quod lombardia in qua sunt ambe iste ciuitates dicatur prouincia vt elegater scripsit Cy. in. d. l. si. C. de prescrip. longi tep. igitur & c. Quarto ciuitates q sunt sub eodem episcopatu constituunt vnam prouinciam. c. coram de elec. & ibi per cano. sed laudensis ciuitas subest archiepiscopatui mli igitur & c. Quinto illustrissimus dux Mlibz has duas ciuitates sub eodem dominio igitur presidatus. l. si in eadem. ff. de offi. assessorio. Sexto qz qlibet ciuitas de iure communi no constituit prouinciam qd patet quia no habet merum & mixtum imperium vt in aut. de defensoribus ciuita. §. nulla & §. iusiurandum colla. ii. no. in. l. imperium. ff. de iurisdi. om. iudi. Septimo qz sequeretur absurdum nam si princeps eandem vrbem diuideret i duas nominarentur due prouincie vt no. in. d. l. si i eadem & in. l. i. §. quod si neqz p Bal. ff. quod cuiusqz vniuersitatis nam est in potestate principis diuidere & vnire prouincias & vrbes. l. si conuenerit & ibi Bar. ff. de pigno. actione. c. sicut de excess. prelatorum. c. i. ne sede vacan. & p Inno. in. c. cum dilecta de excess. prelato. & Ang. in. l. ii. ff. de rei vendi. viii. qa hec esset quedam confusio ponamus enim principem dare merum & mixtum imperium pluribus castris vnitis vrbes equidem hic essent minute prouincie quod fieri non dz arg. l. ii. cum glo. C. quando & qbus quarta pars l. x. Ulimo quia esset considerare. Immediatum regimen nam de iure communi defensores ciuitatum i eadem prouincia habeant cognitionem vsqz ad. ccc. aureos. v. aut. de defenso. ciuita. §. iusiurandum & no. in. d. l. imperium & tamen si prescribens & contra quem prescribitur essent i diuersis vrbibus i eadem prouincia positis non requirebantur. xx. anni si res valebat vsqz ad. ccc. aureos vel minus. d. l. si. de prescrip. longi. tempo. ergo ita dicamus in proposito quia lz ciuitates lombardie habeant diuersos rectores non tamen qualibet ciuitas lombardie constituit presidatum verum idest vnam prouinciam.

In contrarium qd non sufficiant decem anni imo requirantur. xx. arguitur primo qz hodie ex mr. constantie ciuitates lombardie habent merum & mixtum imperium vt probatur in extrauaganti de pace constantie col. x. tam i ciuilibus quam i criminalibus & sic quelibet ciuitas lombardie hodie est prouincia ergo requiritur

tur.xx.anni.l.viros ꝛ ibi no Bar.C.de diuer.offi.li.xii.ꝛ.d.l. fi. Scdo ꝯsuetudo dedit merũ ꝛ mixtum imperium quibusdam ciuitatibus ꝛ omnem iurisdictionem i spe.ꝯsuetudine ciuitatibꝰ lombardie glo.in.d.auc.de defen.ciui.§.ꝛ iudicare ꝛ.§.iusiurãdum i glo.magna ad fi.que ꝯsuetudo est sufficiens ad ꝓbandũ imperiũ mer ergo requirunt.xx.anni. Tertio.nam presidatus siue ꝓuincia cognoscit quando ciuitas vel regimen regulat ab habente merum ꝛ mixtum imperium ꝛ omnem iurisdictionem l.illicitas.§.qui vniuersas.ff.de offi.presi.ꝛ.l.iii.eo.ti.sed potestas siue rector siue presens aut i ciuitate Medi aut laudensi hꝫ merum ꝛ mixtũ imperiũ ꝛ omnẽ iurisdictionẽ ergo dicant diuerse ꝓuincie ꝛ consequẽter requirunt.xx.anni ad ꝓscribendum.d.l. fi. Quarto diuersitas regiminũ diuersitatem induc ꝓuinciarũ gl. in.d.l.fi.sed diuersi sunt rectores vrbium Medi ꝛ laude igitur diuerse ꝓuincie ꝛ ꝑ consequens ad ꝓscribendũ.xx.anni requiruntur. Quinta nã nemo põt magistratum gerere in sua ꝓuincia d.l.fi eadem.ff.de offi.assessorum vbi plene no.ꝛ tamen videmꝰ in partibus lombardie mediolanensem esse ꝓtorem vel ꝓsidem in ciuitate laude vel alia ꝛ parmensem i ciuitate Medi ꝛ hoc cõtingit quia quelibet ciuitas lõbardie e diuersa ꝓuincia quod arg. a solutis e validum.l.certi cõdictio.§.si nummos.ff.si cer.pe.l.i.cum gl.C.de arb.l.vel vniuersorũ.ff de pig.ac.cum similibꝰ. Sexta quia est in potestate principis facere ꝓuinciam vel metropolim.l.i.C. de metro.berito li.xi.ꝛ quia postea ꝙ princeps creat ciuitatem ꝓuinciam dãdo sibi merum ꝛ mixtum imperium ꝛ omnem iurisdictionem latissime hoc priuilegium est interpretandum.l.fi.ff. de consti.principum cum similibus. ¶ In hoc articulo arbitror partem negatiuam esse veram scilicet quod.x.anni inter Mediolanensem ꝛ Laudensem non sufficiant sed requirantur.xx. ꝓ cuius nubi maiori ꝛ clariori diffinitione premitto quod diuisio orbis terrarum est de iure gentium.l.ex hoc iure.ff.de iusti. ꝛ iure.nam quedam est diuisio eorum qui habitant simul edificijs collatis ex ꝗ habitationum tria nomina suscepimus.vicũ idest villam apud lombardos.apud galios castrum ꝛ ciuitatem: ꝛ ciuitatum iura nostra tres species statuerunt:prima maxima: secunda magna.tertia parua. Maxima quidem ciuitas est ꝗ metropolim habꝫ vt in fenicis prouincie berito ꝛ tyrus.l.i.C.de metropoli.berito.li.xi.que metropolitana vrbs maxima sub se habet alias duas ciuitatum species de quibus infra. Secundam speciem ciuitatum dicimus que tam criminalium ꝙ ciuilium cognitionem habꝫ. ¶ Tertiam dicimus que nec ciuiliũ nec criminaliũ causarũ cognitionem habꝫ sed tantum vsqꝫ ad.ccc. aureos.hec omnia probatur in.l.scire oportet.§.decet autem.ff.de excusa.tu. Itaqꝫ sciendum est regulariter ciuitates non habere merum nec mixtũ imperiũ nec iurisdictionem nisi hodie vsqꝫ ad ccc.aureos.d.§.nulli.ꝛ.d.§.iudicare in.d.aut.de defenso.ciui. Fallit in vrbe romana.l.i.§.cum vrbem.ff.de offi.presec.vrbis fallit in ciuitatibus que tanto tempore cuius initij memoria non existit in contrarium has vse sunt.c.super quibusdam.§.preterea extra de verbo.signi.no.in.l.i.in fi.de aqua plu.arcen. fallit si non recognoscunt superiorem de facto.c.per venerabilem qui fi. sunt legiti.fallit ex priuilegio supremi principis vt in ciuitatibus lombardie. Castrum autem appellamus casam aliã muro vallo fossaqꝫ munitam.l.quicunqꝫ.C.de fundis limitrofis.li.xi.l.iii. ff.ad.l.iuliam maiestatis.c.si ciuitas.de sen.excõmu.li.vi.que castra de iure cõmuni non habent merum nec mixtũ imperiũ nec iurisdictionẽ licet plerũqꝫ habeant magistratus municipales.vt in toto ti.C.de magistr.municipalibus.ꝛ dixi in.l.imperium.ff.de iurisdi.om.iudi. In Italia autem sunt plurima castra imo ferme omnia habentia merum ꝛ mixtũ imperiũ ꝛ omnẽ iurisdictionẽ.de quibus dicendũ est prout de ciuitatibus que habent hec omnia.vt eleganter scribit Bar.in extrauagãti quoniã nuper in versi.lombardie.ex quo dicto Bar.infero quod castrum habens merum ꝛ mixtũ imperiũ ꝛ omnem iurisdictionem censeatur ꝓuincia quo ad prescriptionem decẽ vel.xx annorum.vt in eo requirantur.xx.anni sicut requiruntur in ciuitate que habꝫ hec omnia vt.j.subijciam: quia hic eadem est ratio vt probabo ergo idem ius.l.ad ficio.ff.de verbo.obliga.hinc est quod habitans Papie non possit ꝓscribere decennio cum titulo ꝛ bona fide contra habitãtem in castro Binaschi quod habꝫ merum ꝛ mixtũ imperium ꝛ omnem iurisdictionem.facit quod no.Bar.in.l.prima in fine.ff.de damno infec. ꝛ quod no.in ti.de pace constantie dum allegat.l.fi.C.de prescrip. longi.tempo. Simile dicimus quod licet castrum de iure cõmuni non possit statuta condere diuersa a statutis ciuitatis sue vt dixi in.l.omnes populi.ff.de iusti.ꝛ iure.ꝛ probatur per Baldũ in.c.fina.de consuetu.ꝛ in.l.de quibus.ff.eo.tamen vbi castrum haberet separatam iurisdictionem a ciuitate sua posset condere statuta diuersa a ciuitate sua ꝛ cõtrarium iam Bal.in.d.c.fi.facit quod no.in.l.fi.C.de testa. Aduertendum tamen est quod quando princeps separat ciuitatem a prouincia vel castrum a ciuitate vetera statuta antique cõsuetudines transeunt i ciuitatem separatã vel castrum separatum vt per Andr.de ysier.i probe.feudo.facit quod no.Bar.i.d.l.si cõuenerit ꝛ quod no.doc.in.d.l.de quibus castra enim ciuitati sue subsunt de iure cõmuni.l.qui ex vico.ff.ad municipal.l.nulli.C.de epi.ꝛ cleri. Vicus autem vel villa sunt edificia collata non muro aut vallo vel fossa circũdata.l.si heres.§.vicꝰ ff.de leg.i.no.in.l.ex hoc iur.ff.de iusti.ꝛ iur.que ville subsunt ciuitati de iure cõmuni vt dixi de castro faciunt quod no.in.d.l.nulli ꝛ in.d.l.qui ex vico fallit tamen si princeps cõcederet merum ꝛ mixtum imperium ꝛ omnem iurisdictionẽ vt dixi i ciuitate quia collatio imperij ꝛ iurisdictionis est i principe vt no.mar.ꝑ Arg. in.l.i.ff.de offi.eius cui mãda.est iurisdi.facit quod plene scribit Bal.in.l.rescripta.C.de precibus imper.offeren.quedam e diuisio eorum qui nõ habitant simul sed separatim ex quo dicimus ꝓuincias vt italiam franciam alamaniã vt per totum titulum ff.de offi.ꝓsidis ꝛ C.de offi.recto.prouincie ꝛ hic e aduertẽdum cum sit origo medulle articuli nostri nam de iure canonico prouincia appellatur ratione archiepiscopatus vt no.per Bernar.ꝛ cano.in.c.coram de elec.ꝑ legistas in.d.l.fi.ꝛ ꝑ Bar.i extrauaganti quõdam nuper.in versi.lombardie hinc e quod de iure cãnonico lombardia nõ est ꝓuincia quia omnes ciuitates i lombardia consistentes nõ sunt sub eodem archiepiscopo nam ciuitas parme ꝛ ciuitas regij est sub archiepiscopatu rauene ciuitas vero laude ꝛ cremone sunt sub archiepiscopatu Medi ergo non e eadem ꝓuincia cum diuersi sunt archiepiscopatus vt.d.c.coram de iure autem ciuili i quo est punctus noster qualiter ꝓuincie appellatiõem videamus est sciendum ꝙ aliquandoqꝫ ꝓuincia summatur ratione eiusdem regiminis idest iurisdictionis ꝛ sic i telligitur i materia ꝓscriptionis longi temporis vt i idemptitate regiminis ꝛ iurisdictiõis requirantur.x.anni i diuersitate vero regiminis ꝛ iurisdictionis requirantur.xx.anni vt no.glo in.d.l. fi.nam ciuitas habens iurisdictiõem separatã ab alia dicitur ꝓuincia secus si plures ciuitates sunt sub eadem iurisdictione: vt statim infra latius declarabo. Aliquãdo consideramus prouinciam ratione ꝓximitatis vel longenquitatis locorum vt est exemplum i d.ratione danda.l.i.C.de villa.ꝛ ꝑ Jo.an.in.c.vltra tertiam de testi.in nouella. In alijs vero casibus ꝛ tertio ꝓuincia censetur quam cõmunis vsus loquendi ꝓuinciam appellat puta si princeps scribat ꝓuincia vel Papa mitteret legatũ in ꝓuincia ita intelligitur Cy.in.d.l.fi.vt modo plenius intelligamus quod i casu thematis nostri nõ sufficiat decennium sed imo vicennium requirat premitto fundamentũ quod puto verũ nam tempore florentis romanorũ Imperatoris mittebat i ꝓuincias primas presides in longinquas autem ꝓconsules.l.i.ꝛ.ii. ꝛ ibi glo.ff.de offi.ꝓsidis qui preses erat imediatus regens in ꝓuincia tota quo ad merum ꝛ mixtum impium ꝛ omnem iurisdictionem vsqꝫ ad.ccc.aureos infra autem.ccc.aureos habebat iurisdictiõem defensor ciuitatis.l.iii.l.illicitas.§.qui vniuersas ff.de offi.ꝓsidis.l.si i aliam cum sequẽti.ff.de offi.ꝓconsul ꝛ leg. ecce ergo quod imediatum regimen meri ꝛ mixti imperij ꝛ ois iurisdictionis constituebat ꝓsidatum vel prouinciam. In ꝓposito igitur nostro. Illustrissimus dux Medi suos presides mittit ad suas vrbes cum mero ꝛ mixto imperio ꝛ omni iurisdictione ꝛ sic est separata regiminum ꝛ iurisdictionũ in lombardia cũ quelibet ciuitas habeat suũ pretorem vel ꝓsidem habentem hec omnia si ergo quelibet ciuitas lombardie cẽsetur ꝓuincia vt.s. probatur ergo requirunt.xx.anni quando ꝓscribens habitat in vna ciuitate ꝛ ille contra quem ꝓscribitur habitat in alia vt in casu dubij nostri. Pro hac parte quod requirunt.xx.anni est primo glo.in.d.l.fi.quã sequitur ibi Jacob.butr.ꝛ Bar.alber. in.d.§.qui vniuersas qui ait quod rectores lombardie dicuntur presides allegat glo.ibi ꝛ in.d.l.fi.ꝛ idem dic in.l.nec quicꝙ in prin.ff.de offi.ꝓconsul ꝛ leg. Idem dicit Bal.in.l.i.ꝛ.ii.ff.de offi.presi.qui ait quod preses appellat ratione meri imperij. Idẽ dic Bal.in opusculo suo in.l.imperium.ff.de iurisdi.omniũ iudi.nec obstat si allegaret auctoritas Cy.Alber.ꝛ ang.in.d.l.fi. quia respondeo ꝙ maior est auctoritas glo.in.d.l.fi.quã sequitur Jacob.butr.Bar.ꝛ bal.ibi ꝛ dicta ꝑ Jacob.butri.in.l.i. C.que ꝑ sua iurisdi.ꝛ Cy.in.l.i.C.de iectio.ꝛ obli.qui ait ꝙ aduocati nõ recedunt a glo.velut ab idolo suo vel aliter respondeo sal

nando Cy. alber. et Ang. i. d. l. fi. Alber. loquitur sit ibi sub du bio forte quod loquitur quando plures ciuitates essent sub eodem preside idest quando quelibet ciuitas non habet rectorem habentem merum et mixtum imperium et omnem iurisdictionem et ita videtur distinguere Ang. in d. l. fi. et in l. de die. §. tutor. ff. qui satisda. cogantur. Est enim pars equissima vt requirantur. xx. anni arg. l. in his. ff. de condi. et demonstr. et l. si defunctus et ibi Bal. C. de suis et leg. et Bar. in. d. l. fi. Non ob. etiam primum arg. scilicet de d. l. fi. quia loquitur de iure communi nos autem loquimur ex priuilegio constantie ex quo quelibet ciuitas lombardie habet omnimodam iurisdictionem et consequenter presidatum vt. s. probatum nec ob. si diceretur quod ratio. d. l. fi. est ratione primitatis vel longinquitatis locorum quia ista non est bona ratio vt dixi in rudentibus et probatur ratione viua nam ponamus prescribentem esse in confinio prouincie et contra quem prescribitur esse in fine alterius prouincie certe requiruntur. xx. anni cum sint in diuersis prouinciis domicilia prescribentis et eius contra quem prescribitur. d. l. fi. et tamen sunt propinqui locorum. Non ob. secundum arg. quod hodie omne imperium et omnis iurisdictio sit translata in dictum ducem Mediolani quia respondeo quod princeps supremus scilicet Imperator conferendo ducatum duci nisi modo priuauit vrbes lombardie iurisdictione sua nec posset sine causa maxime ex causa deliberata pace constantie. c. l. vbi Bal. de natura feudi in vsibus feudo. nam licet dicus subiecte principi leges non tamen conuentiones. l. princeps. ff. de ll. et l. digna. vox vbi Bal. C. de ll. nam l. diuina et dictamen rationis prest principi vt eleganter scribit Bal. in l. ii. C. de seru. et aqua. Non ob. tertium quod visus loquendi etc. quia respondeo quod visus loquendi prouinciarum non habet locum quo ad materiam prescriptionum longi temporis nec quo ad materiam dilationum vt scribit Bar. in extrauaganti quoniam nuper in verbo lombardie et. s. dixi in decisione huius dubii. Non ob. quartum arg. de archiepiscopatu etc. quia vendicat sibi locum de iure canonico non autem quo ad materiam prescriptionum. Non ob. quintum arg. sunt sub vno domino plures ciuitates quia non sequitur propter hoc ergo sunt vna prouincia. Sed bonum est arg. plures ciuitates sunt sub eodem domino adest sub eodem rectore habente omnem iurisdictionem ergo est eadem prouincia. d. §. qui vniuersas si quelibet ciuitas lombardie habet diuersum regimen immediatum vt in extrauaganti de pace constantie nam sicut tempore florentissimo romanorum Imperator habebat prefectum pretorio qui erat maior preside in prouincia quia condit leges. l. normam. C. de offi. prefecti pretorio et non appellatur ab eo. l. i. ff. de offi. prefecti pretorio deinde erat preses in prouincia l. proconsul. l. si in aliam cum l. se. ff. de offi. proconsul et leg. iuncta glo. ita imperium habet. d. ducem nisi loco prefecti pretorio in lombardia et pretores terrarum loco presidum facit quod no. Ang. consilio. cum incip. inter capitula pacis. Non obst. vi. arg. quia loquitur de iure canonico ante pacem constantie nec videatur absurdum quod iurisdictio sit apud plures in solidum. l. i. ff. de offi. consul. et qualiter generi iurisdictionis per speciem derogaretur vide Bal. in l. si pluribus. ff. de leg. i. et copiosius Ang. in l. cum pretor. ff. de iudi. Non ob. vii. quia petiis principem nihil est obscurum cum possit diuidere et vnire prouincias ad nutum suum vt dixi. s. in fundamentis partis negantis cum sit identitas rationis scilicet diuersitas iurisdictionum quam considerat iurislator. in. d. l. fi. et in glo. et etiam eodem modo respondetur octauo fundamento. Non obstat vltimum quia respondetur quod defensor ciuitatis de iure communi non habet merum nec mixtum imperium ergo nec constituit presidatum nec ob. si allegetur non sequitur habet imperium ergo est prouincia vt in consule. l. i. cum glo. ff. de appel. la. quia nos consideramus regimen magistratus habentis territorium etc. non obstat quod Italia non dicatur prouincia sed prouinciarum domina. l. fi. C. sine censu vel reliqu. et ibi glo. quia respondeo id verum quo ad tributa non autem quo ad materiam prescriptionum. l. i. C. de vsucap. transformanda vbi bona glo. Aduertendum tamen est quod domicilium sumitur hic pro ratione habitationis non autem originis sine habitatione. l. assumptio. §. i. ff. ad municipal. ita dicit glo. in. d. l. fi. Non ob. quod absentia ratione domicilii duplicatur tempus. aut. quod quis. de prescrip. longi temporis. absenti enim ex iusta causa non ratione domicilii datur in integrum resti. l. fi. no. glo. de prescrip. longi temporis. et est sciendum quod qui nullum habet domicilium dicitur absens. ideo requiruntur. xx. anni ad prescribendum contra eum glo. in. d. l. fi.

¶ Ad secundum dubium an mediolanensis ex capite iuste ignorantie in integrum restitutionem petere possit aduersus prescriptionem collapsam contra eum pro parte negatiua quod non allegatur casus in. l. fi. C. de prescrip. longi temporis vbi nulla scientia vel ignorantia etc. Secundo videtur casus in. l. sicut in fi. C. de prescri. xxx. anno. Tertio videtur casus in. d. l. fi. in ratione sua ibi ne detur occasio etc. Quarto quia in integrum resti. non habet locum in materia prescriptionum. l. denique. ff. ex quibus causis maiores. Quinto videtur casus rotundus in. l. cum filius. §. in hac ff. de verbo. oblig. Sexto allegatur. l. ad diem. ff. de ver. oblig. l. fi. ff. de nau. feno. facit quod no. Cy. in. l. ii. C. de iure emphi. In contrarium pro parte affirmatiua adducitur casus in. l. patronus. ff. de acqr. her. vbi dicitur plus ex capite ignorantie in integrum restitutione fuisse eum concessum. Secundo et fortius ex clausula generali. si quando mihi iusta causa competit datur in integrum resti. l. prima in fi. ff. ex quibus causis ma. sed ignorantia est iusta causa. l. qui in alterius. ff. de regul. iur. c. cum quis. de regul. iur. in. vi. igitur danda in integrum restitutio ex dicta causa si qua etc. Nec diceret aliquis restringendam clausulam vbi expresse reperiatur de iure concessum. quia respondeo hanc clausulam pretoris generaliter intelligendam vbi subsit iusta causa. l. necnon. §. de eis. ex quibus causis maiores. licet Iacob. de are. senserit contrarium et male. Tertio facit. l. si ager cum l. se. ff. quibus modis vsufr. amittatur. Quarto videtur casus in. l. atilicinus. ff. de ser. rusti. prediorum.

¶ In isto articulo premittendum est quod Petrus de bellap. in. l. quotiens. C. de precibus impera. offeren. quem sequitur ibi Cy. distinguit aut quis non potest agere propter impedimentum ante incohatam prescriptionem aut post. primo casu non currit ipso iure. l. fi. ad fi. C. de anna. excep. Secundo casu currit sed datur restitutio ex clausula generali. l. sed si per pretorem. §. sed si. ff. ex quibus causis ma. Secundo casu principali aliquando quis non potest agere propter impedimentum facti. et tunc aut illud impedimentum propter factum tertii accidit et tunc currit nec datur restitutio nisi iste tertius esset non soluendo. l. fi. ff. de eo per quem factum erit in prin. aut impedimentum accidit propter casum fortuitum et tunc currit sed datur resti. l. et atilicinus. ff. de seru. rusti. predi. aut impedimentum accidit propter factum eius qui vult prescribere et tunc non currit. vt in aut. de appella. §. si. et l. male agitur. C. de prescrip. xxx. annorum. et idem in effectu vult Bal. in. d. l. quotiens in. ii. col. nec predicte distinctioni ob. l. si seruus. ff. de diuer. et tempo. prescrip. que est. l. contraria de verbo ad verbum. l. si seruus. ff. de stipul. seruorum. quia primo respondetur vt respondet gl. in. d. l. si seruus. de diuer. et tempo prescrip. vel respondeo secundum Andream de Pisis quem refert et sequitur Bal. quod aut seruus hereditarius stipulatur sibi aut hereditati et currit prescriptio: aut heredi futuro et non currit prescriptio. quia interim non nascitur actio. Guil. de Cunio: quem sequitur Ray. Alber. et Bar. et est communis sententia: vt refert Albe. in. l. senatusconsulto. ff. de offi. presidis: dicunt aut quis non potest agere propter impedimentum iuris aut facti. Primo casu non currit prescriptio. l. i. in. fi. C. de anna. excep. si fuerat impedimentum ante incohatam prescriptionem. Si vero superuenit post incohatam currit sed datur restitutio. d. l. senatus. Secundo casu principali si impedimentum facti est iustum currit prescriptio sed datur restitutio in integrum. l. i. §. si quis pp. ff. de itiner. actuque priua. Si vero iniustum sit impedimentum non datur restitutio. l. ii. §. si quis tamen. ff. si quis cautio. Nec ob. distinctio Iaco. Butriga. quia non tenetur per doctores. quia non respondet. d. l. sed si per pretorem. Nec ob. l. sicut. C. de prescrip. xxx. anno. quia ibi fallit in pupillo. facit quod no. Ange. in. l. si viuus. §. fi. ff. de seruit. rusti. prediorum. Nec ob. l. fi. §. donec. C. de iure deliberandi. quia ibi lex vltra procedit. Attenta itaque communi distinctione doctorum: maxime bar. Guil. Ray. et Alber. in dicta. l. senatusconsulto: ignorantia est iusta causa petendi in integrum restitutionem. et pro hac parte est glo. in. l. si sic in. l. si partem. §. i. ff. quemadmodum. seruit. amittatur in. l. ii. ff. de verbo. oblig. in. l. ii. C. de iure emphi. in. l. cum filius. §. in hac ff. de ver. oblig. facit quod no. glo. in. l. sequitur. §. si viam. ff. de vsucap. et hoc tenuit in terminis nostris Bar. in. d. §. cum quis propter Ange. in. l. fi. C. de prescrip. longi tempo. Nec obstat si allegetur distinctio Dy. in. c. cum quis de regul. iur. in. vi. et Bar. in. d. §. in hac. quia respondeo quod non loquitur in prescriptione sed in pena conuentionali vel aliter ipsemet Bar. tenet contrarium in. d. l. ii. C. de iur. emphi. et in. d. §. si quis propter. vel aliter in actore requiritur iustior ignorantia quam in reo. tamen in actore si est iusta causa ignorantie datur resti. d. l. si partem in glo. Nam et in actore potest esse iusta causa ignorantie glo. Io. an. in. d. c. cum quis et Bar. in. d. l. qui in alterius. et pro predictis etiam facit quod no.

Bal. in. l. pantoni⁹. ff. de acq. heredi. q̄cquid dixerit in rubrica C. q admitti. ad idem facit q̄ pulchre no. Specu. in ti. de pscrip. §. i. vñ. pone. Non ob. primum arg. de. d. l. fi. C. de pscrip. longi tē po: re. que est carrotum in materia; q̄r respondeo quod loqtur mero iure: non autem denegat restōnem. Nec ob. termin⁹ vni versalis positus in. d. l. fi. ibi nulla rc. q videtur complecti oēm cāum. l. a pcuratore. C. manda. q̄r respondeo quod termin⁹ vni uersalis recipit limitationem ab equitate in integrum restitu tionis. glosella r ter. in. l. postq̄ in. C. de pac. no. doc. in. l. si ifan ti in verbo parente. C. de iure deliberan. Non obstat secūdum de l. sicut: q̄r respondeo eodem modo quo ad. l. fi. Non ob. terciū de rōne ter. in. d. l. fi. q̄r loqtur quo ad pscriptionem perficiendam. non autem quo ad beneficiū restōnis. Nec obstat si aliqs dixe rit quod Imperator in. d. l. fi. seruat nobis de vento: ibi nulla ignorantia rc. ꝯ. l. ii. C. cōia deleg. q̄a respondeo quod imo effe ctu seruit nobis. q̄r si non petitur restō infra quadriēnium pre scribens erit tutus. l. fi. C. de tēpo. petē. in integ. resti. nō ob. iiii. de l. deniq̄. q̄r respondeo quod edictū ex q̄bus causis maiores nō hab3 locū in lucris cū dāno vel pena alterius. d. l. deniq̄. secus aūe si sine damno r iniuria alterius. vt in cāu nostro. l. sciendū cum glo. r l. aut ꝑtor. §. item et. ff. ex quibus causis maio. Nō ob. d. §. in hac. q̄r fateor mero iure. secus autem ex beneficio restitu tionis. vt ibi in glo. Nec ob. replicatio Cumani quod danł exce ptio doli in. d. §. in hac. vt probatur in. l. qui equitate. ff. de doli excep. quam tamen exceptionem doli negat. d. §. in hac. quia re spōdeo fatendo quod ēt per viam excipiēdi imploratur restitu tio. c. iii. de officio iudi. r plene dixi in. l. nam r postea. §. si mi nor. ff. de iureiurando. Nec obstat. l. secunda. §. ex his. ff. de verb. oblig. quia respondeo illud verū ibi aliud ꝑ alio solui non posse al' secus. l. i. C. si cer. pe. nec enim ibi inter heredes diuidił obligatio vel aliter respondeo illud verum ceteris paribus sed hic cetera non sunt paria quia heres h3 iustam causam ignorā tie quam non h3 defunctus qui ꝯtraxit. c. cū quis de regul. iur. in. vi. non ob. vltimum q̄a respondeo vt. ꝯ. proxime rc. putarē tū quod ignorantia supina non sit iusta causa in integrum re stitutionis petende. l. i. §. sed facti. ff. de iur. r facti ignoran.

¶ Ad tertium articulum an quadriēnium in integrum resti tutionis currat a die superuenientis noticie vel stati completa ꝑ scriptione. Arguitur primo q̄ a tempore complete pscriptōis r primo quia quadriēnium est continuū. l. fi. C. de integr. resti. ergo n̄ inspicił scientia vel ignoran. l. genero r ibi no. ff. de his qui no. infamia nisi requirał factum vel mora hominis vt cō suluit Bar. in consilio q̄ incipit domine Jacobe r Bal. in. l. quādiu. C. qui admit. Secundo videł casus quod a die lesionis r sic a tempore complete pscriptionis currat quadriēniu3 i de. vnica de in integrum resti. Tertio fac. l. annus. ff. de calūmia. l. consti3. ff. de edil. edic. r quod no. plene p glo. in. l. i. ff. de diuer. r temporal. pscrip. Quarto quia in integru3 restitutio est reme diū extraordinariū ergo restringendū. l. in cause. ff. de mino. l. iii. in prin. ff. de fideicom. liber. In cōtrarium quod a die sup uenientis noticie currat videł primo casus rotūdus in. l. fi. circa principium. C. de tempor. in integru3 resti. petende vbi quadriē nium nō currit vbi subest legitima causa s3 hic subest legitima causa quia ignorat sibi ius competere ille cōtra que3 pscribitur l. pantonius. ff. de acqui. her. l. cum quis. ff. de regul. iur. Secūdo quia iuste impedito non currit quadriēnium vt no. in. d. clemē. vnica in glo. ergo nec ignoranti. Tertio fac. tamen absenti non currit nisi post reuersionem. l. si ab hostibus. §. sed q̄ simpliciter ff. ex quibus causis maiores ergo nec ignoranti nisi a die scien. ne cum absens r ignorās equiparenł preterea non cessat causa petende i integrum restitutiōis concedende nisi superueniat noti cia ergo concedenda ē restitutio arg. l. generaliter. C. de epi. r cle. vltimo hec pars ē equa. ergo tenēda. l. benignius. ff. de legibus.

¶ Primo quod non currat quadriēnium nisi a die superuenien tis noticie p rationes supra factas fac quod no. in. l. mira vele ff. de minor. nam si minori non currit quadriēnium petende i integrum restitutionis ergo ita nec ignorāti nec absenti. Et est sciendum quod aliquādo loquimur de tempore ad quod fit resti tutio aliquādo de tempore ad q̄ finitur aliquādo de tempore i tra q̄ petitur in integrum restitutio r his casibus non loqtur dubium nostrum s3 dicendum est vt p Bar. r bal. in. l. fi. C. de tempor. peten. in integrum resti. r lanus deo dāte dica3 hoc an no. Aliquādo vero querimus quādo incipiat currere initium quadriēnii r iste ē casus noster r quadriēnium est cōtinuū nisi subsit iustum impedimentum: nam probo quod non currat qua driēnium ignorantie: na3 tempus nō currit vbi requirił factū ho minis Bal. in. d. l. quādiu sed hic requiritur factum hominis scilicet vt petat i integrum restitutionem ergo nō currit tēpore ignorantie facti. Non obstat primum arg. de. d. l. fi. de tempor. peten. i integr. resti. q̄a respondeo quod imo ille tex. fac. in cōtra rium i prin. ibi ex dic r bene facit dictu3 Bal. in. l. fi. C. si ex fal sis instrumētis vbi aliter soluit vt in fi. d. l. fi. quia ignorātia est iusta cā ipedimēti. nec ob. de. vnica q̄r rñdeo q̄ loquił i eccła vł melius loquił q̄ñ nō est iustū ipedimentū: nā maioribus r eccle sie currit quadriēnium a tempore lesionis quando nullu3 iustū subest impedimentū. d. de. vnica: si aute3 subest iustū impedime tū causa non currit nisi eo impedimento cessante. d. l. fi. C. de tem por. peten. in integru3 resti. Non obstat tertiu3. d. l. annus r. d. l. consti'. quia respondeo quod illa iura loquuntur in tempore vtili nos in continuo vt plene per glo. r scribentes in. l. i. ff. de di uer. r temporal. prescrip. r in. d. l. fi. non obstat quartu3 quia bñ ficium restitutionis fundatur in equitate. l. i. ff. de integr. resti. l. i. in prin. ff. de minor. ergo d3 extendi gl. in. l. que propter. ff. de regul. iuris. Sit benedictus dominus in eternum.

Finis. Laus Deo.

¶ Martinus Laudensis eximius in vtraq3 censura doctor.

87

¶ Incipit tabula consiliorum.

Abbas.

¶ Quando monasterium caret abbate vel sit repellendus et si reperiantur monaci alius monasterij quo procedatur. co. si. xxii. in fol. viij.

Actio.

¶ An ex traditione facta alicui nomine absentis actio queratur. consi. xvij. con. ii. in fol. vi.
¶ Actio et accusatio popularis que sit et an detur. et quibus absenti competat. con. xxviij. in fol. x.
¶ An ex gestis negotiorum gestoris queratur mihi actio rati habitione sequuta sine cessione. con. xv. in fol. v.
¶ Actio in rem an cedi possit. Et an ea cessa nomine suo agi possit rei vendicatione per solam cessionem factam ibidem con. xlvii. in fol. xiiij.
¶ An et quando agi possit condictione ex moribus. con. xlviij. in fi. in fol. xiiij.

Alienatio.

¶ An eadem solennitas requiratur in aliena. mobilium et minorum ecclesie et pupilli que requiratur in immobilibus. consi. viij. col. ii. in fol. iiij.
¶ In materia alienationis facte causa mutandi iudicium et eius declaratione. consi. xxiiij. in fol. vij.
¶ Eadem solennitas requiritur in re in qua pupillus habet tantum titulum et bonam fidem que in ea in qua habet dominium. consi. xxviij. col. ii. in fol. viij.
¶ Si per statutum bona capta in solutum debent dari secundum creditori offerenti debitum an alienans teneatur ad interesse vel possit vigore dicti statuti alienantem agi ad rem con. xxxii. in fol. x.
¶ Appellatio: vide in verbo probatio.

Arbiter.

¶ Quantumcunque generalis et larga sit potestas arbitri an limitari debet secundum ius commune. con. xviij. co. iij. in fol. vij.
¶ Quod sit per arbitrum de partium voluntate per partes factum esse vi. con. l. in fol. xv.

Approbare.

¶ An possim unum ex pluribus capitulis approbare et aliud improbare. con. xxvi. col. ii. et fi. in fol. viij.

Artificium.

¶ Si quis pluribus versetur artificijs illi intelligitur deputatus in quo presumitur versare. con. xxvii. in fi. in fol. viij.

Argumentum.

Argumentum a contrario sensu est lex. con. xvi. in fi. in fol. v.

Alimenta.

An alimenta debita naturalibus liberis debeant esse sine onere. con. viij. per totum in fol. iij.

Bona.

¶ Obligantur bona viri sub conditione et ea pendente alij obligantur quis sit potior adueniente conditione. consi. xiij. in fol. v.
¶ Bona aduenticia filij emancipati ad quem pertineant. consilio. xiij. in fol. v.
¶ Si dyocesanus concedat aliquod monasterium monachis qui proprium habere non possint: quid de talibus bonis dyocesanus facere debet. con. xxii. in fol. viij.
¶ Bannitus in verbo clericus.

Cautio.

¶ Cautio de rato in causa principali an duret in causa appellationis. con. xxv. in fol. viij.

Consentire.

¶ An prohibitus principaliter actum facere possit consentire con. xliij. in fol. xiij.

Causa.

¶ Causa an presumatur finalis vel impulsiua.

Clericus.

¶ Si statuto caueatur quod quilibet possit impune bannitum offendere. Et quidam clericus per iudicem secularem fuerit bannitus et ab alio vigore dicti statuti occisus: An talis occidens puniatur vel excusetur. con. liij. in fol. xvj.

Crimen.

¶ Crimina atrociora quo distinguantur a non atrocioribus. con. xliij. in fol. xij.

Cessio.

¶ In cessione iurium a minore facta an eadem solennitas requiratur que in bonis immobilibus. con. viij. col. ij. in fol. iiij.
¶ Dolus cedentis an noceat cessionario. consi. xxiiij. co. i. in fol. viij.
¶ An valeat cessio facta per filiumfamilias de his in quibus patri queritur vsusfructus. con. xxiij. in fi. in fol. viij.
¶ De materia cessionis facte causa mutandi iudicium consi. xxiiij. in fol. viij.

Compromissum.

¶ Verba generalia compromissi ad ea solum extenduntur de quibus erat questio. con. xlv. et l. in fol. xiij. et xv.

Codicillus.

¶ An disposita in testamento possint in codicillis reuocari. con. xxvi. ad fi. in fol. viij.
¶ Codicilli quando dicantur esse pars testamenti. consi. li. in fol. xv.

Confessio.

¶ An confessio venditoris noceat emptori et similiter debitoris creditori. consi. iiij. per totum. in fol. ij.
¶ An confessus se heredem ad postulationem vnius: sibi preiudicet quo ad omnes. consi. xviij. in fi. in fol. vi.
¶ Confessio patris se habere plura debita an sibi credatur in preiudicium legitime filiorum. con. xi. in fi. in fol. iiij.
¶ Reliqua in verbo error et inquisitio et minor et filius.

Condemnatio.

¶ Condemnatus ad penam pecuniariam vel corporalem sub certa conditione si conditio extiterit et sic contempserit quod pena puniatur: et an puniri possit per successorem eius qui eum condemnauit. Et an dicto casu contra dictum talem actio sit popularis. Et quid si talis condemnatus appellaret et appellationem non fuit prosequutus an possit accusari. con. xxviij. per totum. in fol. x.
¶ Quid si statutum dicat quod condemnetur arbitrio potestatis ibidem.

Contractus.

¶ An ita de facili impediatur contractus sicut translatio dominij. consi. xxxi. in prin. in fol. viij.
¶ Contractus factus de re persone ecclesiastice et que subiace

bat restitutioni & sperabatur lis moveri an presumatur si mulatio. consi. xvij. col. ij. in fol. viij.
¶ Quando ex pacto iuxta contractum apposito possit unus cō trahentium obligari & alter non. con. primo co. ij. in fol. i.
¶ Quid requiratur ut quis videatur ꝯtraxisse p̄templatiōe alteri⁹. consi. xviij. co. iij. in fol. vi.

Consuetudo.

¶ Consuetudo loci servanda an sit in instrōrum confectiōe. con. xxxi. in fol. x.

Dolus.

¶ Quando presumatur dolus. consilio. xxiiij. post princi. in fol. viij.
¶ Dolus cōmissus a cedente an noceat cessionario. cōsi. xxiiij. co. i. in fol. viij.
¶ Dolo futuro an tacite renunciari possit. c. iij. co. iiij. i fol. i.
¶ Contra verum dolum a minore ꝯmissū an detur restitutio. cō. xxxviij. i fol. xi.
¶ Reliqua in verbo falsum.

Donatio.

¶ Donatio facta sub condictione turpe & impossibile an tenet con. vij. col. ij. & iij. in fol. iij.
¶ Quando dicatur donatio esse inter vivos vel causa mortis consilio. xliij. i fol. xiij.
¶ Donatio facta ne minuetur testamentum an tenet ibidem.
¶ Donatio ubi est appositum aliquod pactum concernēs cā mortis donatōem. an p illud dicat inter vivos vel cā mortis. con. xlvi. in fol. xiij.

Dos.

¶ Dos uxoris an possit a marito augeri. con. xij. post prin. in fol. iiij.
¶ An pater teneatur restituere dotem quaz acceperat si separavit a se filiū & maritum suum. cōsi. xij. in fi. ij. co. i fol. iiij.
¶ Titulus dotis an sit aptus ad dñium transferendum. cōsi. primo col. iij. in fol. i.
¶ Pater an possit augere dotem uxoris sue in preiudicium legitime filiorum. con. xij. in fol. iiij.
¶ An in dote danda pr possit onus apponere. cōsi. xxxvi. in fol. xi.
¶ An in dote mulier aliquid possit disponere qñ constituēs eam condictōem apposuit ibidem.

Dubium.

¶ In re dubia an stetur proprie significationi verborum. cōsilio primo. col. ij. in fol. primo.
¶ Dubia conventio qñ interpretatur. cō. xi. col. fi. i fol. iiij.
¶ An in dubio fiat interpretatio ꝓ emptore ꝯ vēditorē. ibi.
¶ An ille q remisit aliqd ius presumat scivisse vel ignorasse sibi competere. con. vi. col. iij. in fol. ij.
¶ Ratione dubij eventus pro ut utuntur alias fieri omissa solēnitate que alias fieri nō pōt solēnitate nō servata. ut in alienatione eccle vel pupilli. con. viij. co. ij. in fol. iiij.
¶ In dubio ē presumendum qđ efficacius de iure liter. con. xviij. col. ij. in fol. vi.

Emologatio.

¶ An emologatio facta a partibus ante laudum lautum noceat. consi. xviij. in fol. vi.

Exheredatio.

¶ Quando dicatur exheredatio fieri nominatī. cō. li. i fol. xv.
¶ An teneat exheredatio ex testō nullo. ibi.
¶ Pater promisit filium sub pēa nō exheredare exheredauit an in penam inciderit. con. xviij. col. ij. & iij. in fol. vi.

Ecclesia.

¶ Bona ecclesie an pro debitis vendi possint & per quē & qñ si monasterium careat abbate. con. xxi. in fi. in fol. viij.
¶ Ypocesarius concedens ecclesiam aliquibus religiosis qui proprium habere prohibentur quid de bonis illius ecclesie facere debet. consi. xxi. in fol. viij.

Emancipatio.

¶ Pater emancipando filium an hēat postea usumfructum et in bonis adventicijs filij. consi. xij. in fi. in fol. iiij.
Emancipatus qui habuit legitimam an teneat alijs fratrib⁹ in ptāte remanentibus renunciare iuri succedendi in bōis paternis vel maternis ibi in fi.

Error.

¶ Error notarii in instrō an partibus noceat. con. xiij. col. ij. in fol. v.
¶ Error facti proprij quando de dāno vitādo agitur an noceat ibidem.
¶ Error in computatione indictionis an noceat ibi.
¶ Ea que per errorem verū vel presumptū ꝑscruntur ut scribūtur: an teneāt. con. xxvij. co. ij. & iij. in fol. viiij.
¶ Si reperitur mixtus error iuris & facti & iuris error habeat originem ab errore facti quid servari dz. con. v. ad fi. & con. si. xiij. col. ij. in fol. v.
¶ Error iuris tam in iudicio ꝙ extra an noceat maxime quādo habet originem ab errore facti. con. xxx. in fol. x.

Emphyteosis.

¶ An emphyteotica predia possint propter debita iure proprio concedi. con. xxij. in fol. viij.

Falsum.

¶ Si in aliqua dispositione reperiuntur due orationes quarum altera falsa & altera vera. an totum vicietur consi. xiij. in prin. in fol. v.
¶ Falsum an cōmittatur sine dolo vero. con. xxxviij. i fol. xi.
¶ Quot modis committatur falsum circa monetam. consilio xxxviij. in fol. x.

Feudum.

¶ An feudum contineatur appellatione hereditatis consi. ij. in fol. i.
¶ Bona feudalia an veniant in divisione ibi.
¶ Femine an admittantur ad feudum Ibi: & quid si dictum sit ꝙ femine & masculi admittantur quomodo hoc intelligatur. Ibi.

Fideiussor.

¶ Contra fideiussorem de sistendo reum in causa principali & criminali potest per inquisitionem procedi ad penam promissam consi. xxxix. in fol. xi.
¶ An privilegium securitatis concessum principali prosit fideiussori. con. xi. Et ibidez quid de pacto de non petendo. in fol. iiij.
¶ An & quando fideiussor teneatur ultra ꝙ promisit con. xvi. in fol. v.
¶ An & quando valeat obligatio fideiussoria filiifamil. con. xxxiij. in fol. x.

Fideicōmissum.

¶ Ius fideicōmissi an intelligatur remissum a scientibus per generalem divisionem & quietationem & an tunc scientia in dubio presumatur. con. vi. in fol. iij.

Filius.

¶ Heredis appellatio: an equipolleat appellationi filiorum consi. vi. co. iij. in fol. iij.
¶ Filius naturalis an excludat substitutum maxime quando

substinens erat persona in dignitate posita Ibidem.
¶ Filii post mortem patris legitimati an preferantur agnatis con. x. in fol. iiii.
¶ Quando filiusfamil. cōmuni opi. habetur pro patrefamil. an tunc et omnibus causis obligetur. con. xxviii. in fol. x.
¶ Confessio filii facta in iudicio sine ɔsensu patris an teneat. consilio. xxviii. in fol. xi.
¶ Et an possit ex postfacto per patrem ratificari ibidem.
¶ Vide multas questiones inter patrem et filium circa legitimam dotem vxoris filii. Et questionem illicite tam a patre quam a filio con. xii. in fol. iii.
¶ Reliqua in verbo legitimatio.

Finis.

¶ An finis generalis porrigatur ad futura. consilio. xxviii. in fol. viii.
¶ Reliqua in verbo quietatio.

Forensis.

¶ Quando statutum liget forensem. consi. xxiii. post princi. in fol. viii.

Forma.

¶ Quando a l. datur certa forma an quod fit extra formam censeatur prohibitum consilio. xxvii. co. ii. in fol. viii.

Fratres.

¶ Fratres ordinis militie sancte Marie an teneantur ad collectas datias et alia onera. consi. lii. in fol. xv.

Guarantigia.

¶ Ad quid prosit guarantigia apposita in instrumento aliquo. consi. xviii. in fi. in fol. vii.

Grauamen.

¶ An post perfectum actum inter viuos possit apponi grauamen et conditio. consilio. xxvi. i fol. viii.

Heres.

¶ Heredis appellatio an equipolleat appellationi filiorum cō. si. vi. co. iii. in fol. iii.
¶ Appellatione hereditatis an veniant bona feudalia ibi.

Homicidium.

¶ Statutum loquēs de eo qui prestat fauorem homicidio vulnerando vel tenendo interfectum puniatur certa pena: et si aliter fauorem prestitit alia puniatur pena prenunctiatur. Si plures vulnerarunt et nescitur cuius ictu mortuus sit quomodo locum habet consi. xl. in fol. xii.
Reliqua vide in verbo delictum.

Ignorantia.

¶ Ignorantia iuris quādo tolleretur et excuset tam minores quam maiores con. v. in fol. ii.
¶ An et quando ignorantia presumatur cō. vi. col. iii. i fol. iii.
¶ Si est dubium quādo quis remisit aliquod ius sciēter vel ignoranter: an ignorantia presumatur ibidem.

Instrumentum.

¶ An instrum viciatur rōne loci non dare positi in eo. consi. xviii. co. ii. et. iii. in fol. viii.
¶ In instrorum confectione seruatur loci consuetudo. consi. xxx. in fol. x.
¶ An notarius teneatur dare instrum alii quam ei ad cuius instantiam fuit confectum. con. xviii. in prin. in fol. vi.
¶ De statuto quod instrum nulla possit opponi exceptio. consi. xviii. in fi. in fol. vii.
¶ Anni domini et indictio an sint de substantialibus instri. con. iiii. et. xiiii. in fol. v.
¶ Quot testes requirūtur ad reprobandum instrum. con. xlvi. in fol. xiii.

Iudex.

¶ Si a sñia fuit appellatum et lata sñia a qua fuit secūdo appellatum et applō fuit deserta: an primus iudex ordinarius cognoscet. con. xx. per totum. in fol. vii.

Infamis.

¶ An condemnatus ex inquisitioe ex forma statuti sit infamis. con. xliii. in fol. xii.

Iuramentum.

¶ An minor possit petere restōnem aduersus ɔtractum iuratū. con. v. per totum in fol. ii.
¶ Iuramentum non trahitur ad ea ad que non est verisimile iurantem sensisse. ibidem.
¶ Minor dū iurat an debeat certiorari de beneficio minoris etatis quid sit et quid dicat. con. v. in fol. ii.

Inquisitio.

¶ Casus quibus potest per inquisitionem ex officio procedi. con. xxxviii. in fol. xi.
¶ Confessio facta a iudice inquirente in casibus in quibus inquirere non pōt ex officio an teneat ibidem.
¶ Reliqua in verbo infamis.

Inditio.

¶ Si i aliqua parte actorum notarii non sit inditio et in serie et continuatione actorum notarii sit apposita an intelligatur repetita. consi. xlviii. in fol. xiii.
¶ Et ibi an omissio inditionis viciet instrumentum.

Laudum.

¶ Laudum iniquum an possit peti reduci si fuerit reductioni renunciatum. con. xviii. co. ii. et. iiii. in fol. vii.
¶ Laudum an possit ratificari antequam feratur. col. iiii. et. v. in fol. vii.
¶ An dicenti laudū iniquum incūbat probatio ibidem.
¶ An et quando p pactum possit fieri quod laudum non reducatur ad arbitrium boni viri consilio. xviii. in fol. vii.

Locus.

¶ Si promittatur aliquē presentari non expresso loco vbi debeat representari. cōsi. xxxviii. in fol. xi.

Legatum.

¶ Si sint legata disiunctiue quorum alterū possibile est cedere a morte testatoris alterum ab adita hereditate quid expectari debeat ad electionem faciendam. cōsi. iii. co. ii. in fol. i.
¶ Si legatur dominium plenum et vsusfructus copulatiue an sit in electione legatarii vtrum eorum velit ibi in fi.
¶ Legatum filio factum an ipsius vel patris contemplatione presumatur factum et cui acquiratur con. xi. co. ii. in fol. iiii.
¶ Si relicta sit vxor domina et vsufructuaria quomodo intelligatur tale legatum cōsi. iii. in fol. i.
¶ Si legatur vxori vsusfructus omnium bonorum et ea mortua legetur alii proprietas quomodo debeat talis vsusfructus cuiusc legatū prestari nō possit nisi hereditate adita et quo casu hereditas nō possit adiri. con. iii. in fol. i.

Legitima.

¶ Si pater dicat habere debita que prius vult solui quam legitima detrahatur: an sibi credatur. con. xx. circa prin. in fol. iiii.

¶ An filius emancipatus qui habuit legitimam teneatur aliis filiis in potestate renunciare hereditati.
¶ Quando pater emancipat filium et dat legitimam que sit ei⁹ legitima et quid in ea computetur consi. xi. in fol. iii.

Legitimatio.

Legitimatio an equiparetur restitutioni in integrum vel iuri postliminii et an retrotrahatur ad bona aliis quesita ante legitimationem. co. x. in fol. iii.
¶ An filii legitimari possint post mortem patris et an casu quo possint legitimari preferantur agnatis in successione consi. x. in fol. iii.
Natus ex matrimonio illicito palam contracto inter ignorantes an sit legitimus consi. vi. in fol. iii.

Lex.

¶ Dum lex disposuit et dedicit aliquid in esse videtur prohibere omne id quod non est secundum formam legis dispositionem et dispositio a proprio sensu legis percepta lex est. consi. xxvi. col. ii. in fol. viii.
Lex posterior an et quando tollat primam. con. vi. co. iiii. i fol. iii.

Libellus.

¶ Libellus pro parte continens verum et pro parte falsum an procedat. con. viii. i. et ii. col. ii. in fine. in fol. iii. et a.
¶ In libello ambiguo quomodo fiat interpretatio ibidem.
¶ Si plures eodem libello dicant rem ad se spectare et pertinere et probatur de vno ex eodem libello potest sequi condemnatio consi. viii. in fol. iii.

Liber.

¶ Si quis scripsit in libro rationum se debere centum ticio eo absente an obliget scribentem si ticius factum habuerit consi. xxvii. prima col. in fol. viii.
¶ Si aliquis scribat in libro rationum suarum se debere ticio. c. ducatos ticio absente non obligatur et dicta scriptura etiam si ticius in manu fauorem rati habuit ratificauit co. xvii. i fol. vi.

Liberatio.

¶ Generalis liberatio ad que extendatur et an actus liberationis sit fauorabilis et extensiuus. con. xvi. co. ii. in fol. v.

Magnates.

¶ Descriptus in numero magnatum an dicatur de magnatibus et si non concurrunt qualitates requisite ab alio statuto circa magnates. consi. xxvii. in fol. viii.

Mandatum.

¶ Mandatum factum ad soluendum ticio an reuocari possit ante factam solutionem post tamen ratihabitionem factam per illum ticium. consil. xvii. per totum in fol. vi.
¶ Si debitor mandat debitori suo vt soluat creditori suo quod mandatum creditor postea habuit ratum an possit debitor reuocare tale mandatum etiam ante solutionem factam. co. xvii. in fol. vi.

Matrimonium.

¶ Matrimonium si de iure non teneat an confirmetur per credulitatem et bonam fidem contrahentium et propterea filii ex eo nati sint legitimi. Et quid si dubitauerint de his omnib⁹. con. vi. in fol. iii.

Minor.

¶ Minor an possit petere restitutionem aduersus sententiam latam si fuit lesus con. v. per totum in fol. ii.
¶ Minor an aduersus confessionem factam in iudicio restituatur. con. xxxviii. in fol. xi.

¶ Quomodo minor debeat certiorari de beneficio minoris etatis consi. v. in fol. ii.
¶ Reliqua in verbo dolus et confessio.

Moneta.

An expendens monetam prohibitam dicatur falsum committere et sit in dolo. con. xxxviii. in fol. xi.
¶ Reliqua in verbo falsum.

Monachus.

¶ An monaci male vite et fame possint per episcopum dyocesanum expelli et multa alia pulchra vide in consi. xxii. i fol. viii.

Monasterium.

¶ Monasterium an possit per episcopum cum alio permutari et similiter bona vnius monasterii cum bonis alterius. consi. xxii. in fol. viii.

Notarius.

¶ Notarius de materia in verbo error et in verbo instrumentum. consi.

Negociorum gestor.

¶ Ius fundi cum sit reale an possit queri per negociorum gestorem ratihabitione secuta. consi.

Nepotes.

¶ Nepotes intelliguntur per lineam descendentem diligenter considerata. consi.

Obligatio.

¶ Existente conditione an videatur res obligata a die contractus adeo quod si alicui pendente conditione eadem res obligatur non preferatur consilio. iii. in fol. iii.
¶ Quando sit in potestate debitoris obligantis res duobus diuersis temporibus ne bona ex prima conuentione obligentur an preferatur in hypotheca ille cui posterius res obligatur consilio. iii. co. iii. in prin. in fol. ii.

Pax.

¶ An per furtum vel adulterium dicatur rumpi pax consilio iiii. in fol. ii.

Pactum.

¶ An effectus pacti cum vna persona facti extendatur ad aliam con. vi. in prin. in fol. iii.
¶ An ille in cuius fauorem pactum est appositum possit compelli ad illud obseruandum consilio. i. in fol. i.
¶ Ex pacto iuxta contractum apposito an vnus contrahentium obligari possit alter non consilio. xviii. co. iii. i fol. vii.
¶ Pactum de non petendo factum principali an prosit fideiussori vel eius heredibus. co. xi. co. iii. in fol. iiii.
¶ Pactum initum contra id quod vtilitatem publicam continet an valet. con. xviii. i col. iii. in fol. vii.
¶ Pactum factum cum principali an prosit fideiussori consi.
¶ An teneat pactum quod laudum non reducatur ad arbitrium boni viri consi. xviii. in fol. vii.

Pater.

¶ Pater an teneatur restituere filio pecuniam quam filius per vsuram vel alter illicito modo acquisierit et patri in deposi tum dederat. Et quid de pecunia filii que ad patrem peruenit consilio. xx. col. iii. in fol. iii.
¶ An et quando pater habeat administrationem in bonis filii consi. xiiii. in fol. xiii.
Reliqua in verbo dos et in verbo emancipatio.

Paupertas.

¶ Allegandi paupertatem incumbit onus probandi. consilio. xx. co. ii. in fol. vii.

Pena.

¶ Pena compromissi an quando et quomodo committatur. consi. xviii. co. iii. in fol. vii.
¶ An ex euentu sententie appareat an committatur pena per eum qui contra promissionem petit laudum reduci ibidem.
¶ An ex sola petitione incidit in penam ille qui promisit non contrauenire ibidem.
¶ An promissio facta extra[n]eo sub pena de non petendo reductionem valeat et pena committatur ibi.
¶ Si pena promittatur si aliquid non fiat et illud non est factum an committatur ibidem.
¶ In commissione pene an inspiciatur tempus contendentis vel promissionis ibidem consi. iiii. in fol. ii.
¶ An contra fideiussorem desistendo reum in principali et criminali causa possit ad penam per inquisitionem procedi. consi. xxxviii. in fol. xi.

Permutatio.

¶ In verbo monasterium.

Publiciana.

¶ An et quando qui non potest vsucapere habeat publicianam consi. xxviii. in fol. viii.

Procurator.

¶ Procurator qui fuit factus dominus litis post litis contestationem et absentauit a causa. an in causa appellationis possit de calumnia iurare. con. xviii. post prin. in fol. vii.
¶ An si procurator contrahendo non dicat procuratorio nomine sed dixit vice et nomine. etc. an tunc proprio nomine teneatur si ille non ratificauit. con. xviii. in fol. vi.
¶ Quid si talis procurator tempore contractus ignorabat se procuratorem an constituens de tali ignorantia possit obiicere causa exonerandi se ab obligatione facta per ipsum procuratorem ibidem.
¶ Procurator qui formam mandati excessit traditione an ex tali traditione pareatur prescriptio. consi. xlvi. in fol. xiii.

Probatio.

¶ Cui dicit aliquid non legitime fecisse an illud debet probare et quomodo. con. xviii. co. iii. in fo. vii.
¶ Cui incumbat probatio de iniusticia vel iusticia laudi. ibidem.
¶ Si aliquis qui conuenitur est de illis a quibus non potest exigi nisi inquantum facere potest an si vult admitti ad beneficium an ex parte hoc probare. con. xx. in fol. vii.
An in causa appellationis vbi ex forma statuti iudicatur ex eisdem actis possit probari id quod de nouo emersit. consi. xxiii. in fol. viii.

Quasi.

¶ De dictione quasi. con. xli. in fol. xii.

Renunciare.

¶ Renunciatio generalis an sufficiat sicut specialis et quid operatur. con. xviii. in fol. vii.
¶ An dolo futuro tacite renunciari possit ibidem.
¶ Iuri quod quis ignorat an intelligatur renunciasse. consi. v. co. i. in fol. iii.

Restitutio.

¶ Vide in verbo iuramentum.

Repetita.

¶ Quo et quando dicta in precedenti intelligantur in sequentibus repetita. con. xliiii. co. iii. in fol. xiii.

Satisdatio.

¶ Satisdatio prestita in causa principali an prosit in causa appellationis. con. xxv. in fol. viii.

¶ Reliqua in verbo tutor.

Substitutio.

¶ Substitutus an et quando excludatur a filiis naturali. consi. vi. col. iii. in fol. iii.
Quando conditio in substitutione apposita fiat per verba pluralis numeri an equipolleat duabus conditionibus singulariter copulatiue prolatis. co. xl. in fol. xv.
¶ Si testator substituerit filias feminas et eis substituerit si decesserint antequam viris nubant: et vna decessit antequam viro nupsit et alia postquam viro nupsit: an substitutio effectum habeat ibidem.

Spurius.

¶ Appellatione filiorum an veniat spurius. consi. vi. col. iii. in fol. iii.

Securitas.

¶ Securitas concessa principali an extendatur ad fideiussores et heredes. con. xi. in fol. iiii.

Solemnitas.

¶ An defectus solemnitatis viciet alienationem rei minoris iure dominii vel quam habet bona fide. consi. xxviii. in fol. viii.

Sententia.

¶ Sententia continens plura capitula an possit vnum approbari et aliud improbari. con. xxvi. co. ii. in fol. viii.
¶ Sententia lata contra venditorem an et quando noceat emptori. con. iii. col. ix. in fol. ii.
¶ Sententia lata contra debitorem an et quando noceat creditori. ibi.
¶ Sententia contra sententiam an et quando sit ipso iure nulla consi. ii. in fol. i.
¶ Sententia restringi debet ad ea que verisimile est in iudicium deuenisse ibidem.

Simulatio.

¶ Quando presumatur contractus simulatus consi. xxiii. co. ii. in fol. viii.
¶ Et an et quando possit opponi in causa appellationis si per statutum dicatur quod ex eisdem actis iudicari debet ibidem.

Statutum.

¶ De statuto quod ex eisdem actis iudicari debet an tunc possit probari de his que de nouo emergunt. xxiii. in fol. viii.
¶ Statutum dans certam formam alicui rei videtur esse derogatorium cuiuslibet alterius statuti precedentis vel sequentis. co. xxvii. in fol. viii.
¶ Quando precedit statutum derogatorium et sequitur aliud cui derogari videtur, et derogatorium specialiter non derogat videtur posterius potius per errorem scriptum et oblivionem. con. xxvii. col. iii. in fol. viiii.
¶ Verba statuti referuntur ad casus dubitabiles. co. xxxii. in fol. x.
¶ Statutum disponens de successore an intelligatur de successore singulari. con. xxxv. in fol. xi.

¶ Vide in verbo hermaphroditum, et iniquitas.

Finis Tabule.